

**UCHWAŁA NR XXVII/198/2016
RADY GMINY GODÓW**

z dnia 22 grudnia 2016 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Godów na lata 2017 - 2026

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016., poz. 446 z późn. zm) i art.17 ust.1 pkt.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 z późn.zm.)

**Rada Gminy Godów
uchwala, co następuje:**

- § 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Godów na lata 2017- 2026, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Godów.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

Załącznik do Uchwały Nr XXVII/198/2016
Rady Gminy Godów
z dnia 22 grudnia 2016 r.

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY GODÓW
NA LATA 2017-2026**

2016

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	3
I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII	5
1. PODSTAWY PRAWNE	5
2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE.....	6
II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE	15
1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE	15
2. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA I KOMUNIKACYJNA.....	16
3. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA I ZASOBY MIESZKANIOWE.....	17
4. STRUKTURA GOSPODARCZA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY.....	22
5. EDUKACJA I WYCHOWANIE	30
6. ŻYCIE KULTURALNE I INFRASTRUKTURA SPORTOWO-REKREACYJNA.....	31
7. OPIEKA ZDROWOTNA I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.....	36
8. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	42
9. PROBLEM BEZDOMNOŚCI	49
10. PRZESTĘPCZOŚĆ.....	50
11. POMOC SPOŁECZNA	52
12. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE.....	66
13. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM” ...	70
14. ANALIZA SWOT	85
15. WNIOSKI Z DIAGNOZY	93
III. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	97
IV. PROGRAMY I PROJEKTY.....	107
V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII	108
SPIS TABEL I WYKRESÓW	113

WPROWADZENIE

Polityka społeczna oznacza racjonalną działalność państwa i innych podmiotów zmierzającą do kształtowania ogólnych warunków pracy i bytu ludności, pożądanych struktur społecznych i stosunków społeczno-kulturowych, służących efektywnemu i sprawiedliwemu zaspokojeniu potrzeb społeczeństwa. Na poziomie lokalnym jednym z podstawowych narzędzi służących jej realizacji jest strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych to dokument przedstawiający koncepcję działań zmierzających do racjonalizacji lokalnej polityki społecznej, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych. Strategia stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych w obliczu zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania lokalnej społeczności.

Niniejsza strategia została opracowana w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Godowie. Powstała w procesie partycypacyjnym z uwzględnieniem interesów różnych grup społecznych i przy szerokich konsultacjach społecznych. W pracach nad dokumentem uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, w tym sektora pomocy społecznej, oświaty, kultury, sportu i rekreacji, rynku pracy, ochrony zdrowia, a także policji, organizacji pozarządowych, kościoła oraz mieszkańcy gminy. Moderatorem prac nad dokumentem było Centrum Wspierania Służb Społecznych w Częstochowie.

Strategia została przygotowana na lata 2017-2026. Ma umocowanie w dokumentach strategicznych z zakresu polityki społecznej przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym skąd, stosownie do potrzeb mieszkańców, przenosi priorytetowe cele i kierunki działań na poziom lokalny. Dokument umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, i stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Strategia składa się z pięciu części. W pierwszej z nich zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia dokumentu oraz jego uwarunkowania strategiczne i programowe.

Druga część strategii obejmuje podstawowe informacje na temat gminy oraz diagnozę sytuacji społecznej w gminie, która została przygotowana w oparciu o dane

pozyskane z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT), a także analizę ankiet skierowanych do mieszkańców gminy, w tym przedstawicieli samorządu lokalnego. Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach: *Infrastruktura transportowa i komunikacyjna; Struktura demograficzna i zasoby mieszkaniowe; Struktura gospodarcza i sytuacja na rynku pracy; Edukacja i wychowanie; Życie kulturalne i infrastruktura sportowo-rekreacyjna; Opieka zdrowotna i problem niepełnosprawności; Uzależnienia i przemoc w rodzinie; Problem bezdomności; Przemoc; Pomoc społeczna i Organizacje pozarządowe.*

W trzeciej części strategii, na podstawie wniosków płynących z przeprowadzonej diagnozy oraz przy uwzględnieniu kompetencji samorządu gminnego, zostały sformułowane: misja, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań niezbędnych do podjęcia w okresie programowania dokumentu. Zostali również wskazani realizatorzy strategii, przedstawione źródła finansowania dokumentu i czas realizacji wyznaczonych w nim kierunków działań, ramy finansowe strategii oraz prognoza zmian.

W czwartej części dokumentu wskazane są programy oraz przedstawiona jest informacja na temat projektów mogących służyć realizacji strategii.

Piąta część strategii zawiera informacje na temat sposobu realizacji dokumentu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego zestawu wskaźników monitoringowych.

Przy istniejącym obecnie ogromnym zapotrzebowaniu na myślenie i działanie strategiczne należy pamiętać, że sam fakt przygotowania strategii to dopiero część teoretyczna procesu, którą należy uzupełnić praktyką i działaniem, czyli wdrożeniem dokumentu. Tutaj, odpowiedzialność spada na lokalnych polityków, działaczy, przedstawicieli różnych instytucji, zarówno administracji samorządowej, jak i organizacji pozarządowych. I tylko ich skoordynowana współpraca, wola i determinacja w przeznaczaniu i pozyskiwaniu środków finansowych przełoży się na skuteczność realizacji strategii.

I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Godów na lata 2016-2026 wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Do aktów prawnych regulujących treść strategii oraz wpływających na jej realizację należą również m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 446),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 487),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 575),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1518 ze zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 169 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 224),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 645),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2011 r., nr 43, poz. 225 ze zm.),

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r., nr 127, poz. 721 ze zm.),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r., poz. 195),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 581 ze zm.),
- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.),
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 618 ze zm.),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 546),
- ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 833 ze zm.),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 150 ze zm.),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 966 ze zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 239),
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 2156 ze zm.).

2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Godów na lata 2017-2026 pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi i programowymi, które opracowano na szczeblu europejskim, krajowym i samorządowym. Należą do nich:

- Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,

- Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo,
- Umowa Partnerstwa – Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020,
- Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020,
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020,
- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2026,
- Strategia Rozwoju Gminy Godów na lata 2014-2020.

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest dokumentem, którego głównym celem jest wyjście z kryzysu, w jakim w ostatnich latach znalazła się gospodarka europejska, powrót na ścieżkę rozwoju, a następnie na niej pozostanie. Strategia, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
2. Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich. Projekt „*Unia innowacji*” ma na celu poprawę warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, co powinno wzmocnić rolę łańcucha innowacji i zwiększyć poziom inwestycji w całej Unii. Z kolei projekt „*Młodość w drodze*” służy poprawie wyników systemów kształcenia oraz podniesieniu atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej, a projekt „*Europejska agenda cyfrowa*” zakłada upowszechnienie szybkiego Internetu oraz umożliwienie gospodarstw domowym i przedsiębiorstwom czerpanie korzyści z jednolitego rynku cyfrowego.

Projekt „*Europa efektywnie korzystająca z zasobów*” ma na celu uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów poprzez zmniejszenie udziału emisji węgla w europejskiej gospodarce, większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, modernizację transportu i propagowanie efektywności energetycznej, natomiast projekt

„*Polityka przemysłowa w erze globalizacji*” służy poprawie otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do Małych i Średnich Przedsiębiorstw, oraz wspieraniu rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurowania na rynkach światowych.

Celem projektu „*Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia*” jest modernizacja rynków pracy poprzez zwiększanie mobilności siły roboczej oraz rozwijanie kwalifikacji przez całe życie, co powinno podnieść współczynnik aktywności zawodowej i lepiej dopasować do siebie popyt i podaż na rynku pracy, a projekt „*Europejski program walki z ubóstwem*” zakłada zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 to z kolei najważniejszy średniookresowy dokument rozwojowy na szczeblu krajowym, określający cele strategiczne do 2020 roku. Wyznacza on trzy obszary strategiczne: *Sprawne i efektywne państwo, Konkurencyjna gospodarka, Spójność społeczna i terytorialna*, w których koncentrują się główne działania, oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w celu przyspieszenia procesów rozwojowych.

Celem głównym Strategii jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Dokument z jednej strony wyznacza działania służące usuwaniu barier rozwojowych, w tym ujawnionych przez kryzys gospodarczy słabości polskiej gospodarki, a z drugiej skupia się na wspomnianych powyżej potencjałach, które będą stymulowały rozwój kraju.

Strategia stanowi bazę dla 9 strategii zintegrowanych (Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki, Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Strategia Rozwoju Transportu, Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko, Sprawne Państwo, Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie, Strategia Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego RP, Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa), które powinny przyczyniać się do realizacji założonych w niej celów, a zaprojektowane w nich działania rozwijać i uszczegóławiać reformy w niej wskazane. Dokument skierowany jest nie tylko do administracji publicznej, ale także do środowisk społecznych i gospodarczych, które

uczestniczą w procesach rozwojowych i mogą je wspomagać zarówno na szczeblu centralnym, jak i regionalnym.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 jest również odniesieniem na gruncie krajowym dla dokumentów strategicznych przygotowywanych w kraju na potrzeby programowania środków Unii Europejskiej na lata 2014-2020, tj. Umowy Partnerstwa i programów operacyjnych (uwzględniających środki z polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa). Wskazane w strategii cele rozwojowe i priorytety w znaczącym zakresie wpisują się w cele strategii unijnej „Europa 2020” i są z nią spójne.

Umowa Partnerstwa jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w Polsce w latach 2014-2020 w ramach trzech polityk unijnych: polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa. Instrumentami realizacji Umowy są krajowe programy operacyjne i regionalne programy operacyjne. Dokumenty te wraz z Umową tworzą spójny system dokumentów strategicznych i programowych na nową perspektywę finansową.

Umowa ściśle wiąże strategię wykorzystania środków europejskich z realizacją Strategii Rozwoju Kraju 2020 i Strategii Europa 2020. Celem konsekwentnie realizowanym w ramach nowej perspektywy finansowej 2014-2020 jest, zgodnie ze Strategią Rozwoju Kraju, oparcie rozwoju na dalszym zwiększaniu konkurencyjności gospodarki, poprawie spójności społecznej i terytorialnej oraz podnoszeniu sprawności i efektywności państwa. Biorąc pod uwagę wskazane powyżej cele rozwojowe kraju, w Umowie wyróżniono cztery priorytety finansowania ze środków europejskich, do których zaliczono: otoczenie sprzyjające przedsiębiorczości i innowacjom, spójność społeczną i aktywność zawodową, infrastrukturę sieciową na rzecz wzrostu i zatrudnienia oraz środowisko i efektywne gospodarowanie zasobami. Priorytety te będą realizowane w ramach właściwych celów tematycznych, wskazanych w projektach rozporządzeń Unii Europejskiej.

Umowa wskazuje m.in. rodzaje inwestycji, mogących liczyć na dofinansowanie, proponuje układ programów operacyjnych, prezentuje zarys systemu ich wdrażania, a także przedstawia ogólne założenia opartego na zasadzie subsydiarności podziału interwencji pomiędzy poziom krajowy i regionalny. Zapewnieniu koordynacji pomiędzy funduszami polityki spójności na poziomie regionalnym służyć ma, umożliwiona po raz pierwszy w okresie programowania 2014-2020, realizacja przez samorządy województw programów

dwufunduszowych (Europejski Fundusz Społeczny i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego). Instrumentem zapewniającym komplementarność interwencji realizowanych przez rząd i samorząd terytorialny będzie kontrakt terytorialny.

Zgodnie z Umową Partnerstwa w latach 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny będzie współfinansował krajowy **Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020**, dotyczący rozwoju kompetencji i umiejętności, włączenia społecznego i dobrego rządzenia oraz 16 regionalnych programów operacyjnych. Krajowy program (zasili go 28% środków funduszu) będzie się koncentrował na zmianach strukturalnych poszczególnych polityk sektorowych, a także na takich przedsięwzięciach, które mają charakter ogólnopolski i są priorytetowe z punktu widzenia polityki państwa, natomiast na poziomie regionalnym interwencja Europejskiego Funduszu Społecznego (72% środków funduszu) będzie dotyczyła bezpośredniego wsparcia osób w celu poprawy ich sytuacji na rynku.

Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój obejmuje pięć następujących osi priorytetowych: I. Osoby młode na rynku pracy, II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa oraz V. Pomoc Techniczna.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 przewiduje utworzenie 13 osi priorytetowych. Problematykę społeczną ujęto głównie w ramach osi priorytetowej 7. Regionalny rynek pracy, 9. Włączenie społeczne i 10. Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna.

Priorytety inwestycyjne wyznaczone w ramach osi priorytetowej 7. zakładają zapewnienie dostępu do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, m.in. poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników, a także wspieranie samozatrudnienia i rozwijanie przedsiębiorczości, w tym tworzenie innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, oraz przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian.

Priorytety inwestycyjne sformułowane w ramach osi priorytetowej 9. skupiają się z kolei na aktywnym włączeniu, tj. zwiększeniu zdolności do zatrudnienia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, ułatwianiu dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych, a także

wspieraniu przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia.

Priorytety inwestycyjne wyznaczone w ramach osi priorytetowej 10. zakładają wspieranie inwestycji w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych, a także wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020 jest dokumentem, który określa cele polityki społecznej prowadzonej w regionie. Na podstawie przeprowadzonej diagnozy sytuacji społecznej w województwie śląskim, wyznaczono obszary priorytetowe dla polityki społecznej obejmujące: 1. Wspieranie rodzin w pełnieniu ich funkcji, 2. Rozwój ekonomii społecznej jako instrumentu aktywnej polityki społecznej, 3. Wspieranie działań na rzecz ochrony dzieci i młodzieży przed zjawiskami dezorganizacji społecznej, 4. Tworzenie warunków sprzyjających aktywizacji osób niepełnosprawnych, 5. Przełamywanie barier w aktywizacji osób starszych, 6. Wspieranie działań na rzecz integracji systemu pomocy społecznej. 7. Rozwój systemu kształcenia ustawicznego kadr służb pomocy społecznej, 8. Bezpieczeństwo publiczne.

Sformułowane w dokumencie cel główny (misja) i cele strategiczne zakładają „Poprawę warunków i jakości życia mieszkańców województwa śląskiego” poprzez: wzmocnienie polityki prorodzinnej, wyrównywanie szans wychowawczych i edukacyjnych dzieci i młodzieży, wspieranie osób starszych w pełnieniu ról społecznych, wzmocnianie równych szans osób niepełnosprawnych, wspieranie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz wzmocnianie bezpieczeństwa publicznego.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2026 jest dokumentem wyznaczającym cele polityki społecznej w powiecie wodzisławskim. W oparciu o diagnozę sytuacji społecznej w powiecie, przedstawiono prognozę trendów rozwojowych dla powiatu, sformułowano wizję sytuacji społecznej w powiecie, wyznaczono

priorytety polityki społecznej powiatu, a także cele strategiczne, cele operacyjne oraz służące ich osiągnięciu przedsięwzięcia.

Przedsięwzięcia wyznaczone w ramach celu strategicznego 1. „Równe szanse rozwoju mieszkańców” zakładają: zwiększenie dostępności oferty umożliwiającej rozwój osobowy i zawodowy mieszkańców, dostosowanej do ich potrzeb i predyspozycji (oferta edukacyjna, kulturalna, rekreacyjna, zdrowotna), urozmaicenie rynku pracy, otwarcie go na osoby o różnych możliwościach realizacji karier zawodowych, stworzenie dogodnych warunków dla zakładania i rozwoju rodzin oraz zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych (szczególnie przez rodziny młode, rodziny wielodzietne i osoby w trudnej sytuacji finansowej), rozwijanie przedsiębiorczości w środowiskach problemowych i zagrożonych oraz wprowadzenie korzystnych rozwiązań w zakresie dostępności transportu publicznego umożliwiających mieszkańcom korzystanie z udogodnień w różnych gminach powiatu.

Przedsięwzięcia sformułowane w obrębie celu strategicznego 2. „Integracja społeczności lokalnej” służą z kolei: zacieśnieniu więzi społecznych i zwiększeniu wrażliwości na zjawiska krzywdy społecznej, podniesieniu poziomu zainteresowania mieszkańców rozwojem ekonomii/przedsiębiorczości społecznej, stworzeniu dogodnych warunków dla rozwoju sektora pozarządowego, w tym organizacji pozarządowych, grup obywatelskich, grup nieformalnych, przekazaniu organizacjom pozarządowym do realizacji części zadań z zakresu pomocy społecznej, kształtowaniu społecznej odpowiedzialności biznesu, w szczególności zaangażowaniu firm lokalnych w rozwiązywanie problemów społecznych związanych z sytuacją na rynku pracy oraz zaangażowaniu mieszkańców w działania integrujące społeczności lokalne (dziedzictwo kulturowe, działalność społeczna, jakość przestrzeni itp.).

Przedsięwzięcia wyznaczone w ramach celu strategicznego 3. „Wysoka skuteczność w ograniczaniu i rozwiązywaniu problemów społecznych powiatu” zakładają natomiast: wdrożenie sprawnych rozwiązań zapobiegających przenoszeniu się problemów społecznych na kolejne pokolenia lub innych członków rodzin, zwiększenie poziomu motywacji do reintegracji zawodowej przez osoby trwale wykluczone i bierne, uruchomienie systemu dostarczającego natychmiastowej pomocy osobom, które zostały dotknięte problemami w sposób nagły (np. utrata pracy, niepełnosprawność, utrata miejsca zamieszkania, przemoc itp.), usprawnienie systemu wsparcia dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji w sposób trwały (np. głębokie uzależnienia, wysoki stopień niepełnosprawności, depresja, sytuacja rodzinna itp.) oraz

wykorzystywanie nowoczesnych technologii informatycznych do rozwiązywania problemów społecznych oraz włączenia społecznego.

Przedsięwzięcia sformułowane w obrębie celu strategicznego 4. „Rozwój systemu pomocy społecznej” służą z kolei: podniesieniu poziomu kadr zajmujących się pomocą społeczną, zapewnieniu odpowiednich warunków dla realizacji zadań pomocy społecznej, integrowaniu jednostek pomocy społecznej w zakresie kierunków rozwoju, oferty oraz wymiany informacji o podopiecznych, nawiązywaniu współpracy międzysektorowej (samorząd, biznes, sektor pozarządowy) umożliwiającej rozwiązywanie specyficznych problemów społecznych oraz zwiększeniu dostępności informacji o sytuacji społecznej powiatu, w szczególności dla podmiotów zajmujących się pomocą społeczną.

Strategia Rozwoju Gminy Godów na lata 2014-2020 jest podstawowym dokumentem strategicznym określającym cele i kierunki polityki rozwoju gminy. Na podstawie analizy uwarunkowań jej rozwoju, sformułowano wizję i cele rozwoju gminy oraz służące ich realizacji programy, projekty i działania.

Do celów operacyjnych istotnych z punktu widzenia niniejszego dokumentu zaliczono m.in.: zwiększenie odpowiedzialności mieszkańców za swoją gminę oraz zaangażowanie w aktywności wzmacniające społeczeństwo obywatelskie, stworzenie dobrych warunków dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego umożliwiających zatrzymanie w gminie obecnych mieszkańców i przyciągnięcie nowych, rozwijanie oferty usług publicznych umożliwiającej codzienne funkcjonowanie mieszkańców oraz wspomagającej ich rozwój i realizację aspiracji, rozwijanie we współpracy z sąsiednimi gminami oferty aktywnego spędzania czasu wolnego w zdrowych warunkach środowiskowych, łatwo osiągalnej dla mieszkańców Gminy Godów, Aglomeracji Rybnickiej i Aglomeracji Górnośląskiej.

Za ważne uznano również tworzenie przez firmy działające i inwestujące w gminie nowych miejsc pracy atrakcyjnych dla mieszkańców Gminy Godów i sąsiednich gmin, ukształtowanie nowych przestrzeni rozwoju biznesu w gminie, w szczególności stref gospodarczych powstających w sąsiedztwie autostrady oraz lokalnych centrów handlowo-usługowych, tworzenie dogodnych warunków dla wykorzystywania i rozwijania potencjału przedsiębiorczości mieszkańców, w tym przedsiębiorczości ludzi młodych, absolwentów, osób rozpoczynających swoją karierę zawodową lub wracających z zagranicy oraz przedsiębiorczości w sferze społecznej, wykorzystywanie przez lokalny biznes wewnętrznego

popytu i oferowanie produktów i usług podnoszących jakość życia mieszkańców Godowa, rozwijanie działalności gospodarczej wykorzystującej przygraniczne położenie gminy oraz doświadczenia współpracy gminy Godów z sąsiednimi gminami przygranicznymi w Polsce i Republice Czeskiej oraz ukształtowanie wizerunku inwestycyjnego gminy Godów.

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE

1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE

Godów to gmina wiejska położona w południowo-zachodniej części województwa śląskiego, w powiecie wodzisławskim. Od północy sąsiaduje z gminą Mszana oraz miastem Wodzisław Śląski, od wschodu z miastem Jastrzębie-Zdrój, od zachodu z gminą Gorzyce, natomiast od południa graniczy z Republiką Czeską.

Gmina zajmuje powierzchnię 38 km², co stanowi 13,2% powierzchni powiatu, a w jej skład wchodzi 7 sołectw: Godów, Gołkowice, Krostoszowice, Łaziska, Skrzyszów, Skrbeńsko i Podbucze.

Gmina leży w południowo-zachodniej części Wyżyny Śląskiej, na Płaskowyżu Rybnickim. Jej powierzchnia jest pagórkowata, poprzecinana dolinami czterech rzek: Olzy, Leśnicy, Szotkówki i Piotrówki. Gminę cechują wysokie walory przyrodnicze i estetyczne oraz bogactwo szaty roślinnej. Do terenów szczególnie atrakcyjnych pod względem krajobrazowym i przyrodniczym należą m.in. jar w Gołkowicach, las w Żabkowie, środowisko wodne w dolinie Olzy w Łaziskach, uroczysko w obrębie lasu przy granicy z Czechami w Łaziskach, fragment doliny rzeki Leśnicy oraz zadrzewione wzgórze w Podbuczu.

Pierwsze pisane wzmianki o Godowie pochodzą z lat 1294, 1300 i 1315; wszystkie odnoszą się do wsi nowo osadzonej na prawie niemieckim. Na te lata datowane jest także powstanie godowskiej parafii św. Jakuba. Wskutek wojen śląskich Godów wraz z całą ziemią wodzisławską znalazł się w Królestwie Pruskim. Pod koniec XVIII wieku powstały w Godowie urząd sołtysa, pierwsza szkoła oraz młyn wodny nad Szotkówką. Ludność zajmowała się głównie rolnictwem oraz hodowlą bydła i owiec. Dopiero na przełomie XIX i XX wieku zmienił charakter gospodarczy tych terenów, co związane było z rozwojem górnictwa i hutnictwa w okolicach Ostrawy oraz Rybnika.

W 1922 roku Godów znalazł się w granicach Polski. Podczas II wojny światowej przez miejscowość biegła linia frontu, co spowodowało liczne zniszczenia budynków, dróg i mostów. W latach 1945-1991 w Godowie stacjonowała strażnica Wojsk Ochrony Pogranicza przejęta następnie przez Straż Graniczną; w 2005 roku ostatecznie rozformowana. Obecnie

Godów jest dużą wsią i siedzibą władz gminy. Z Godowem związany jest m.in. Franciszek Pieczka, który tutaj urodził się i wychował.

Do najcenniejszych zabytków gminy wpisanych do rejestru wojewódzkiego konserwatora zabytków należą: kościół drewniany pw. Wszystkich Świętych w Łaziskach, zbudowany w XVI wieku; kościół drewniany pw. św. Anny w Gołkowicach z 1878 roku; kapliczka przydrożna z 1850 roku pw. św. Jana Nepomucena w Skrzyszowie. Do rejestru zabytków wpisane są również stanowiska archeologiczne w Gołkowicach. Do wartościowych historycznie obiektów zalicza się także budynek szkoły podstawowej w stylu belwederskim w Łaziskach z 1927 roku; budynek szkoły podstawowej w Skrbeńsku wzniesiony w 1903 roku; kościół Ewangelicko-Augsburski w Gołkowicach z 1910 roku oraz liczne kapliczki i krzyże przydrożne, w tym kamienny krzyż pokutny wmurowany w ogrodzenie kościelne w Łaziskach, pochodzący z XIV-XVI wieku.

2. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA I KOMUNIKACYJNA

Gmina Godów posiada korzystny układ komunikacyjny, głównie za sprawą przebiegającej przez jej teren autostrady A1 z węzłem w Łaziskach, a także z uwagi na sąsiedztwo z Czechami. Sieć dróg w gminie liczy łącznie 105 km, w tym 26,8 km przypada na drogi powiatowe, a 78,6 km na drogi gminne.

Odległość dzieląca Godów od stolicy województwa śląskiego, Katowic – to niecałe 65 km, od Rybnika – ok. 25 km, a od Wodzisławia Śląskiego – ok. 10 km.

Usługi komunikacyjne na terenie gminy świadczy PKS Racibórz. Dobre połączenia komunikacyjne mają mieszkańcy Godowa, Skrzyszowa, Gołkowic i Łazisk, natomiast z trudnościami komunikacyjnymi borykają się mieszkańcy miejscowości Skrbeńsko, Krostoszowice i Podbucze.

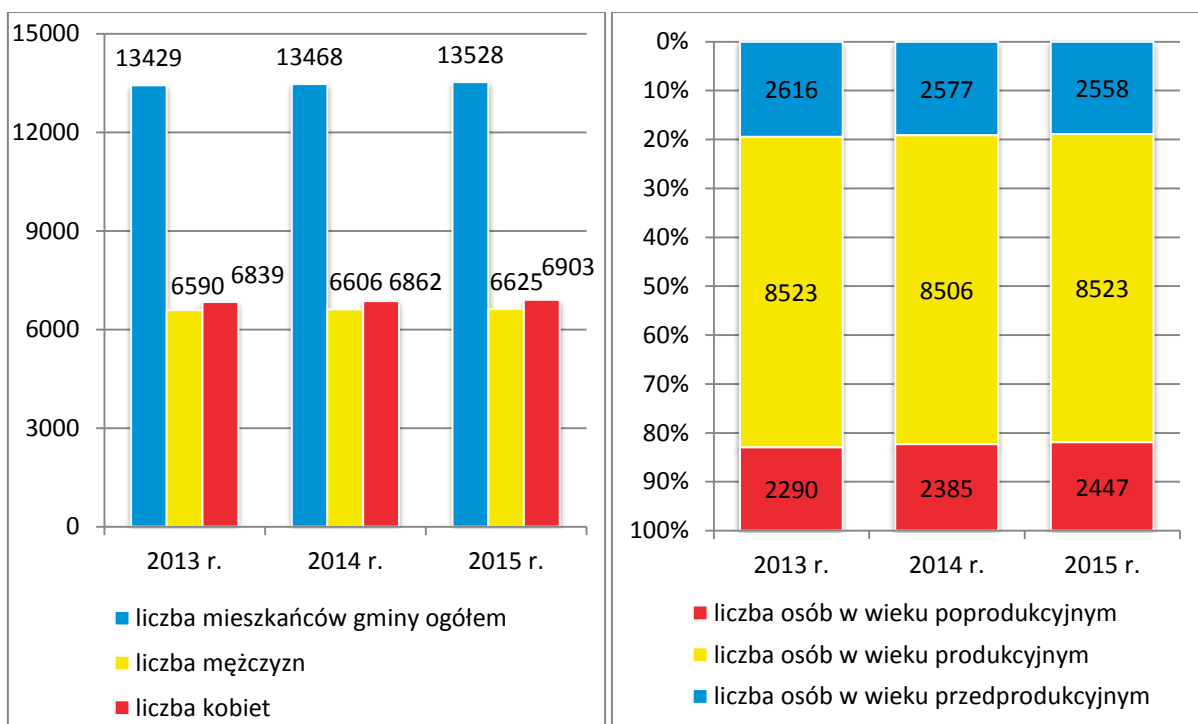
3. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA I ZASOBY MIESZKANIOWE

W latach 2013-2015 liczba ludności gminy Godów zwiększała się z roku na rok (z 13.429 w 2013 r. do 13.528 w 2015 r.). Na koniec kolejnych lat większość wśród ogółu mieszkańców gminy stanowiły kobiety (50,9% w 2013 r. i po 51% w latach 2014-2015).

Na koniec 2015 roku średnia gęstość zaludnienia w gminie wynosiła 356 osób na 1 km² i była niższa od średniej dla powiatu wodzisławskiego – 552 osoby na 1 km².

W analizowanym okresie systematycznie zmniejszała się liczba dzieci i młodzieży, utrzymywała na zbliżonym poziomie liczba osób w wieku produkcyjnym, natomiast liczba osób starszych rosła z roku na rok. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 1-2. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2013-2015

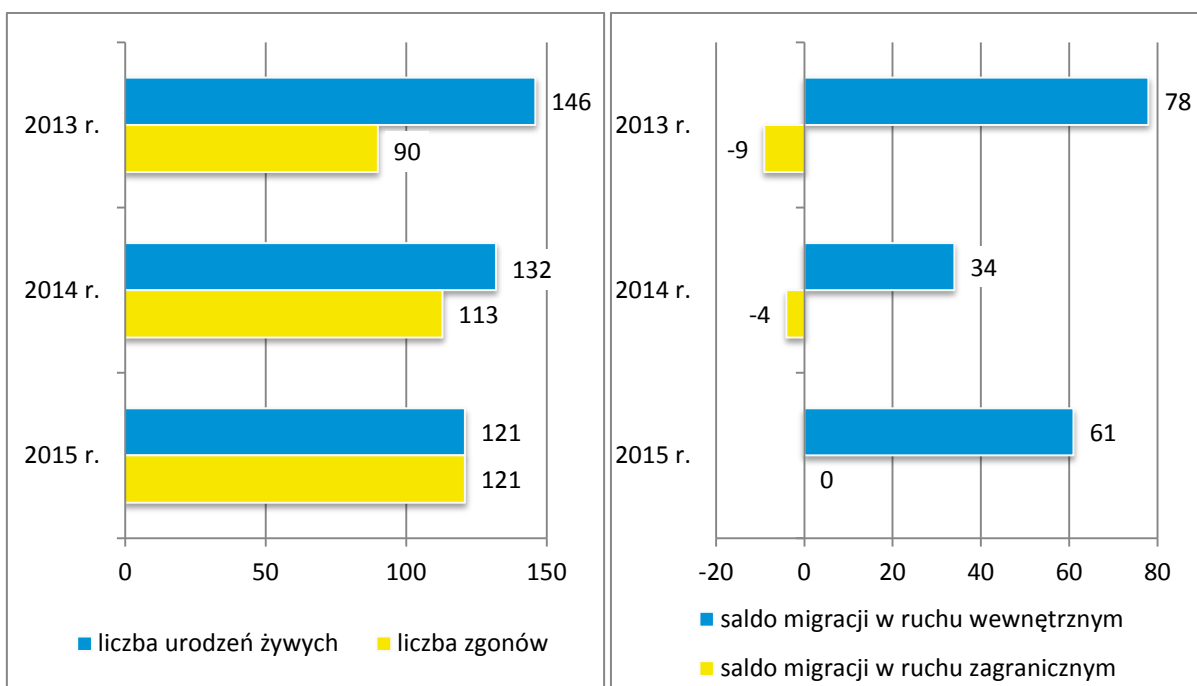
Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Zwiększająca się liczba mieszkańców gminy była głównie efektem korzystnego salda migracji (69 w 2013 r., 30 w 2014 r., 61 w 2015 r.), odbywającej się głównie w ruchu wewnętrznym. Znaczenie miał również dodatni w latach 2013-2014 przyrost naturalny (56 w 2013 r., 19 w 2014 r.), który jednak w 2015 roku, za sprawą stałego spadku liczby

urodzeń żywych (ze 146 w 2013 r. do 121 w 2015 r.) i wzrostu liczby zgonów (z 90 w 2013 r. do 121 w 2015 r.), spadł do poziomu „0”.

Dane szczegółowe na temat ruchu naturalnego i salda migracji mieszkańców gminy przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 3-4. Ruch naturalny i saldo migracji ludności gminy w latach 2013-2015

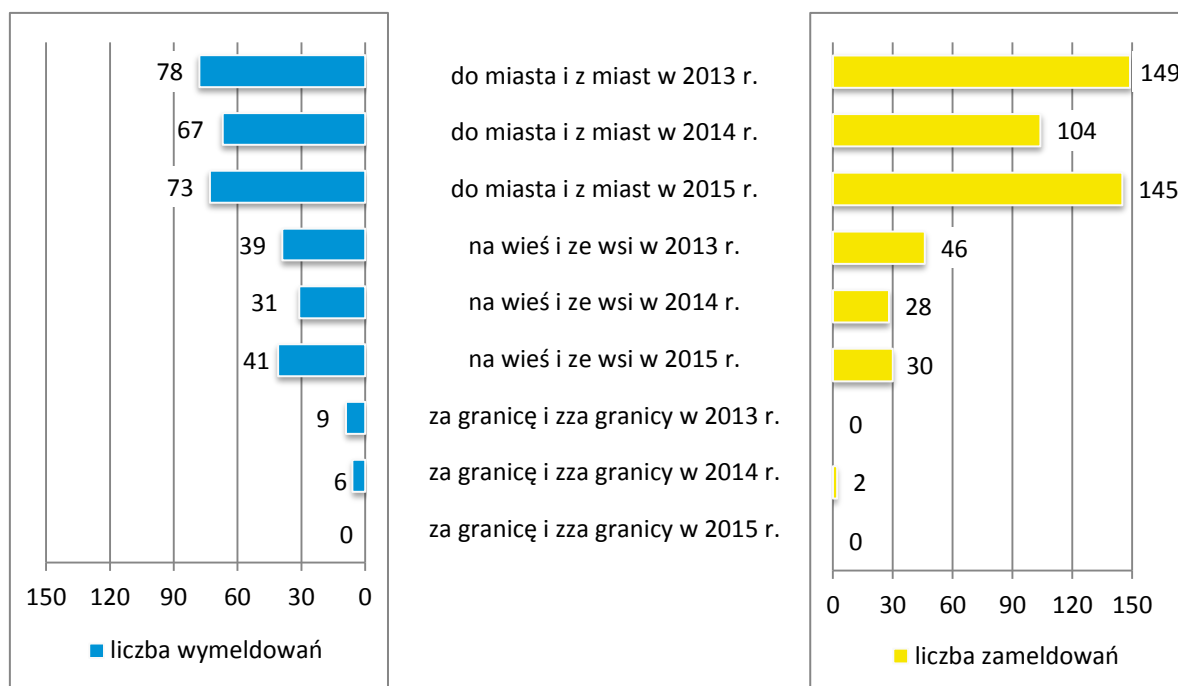

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Mieszkańcy gminy opuszczający jej teren kierowali się przede wszystkim do innych jednostek miejskich. Miasta były również wcześniejszym miejscem zamieszkania dla większości osób, które postanowiły się osiedlić w gminie. W analizowanym okresie niewielkie znaczenie miał ruch migracyjny odbywający się za granicę i z za granicę.

Nowi mieszkańcy gminy, wcześniej zamieszkujący w miastach, mogą stanowić grupę osób, które postanowiły się osiedlić na nieodległych od miejskich terenach (np. Wodzisław Śląski, Jastrzębie-Zdrój), charakteryzujących się brakiem zgiełku, ciszą i spokojem okolicy. Powodem może być również dostępność w gminie tańszych lokali i domów mieszkalnych i traktowanie jej jako bazy wypadowej do działalności zawodowej podejmowanej w pobliskich miastach.

Dane szczegółowe na temat ruchu migracyjnego ludności gminy według typu i kierunku migracji przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2013-2015 według typu i kierunku migracji

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Analizując sytuację demograficzną w gminie, należy podkreślić, iż przyjęty do badania trzyletni okres jest zbyt krótki, aby jednoznacznie zdefiniować charakter zachodzących zmian. Uwagę zwraca jednak, pomimo wzrostu liczby mieszkańców, zmniejszający się udział dzieci i młodzieży oraz rosnący odsetek osób starszych. Przypuszczać należy, że w niedługiej perspektywie gmina zmagać się będzie z postępującym procesem starzenia się społeczności lokalnej, co będzie m.in. wymagało dostosowania w szerszym zakresie niż dotychczas wachlarza usług społecznych do potrzeb seniorów.

Sytuacja demograficzna w gminie jest jednym z uwarunkowań lokalnej polityki mieszkaniowej. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2013-2015 liczba mieszkań w gminie Godów zwiększała się z roku na rok (z 3.769 w 2013 r. do 3.846 w 2015 r.). W 2013 roku oddano do użytkowania 60 nowych mieszkań w gminie, rok później 40, a w 2015 roku 52. Łączna liczba dostępnych w nich izb oraz powierzchnia użytkowa wyniosła odpowiednio: 377 i 11.049 m² w 2013 roku, 318 i 6.917m² w 2014 roku oraz 304 i 9.376 m² w 2015 roku. Wśród nowo oddanych mieszkań nie było mieszkań poszerzających zasoby gminy.

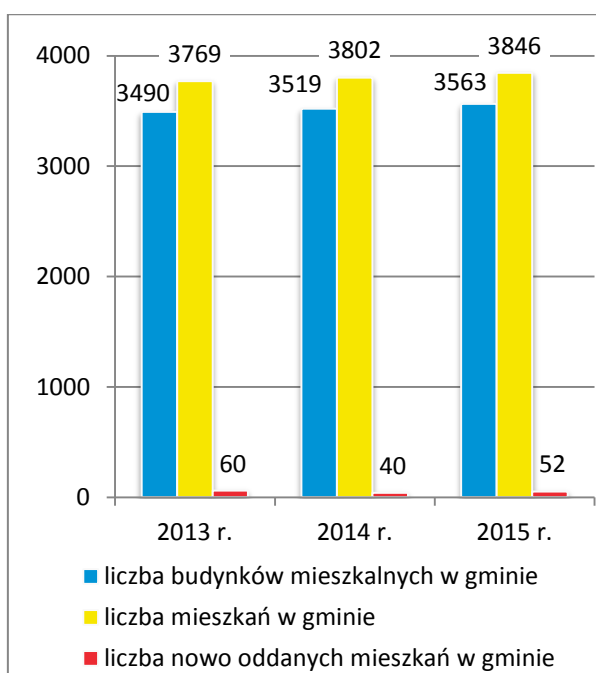
Z danych Urzędu Gminy Godów wynika, że w latach 2014-2015 liczba mieszkań komunalnych będących w zasobach gminy była dwukrotnie większa niż w 2013 roku

(8 w 2013 r. po 16 w latach 2014-2015). Wśród nich w 2013 roku było 8, a w latach 2014-2015 po 10 mieszkań socjalnych. Należy dodać, że w analizowanym okresie nie oddano do użytkowania żadnych nowych mieszkań poszerzających zasoby gminy.

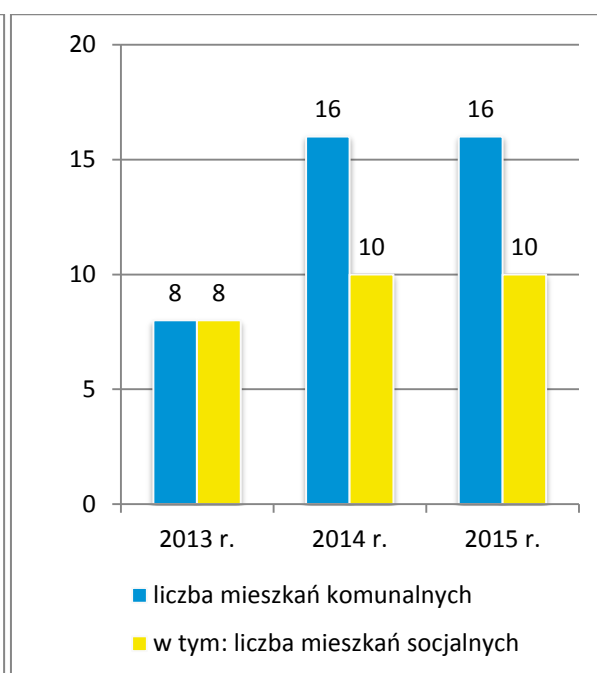
W latach 2013-2015 nie złożono żadnego wniosku o przydział mieszkania komunalnego z zasobów gminy, natomiast liczba osób oczekujących na mieszkanie socjalne wynosiła 1 w 2014 roku i 2 w 2015 roku. Warto dodać, że w 2014 roku 2 osoby otrzymały wyrok eksmisyjny bez wskazania lokalu socjalnego, a w 2013 i 2015 roku takich osób nie było.

Dane szczegółowe na temat zasobów mieszkaniowych w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 6. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2013-2015

Wykres 7. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2013-2015

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny i Urząd Gminy Godów.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2015 roku większość mieszkań w gminie była wyposażona w instalacje techniczno-sanitarne w postaci wodociągu, ustępu spłukiwanego, łazienki i centralnego ogrzewania. Najlepiej wyglądała sytuacja z dostępem do sieci wodociągowej, do której podłączonych było 96,1% mieszkań, ustęp spłukiwany i łazienkę posiadało odpowiednio 94,8 i 93,6% mieszkań, a do centralnego

ogrzewania dostęp miało 90% mieszkań. Na terenie gminy znajduje się także sieć gazowa – w analizowanym roku podłączonych do niej było jedynie 18% mieszkań (2.728 czynnych przyłączy do budynków mieszkalnych).

Mieszkańcy gminy, którzy z uwagi na trudną sytuację materialną nie byli w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymywali, po spełnieniu określonych warunków, dodatki mieszkaniowe. Jest to świadczenie pieniężne udzielane w ramach zadań własnych gminy i realizowane przez Urząd Gminy Godów. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2013-2015

	2013 r.	2014 r.	2015 r.
liczba gospodarstw, którym przyznano dodatki mieszkaniowe	2	2	2
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	22	19	15
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	4.490	4.182	3.187

Źródło danych: Urząd Gminy Godów i Główny Urząd Statystyczny.

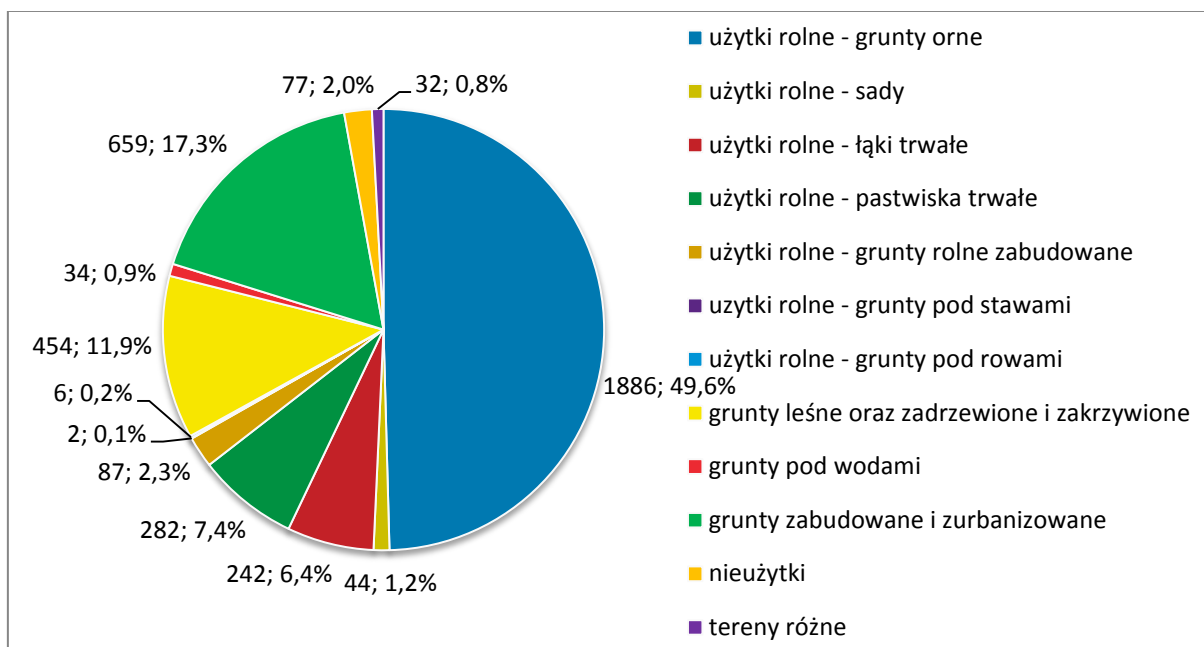
W latach 2013-2015 liczba gospodarstw domowych, którym przyznano dodatki mieszkaniowe była niewielka (po 2 w każdym roku), a liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych zmniejszała się z roku na rok (z 22 w 2013 r. do 15 w 2015 r.), podobnie jak wysokość kwot wydatkowanych na ten cel (z 4.490 zł w 2013 r. do 3.187 zł w 2015 r.).

Warto dodać, iż w omawianym okresie nie wypłacono w gminie żadnego dodatku energetycznego. Ta forma pomocy udzielana jest od 2014 roku osobom, którym przyznano dodatek mieszkaniowy oraz które są stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkują w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

4. STRUKTURA GOSPODARCZA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Gmina Godów jest gminą o charakterze rolniczym, pomimo mało sprzyjających warunków do produkcji rolnej, wynikających głównie ze słabej jakości gleb oraz niekorzystnej struktury agrarnej. W strukturze użytkowania gruntów przeważają użytki rolne (67%), wśród nich grunty orne (49,6%) oraz łąki i pastwiska (13,8%). Niewielki jest z kolei udział gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych (11,9%). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha) w gminie

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Na większości obszaru gminy przeważają gleby mało urodzajne – IV i niższych klas bonitacyjnych (55% w IV oraz 36% w V i VI klasie). Jedynie 9% stanowią gleby III klasy bonitacyjnej. W gminie wyróżnia się trzy zasadnicze typy gleb: bielcowe, brunatne kwaśne i brunatne wylugowane, z czego około 80% gleb pozostających w użytkowaniu rolniczym jest zakwaszonych i wymaga zabiegów agrarnych, m.in. wapnowania.

Według danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku w gminie funkcjonowały 583 gospodarstwa rolne, w tym 510 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą. Wśród nich było 265 gospodarstw małych o powierzchni do 1 ha, 224 gospodarstwa o powierzchni

od 1 do 5 ha, 11 gospodarstw o powierzchni od 5 do 10 ha, 4 gospodarstwa o powierzchni od 10 do 15 ha oraz 6 gospodarstw o powierzchni 15 ha i więcej.

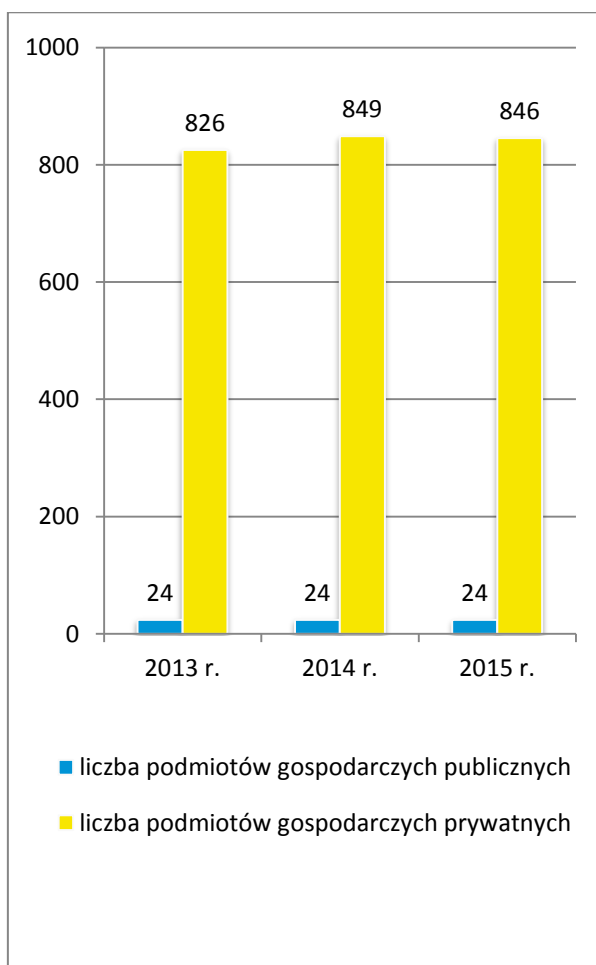
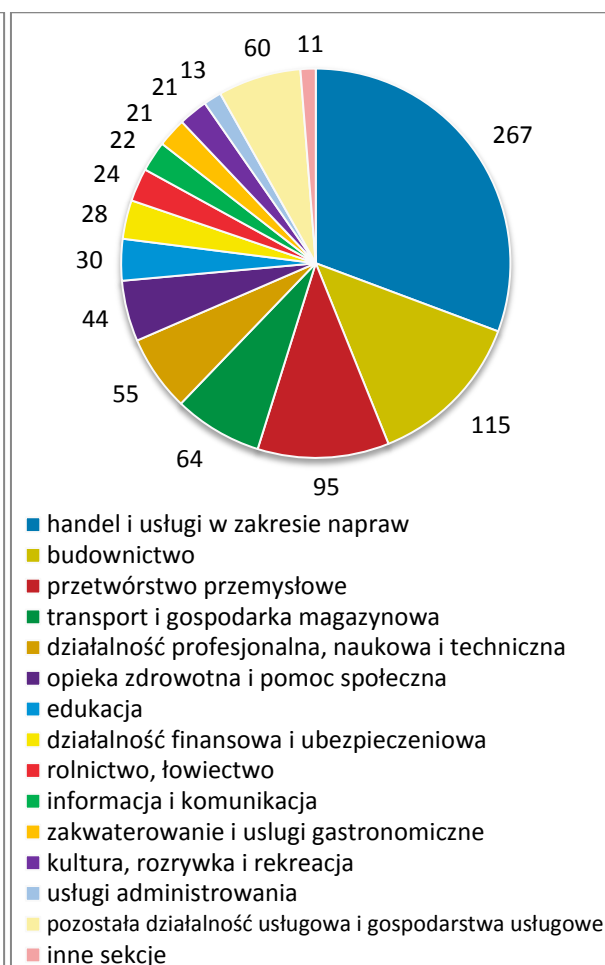
W strukturze upraw dominowały zboża (uprawą zbóż zajmowały się 333 gospodarstwa rolne spośród 366 trudniących się uprawą) i ziemniaki (190), uprawiano także rośliny przemysłowe (11), rzepak i rzepik (10) oraz warzywa gruntowe (7). Podstawowy kierunek produkcji zwierzęcej stanowiła natomiast hodowla trzody chlewnej (zajmowało się nią 60 gospodarstw spośród 351 utrzymujących zwierzęta gospodarskie) – pogłowie trzody chlewnej liczyło 1.061 sztuk. W gminie hodowano także bydło (17 gospodarstw, łącznie 45 sztuk) i konie (12 gospodarstw, łącznie 40 sztuk). W większości gospodarstw (304) hodowano również drób, którego pogłowie liczyło łącznie 13.530 sztuk. Warto dodać, że miejscowości Łaziska działa Zakład Wylęgu Drobiu Piechaczek.

W gminie znajdują się udokumentowane złoża surowców mineralnych – węgla kamiennego, piasku, a także surowce skalne. Na jej terenie zostały wyznaczone trzy tereny górnicze: „Wilchwy” – złożo węgla kamiennego i metanu jako kopaliny towarzyszącej, „Jastrzębie I” – złożo węgla kamiennego i metanu jako kopaliny towarzyszącej, „Godów II” – złożo kruszywa naturalnego – piasku. Lokalnie eksploatowane są również inne kopaliny – głównie żwir i piasek (piaskownia w Godowie). W większości jednak wydobycie tych surowców na dużą skalę jest ekonomicznie nieopłacalne.

W latach 2014-2015 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie była wyższa niż w 2013 roku (850 w 2013 r., 873 w 2014 r., 870 w 2015 r.). Zdecydowana większość z nich znajdowała się w rękach prywatnych (826 w 2013 r., 849 w 2014 r., 846 w 2015 r.).

W 2015 roku dominującym rodzajem działalności gospodarczej w gminie był handel i usługi w zakresie napraw (267 podmiotów). Na kolejnych miejscach znajdowały się takie sekcje, jak: budownictwo (115), przetwórstwo przemysłowe (95), transport i gospodarka magazynowa (64), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (55) oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna (44).

Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 9. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2013-2015**Wykres 10. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2015 roku**

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

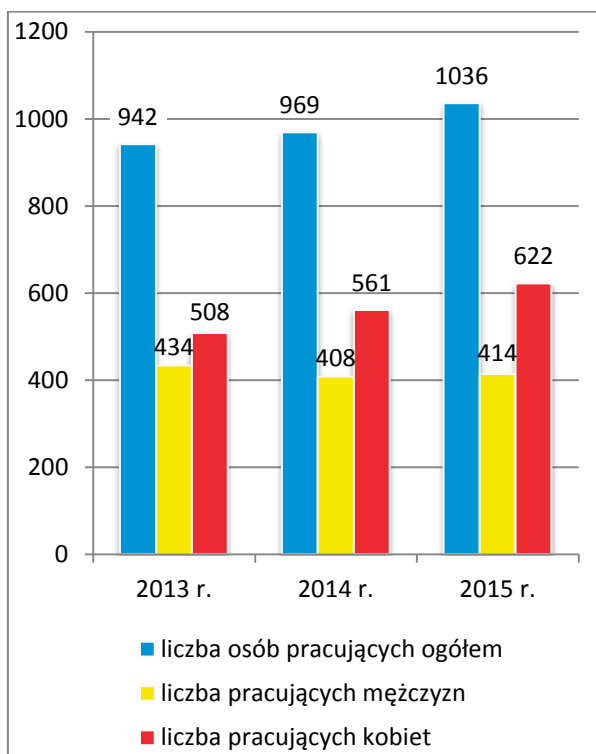
Sytuacja gospodarcza w gminie wpływa na kondycję lokalnego rynku pracy. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2013-2015 liczba posiadających zatrudnienie mieszkańców gminy Godów zwiększała się z roku na rok (z 942 w 2013 roku do 1.036 w 2015 roku). Mimo iż dane te nie uwzględniają pełnej liczby osób zatrudnionych (nie obejmują osób pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób), na uwagę zasługuje niższy w tym gronie (i zmniejszający się) udział mężczyzn (46% w 2013 r., 42,1% w 2014 r., 40% w 2015 r.).

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wodzisławiu Śląskim wynika, że w latach 2013-2015 liczba osób bezrobotnych w gminie zmniejszała się z roku na rok (z 442 w 2013 r. do 355 w 2015 r.). Wśród osób pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety (po 65,4% w latach 2013-2014 oraz 64,5% w 2015 r.).

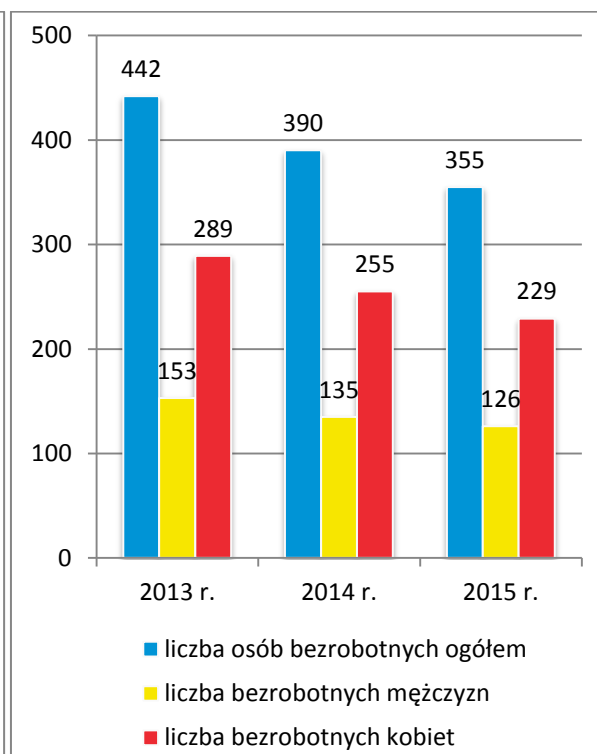
W latach 2013-2015 udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców gminy będących w wieku produkcyjnym zmniejszał się z roku na rok. W 2013 roku wyniósł 5,2%, rok później osiągnął poziom 4,6%, a w 2015 roku spadł do 4,2%.

Dane szczegółowe na temat pracujących i bezrobotnych mieszkańców gminy przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 11. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie w latach 2013-2015*

Wykres 12. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2013-2015

*bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

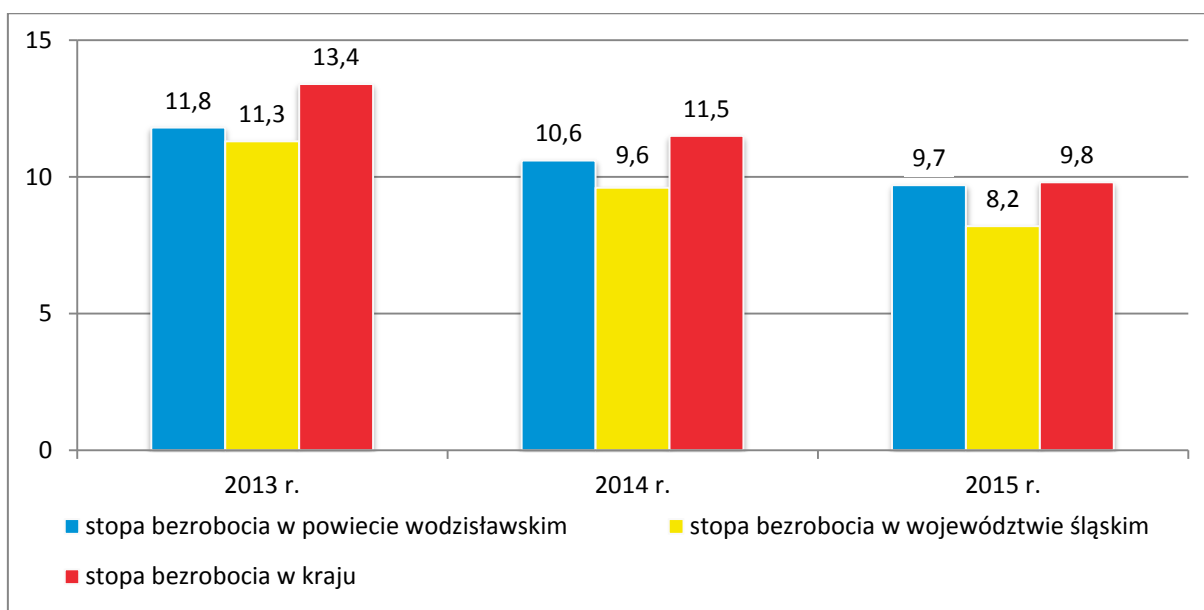
Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny i Powiatowy Urząd Pracy w Wodzisławiu Śląskim.

Wpływ na spadek liczby osób bezrobotnych w gminie w latach 2014-2015 mogło mieć również wprowadzenie profilowania osób pozostających bez pracy w zależności od gotowości do podjęcia zatrudnienia. Z tego powodu wiele osób, które dotychczas

rejestrowały się w Urzędzie Pracy tylko po to, by podlegać ubezpieczeniu zdrowotnemu, straciło status osoby bezrobotnej.

W latach 2013-2015 stopa bezrobocia w powiecie wodzisławskim była wyższa niż w województwie śląskim lecz niższa niż w kraju. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 13. Stopa bezrobocia w powiecie wodzisławskim, w województwie śląskim i w kraju w latach 2013-2015 (w %)

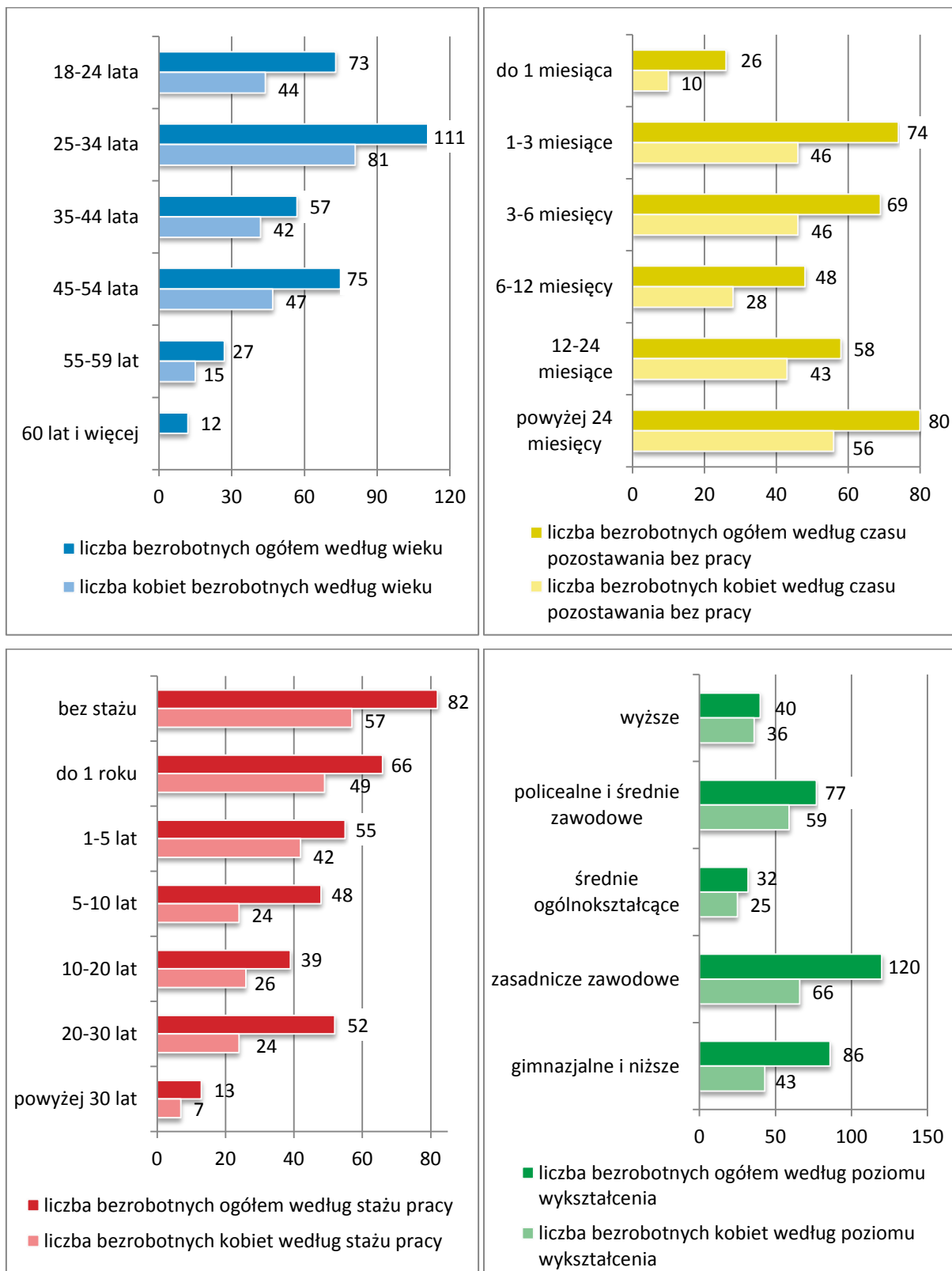
Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Na koniec 2015 roku wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (111 osób), osoby pozostające bez zatrudnienia długotrwale, tj. 12 miesięcy i więcej (w sumie 138 osób) oraz od 1 do 3 miesięcy (74 osoby), osoby bez stażu pracy (82 osoby) i ze stażem pracy do roku (66 osób), a także osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (120 osób).

Największy odsetek kobiet wśród bezrobotnych odnotowano w gronie osób w wieku 35-44 lata (73,7%) oraz 24-34 lata (73%), osób pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy (74%), osób ze stażem pracy do 1 roku (74%) oraz od roku do 5 lat (73,4%), a także osób z wykształceniem wyższym (90%).

Dane szczegółowe uwzględniające podział bezrobotnych w gminie według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i poziomu wykształcenia przedstawiają poniższe wykresy.

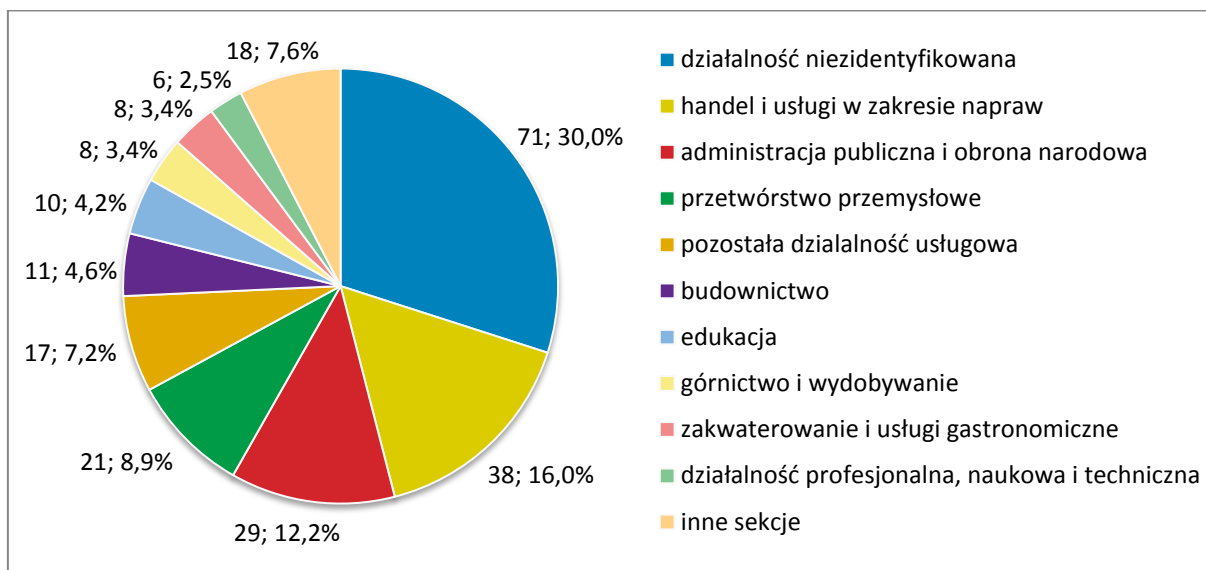
Wykresy 14-17. Bezrobotni w gminie na koniec 2015 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i poziomu wykształcenia

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Wodzisławiu Śląskim.

W 2015 roku wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby, dla których ostatnimi miejscami pracy były podmioty o niezidentyfikowanym profilu działalności (71 podmiotów), a także podmioty działające w takich sekcjach, jak: handel i usługi w zakresie napraw (38) oraz administracja publiczna i obrona narodowa (29). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 18. Bezrobotni w gminie w 2015 roku według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Wodzisławiu Śląskim.

W analizowanym roku w gminie zgłoszono 76 wolnych miejsc pracy, przy czym na koniec roku tylko 4 były nadal dostępne. Warto zaznaczyć iż wśród zgłoszonych wolnych miejsc pracy 47 dotyczyło zatrudnienia subsydiowanego – najwięcej w administracji publicznej (15) i edukacji (13).

W 2014 roku w gminie Godów na 1.000 mieszkańców pracowały 72 osoby, a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 3.139,42 zł, co odpowiadało 78,4% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy, 2.067 osób wyjeżdżało do pracy do innych gmin, a 228 pracujących przyjeżdżało do pracy spoza gminy; saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wyniosło zatem -1.839.

Blisko 45% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy (44,8%) pracowało w przemyśle i budownictwie, 15,4% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja), 9,5% w sektorze

rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), a 2,3% w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Obecna sytuacja gospodarcza gminy jest w znacznej mierze spuścizną przemian ustrojowych oraz związanego z tym zaniechania działalności wydobywczej przez kopalnie Rybnickiego Okręgu Węglowego. Na jej terenie nie ma obecnie większych zakładów przemysłowych i ośrodków usługowo-handlowych. Mieszkańcy utrzymują się głównie z pracy w zakładach przemysłowych znajdujących się w okolicznych miastach i z własnej działalności gospodarczej.

Szansą dla rozwoju gminy są wyróżniające się bardzo korzystną lokalizacją tereny inwestycyjne. Znajdują się one wzdłuż autostrady w Skrzyszowie i obok zjazdu z autostrady A1 oraz obejmują tzw. Pola Gołkowickie wchodzące w skład Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Atutem gminy jest również bezpośrednie sąsiedztwo z Republiką Czeską oraz zawiązana współpraca w ramach Lokalnej Grupy Działania „Morawskie Wrota”.

Z uwagi na fakt iż bezrobocie jest poważnym problemem w gminie i jedną z głównych przyczyn korzystania z pomocy społecznej, zasadnym wydaje się dalsze zabieganie samorządu o inwestorów zewnętrznych oraz podejmowanie czynności na rzecz wspierania potencjału małych firm, które dominują na lokalnym rynku pracy, np. poprzez udzielanie im pomocy w dostępie do nowoczesnych technologii i innowacyjnych rozwiązań biznesowych.

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na fakt, iż obecnie gminę charakteryzuje się jako obszar pełniący funkcję mieszkaniową, co z kolei daje potencjalne możliwości do rozwijania rynku usług rozrywkowych i kreowania wszelkiego rodzaju usług czasu wolnego.

Rozważając położenie mieszkańców gminy pozostających bez zatrudnienia, należy zwrócić uwagę na potrzebę zwiększania kompetencji, kwalifikacji i mobilności osób bezrobotnych, tak aby skuteczniej i trafniej odpowiadały na zapotrzebowanie regionalnego rynku pracy. Bardzo ważne jest wspieranie ludzi młodych, umożliwienie im podjęcia pierwszej pracy i zdobycia doświadczenia zawodowego. Uwagę należy również skierować na osoby w starszym wieku, m.in. poprzez popularyzowanie wśród nich kształcenia ustawicznego, organizowanie szkoleń i kursów współfinansowanych ze środków unijnych oraz rozwijanie różnych form zatrudnienia subsydiowanego – staży, prac interwencyjnych i robót publicznych. Korzyści mogłoby także przynieść inicjowanie procesu tworzenia podmiotów ekonomii społecznej. Podmioty takie powstają i działają z myślą o mających

trudności w znalezieniu pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym i stanowią nie tylko instrument walki z bezrobociem, ale także aktywizacji zawodowej osób marginalizowanych.

5. EDUKACJA I WYCHOWANIE

W gminie Godów funkcjonuje 6 przedszkoli, 6 szkół podstawowych i 2 gimnazja – w większości połączone organizacyjnie w zespoły szkół. Młodzież z gminy ma możliwość kontynuowania nauki m.in. w Wodzisławiu Śląskim, gdzie znajdują się szkoły ponadgimnazjalne – zawodowe, technika i licea. Na terenie gminy nie ma natomiast żłobka, co powoduje, że nie są zaspokajane potrzeby w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3.

Dane szczegółowe na temat placówek oświatowych działających w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Placówki oświatowe w gminie

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Godowie	ul. Szkolna 11, 44-340 Godów
	w tym: Przedszkole Publiczne Szkoła Podstawowa	
2.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łaziskach	Łaziska, ul. Powstańców Śląskich 151, 44-340 Godów
	w tym: Przedszkole Publiczne Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika	
3.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Skrbeńsku	ul. Szkolna 1, 44-341 Skrbeńsko
	w tym: Przedszkole Publiczne im. Janusza Korczaka Szkoła Podstawowa im. K. I. Gałczyńskiego	
4.	Zespół Szkół w Skrzyszowie	ul. 1 Maja 179, 44-348 Skrzyszów
	w tym: Szkoła Podstawowa im. Karola Miarki Gimnazjum im. Powstańców Śląskich	
5.	Zespół Szkół w Gołkowicach	ul. St. Staszica 1, 44-341 Gołkowice ul. 1 Maja 101a, 44-341 Gołkowice
	w tym: Szkoła Podstawowa im. Stanisława Staszica Gimnazjum im. Porucznika Pilota Franciszka Surmy	
6.	Szkoła Podstawowa im. Gustawa Morcinka w Krostoszowicach	ul. Morcinka 4, 44-348 Krostoszowice
	w tym: Oddział Przedszkolny	
7.	Przedszkole Publiczne im. „Przyjaciół Kubusia Puchatka” w Gołkowicach	ul. St. Staszica 1, 44-341 Gołkowice
8.	Przedszkole Publiczne „Bajkowe Wzgórze” w Skrzyszowie	ul. Przedszkolna 26, 44-348 Skrzyszów

Źródło danych: Urząd Gminy Godów.

W roku szkolnym 2015/2016 do placówek przedszkolnych uczęszczało łącznie 453 dzieci, w szkołach podstawowych naukę pobierało 995 uczniów, a w gimnazjach 349 uczniów. W placówkach oświatowych zatrudnionych było łącznie 291 nauczycieli.

Placówki oświatowe w gminie zapewniają dostęp do sali gimnastycznej, świetlicy, biblioteki i sprzętu komputerowego, organizują zajęcia pozalekcyjne, w tym koła zainteresowań, uczestniczą w projektach i programach służących rozwijaniu zainteresowań i umiejętności uczniów, wyrównywaniu ich szans edukacyjnych i doskonaleniu nauczycieli, a także realizują programy profilaktyczne i wychowawcze.

Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku, 12,7% ludności gminy Godów posiadało wykształcenie wyższe, 2,5% policealne, 9,9% średnie ogólnokształcące, 16,8% średnie zawodowe, 33,6% zasadnicze zawodowe, 5,2% gimnazjalne, 18,7% podstawowe ukończone, a 0,6% osób zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

W porównaniu do całego województwa śląskiego mieszkańcy gminy Godów charakteryzowali się niższym poziomem wykształcenia. Największy odsetek kobiet posiadał wykształcenie zasadnicze zawodowe (25,6%) oraz podstawowe ukończone (23,7%), z kolei mężczyźni najczęściej mieli wykształcenie zasadnicze zawodowe (42,1%) oraz średnie zawodowe (19,4%).

6. ŻYCIE KULTURALNE I INFRASTRUKTURA SPORTOWO-REKREACYJNA

Głównymi instytucjami prowadzącymi działalność kulturalną w gminie Godów są Gminne Centrum Kultury, Sportu i Turystyki oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Godowie.

Centrum zajmuje się koordynowaniem imprez kulturalnych na terenie gminy, współdziałając z instytucjami, stowarzyszeniami i organizacjami społecznymi oraz podejmując współpracę kulturalną z zagranicą oraz gminami partnerskimi. W skład placówki wchodzi Ośrodki Kultury w Godowie, Gołkowicach, Skrbeńsku i Skrzyszowie oraz Świetlica w Podbuczu.

Każdy ośrodek kultury prowadzi własną, wielokierunkową działalność zaspokajającą i rozwijającą potrzeby społeczności lokalnej. Ośrodek Kultury w Godowie prowadzi zajęcia taneczne, fitness i naukę gry na instrumentach, działają przy nim: grupa taneczna „Anava”, Pracownia Kreatywna prowadząca zajęcia decupage, robienia witraży i malowania na

jedwabiu, Koło Gospodyń Wiejskich i funkcjonujący w jego strukturach Zespół Śpiewaczy Ballada.

Ośrodek Kultury w Gołkowicach patronuje działalności Koła Gospodyń Wiejskich, Koła Emerytów, Rencistów i Inwalidów oraz Koła Turystyki Rowerowej, działają przy nim: grupa motocyklowa „Mroczne Duchy”, Gminna Orkiestra Dęta, Chór „Echo”, Zespół wokalny „Adult+”, Zespół taneczny „Iskierki”, grupa teatralna „Teatr Mojej Wyobraźni”, a także prowadzone są warsztaty plastyczne i wokalne oraz zajęcia skata.

Przy Ośrodku Kultury w Skrzyszowie funkcjonują: Koło Gospodyń Wiejskich, Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów, I Drużyna Harcerska „Zew”, Klub Skatowy, a także Chór „Absolwent”, Zespół wokalny „Spokobabki”, Zespół Folklorystyczny „Familijo”, Stowarzyszenie Hodowców i Miłośników Koni „Mustang” oraz Stowarzyszenie Hodowców Drobного Inwentarza, Ptactwa Ozdobnego i Egzotyki. W Ośrodku działają również pracownia ceramiczna i Grupa „Zumba Fitness”, prowadzone są warsztaty teatralne, nauka gry na instrumentach oraz zajęcia ruchowe dla dzieci „Rytmix”.

W Ośrodku Kultury w Skrbeńsku działają: Koło Gospodyń Wiejskich, Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów, grupa taneczna „Anava”, Zespół „Melodia”, Zespół dziecięcy „Wiolinki” oraz prowadzone są warsztaty plastyczne i artystyczne „Art Pasje”.

W Świetlicy w Podbuczu spotykają się członkowie zespołu „Podbuczanki” z Podbucza i „Gospodyni” z Krostoszowic.

W ramach prowadzonej działalności kulturalnej GCKSiT organizuje wystawy artystyczne i wernisaże, przedstawienia i koncerty, prowadzi działalność wydawniczą i promocyjną, sprawuje opiekę nad zabytkami oraz zajmuje się działalnością turystyczną, prowadząc Punkt Informacji Turystycznej.

Ważny kierunek działalności Centrum stanowi organizacja i współorganizacja imprez rozrywkowych i kulturalnych dla mieszkańców gminy. Do cyklicznych przedsięwzięć należą m.in.: Dni Gminy Godów, Dożynki Gminne z tradycyjnym korowodem dożynkowym, a także pikniki i festyny rodzinne.

Centrum zatrudnia 40 pracowników i szacuje się, że z jego oferty korzysta rocznie ok. 30.000 osób. Podejmując działania placówka ściśle współpracuje z placówkami oświatowymi, sołectwami, instytucjami kościelnymi oraz z organizacjami działającymi na terenie gminy.

Gminna Biblioteka Publiczna w Godowie zapewnia mieszkańcom dostęp do zasobów bibliotecznych, zaspokajając i rozwijając ich potrzeby edukacyjne i informacyjne, a także upowszechnia wiedzę i kulturę oraz promuje lokalną twórczość. Placówka współpracuje z instytucjami kulturalno-oświatowymi przy organizacji spotkań autorskich, wystaw czy konkursów, pozyskuje także środki zewnętrzne na realizację projektów aktywizujących społeczność lokalną. Biblioteka posiada 5 filii: w Gołkowicach, Skrzyszowie, Skrbeńsku, Krostoszowicach i Łaziskach.

Biblioteka zatrudnia 10 pracowników, w tym 7 pracowników merytorycznych. Liczba czytelników wynosi blisko 2,3 tysiąca. W 2012 roku zbiory biblioteczne liczyły 75.419 woluminów, 62 tytuły czasopism bieżących i 37 zbiorów specjalnych.

Oprócz podstawowej działalności związanej z udostępnianiem księgozbioru, placówka podejmuje działania promujące czytelnictwo i kulturę. W ich ramach jest m.in. organizatorem spotkań autorskich, lekcji bibliotecznych, wystawek okolicznościowych i konkursów, zajmuje się także zagospodarowaniem czasu wolnego dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych i wakacji letnich. Przy Bibliotece działa grupa fotograficzna „Flash”, skupiająca młodzież poznającą i doskonalącą swój warsztat fotograficzny oraz organizującą wystawy swoich prac. Placówka pełni również rolę lokalnego inspiratora ogólnopolskich akcji, pn. „Narodowe czytanie” i „Cała Polska czyta dzieciom”.

Biblioteka uczestniczy w II rundzie Programu Rozwoju Bibliotek, którego realizatorem jest Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego. Środki z tego programu przeznaczone są na wyposażenie placówek bibliotecznych w sprzęt informatyczny, cykl praktycznych szkoleń, wzmocnienie środowiska bibliotecznego i promocję biblioteki.

Poniższa tabela zawiera wykaz placówek kulturalnych funkcjonujących w gminie.

Tabela 3. Placówki kulturalne w gminie

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Gminne Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Godowie	ul. 1 Maja 93, 44-340 Godów
	w tym:	
	Ośrodek Kultury w Godowie	ul. 1 Maja 93, 44-340 Godów
	Ośrodek Kultury w Gołkowicach	ul. 1 Maja 101, 44-341 Gołkowice
	Ośrodek Kultury w Skrzyszowie	ul. Wyzwolenia 12, 44-348 Skrzyszów
	Ośrodek Kultury w Skrbeńsku	ul. Zielona 25, 44-341 Skrbeńsko
	Świetlica Wiejska w Podbuczu	ul. Wiejska 17, 44-348 Podbucze

2.		Gminna Biblioteka Publiczna w Godowie	ul. 1 Maja 18, 44-340 Godów
	w tym:	Gminna Biblioteka Publiczna Filia Nr 1 w Gołkowicach	ul. 1 Maja 101, 44-341 Gołkowice
		Gminna Biblioteka Publiczna Filia Nr 2 w Skrzyszowie	ul. Powstańców 11, 44-348 Skrzyszów
		Gminna Biblioteka Publiczna Filia Nr 3 w Skrbeńsku	ul. Zielona 25, 44-341 Skrbeńsko
		Gminna Biblioteka Publiczna Filia Nr 4 w Krostoszowicach	ul. Morcinka 4, 44-348 Krostoszowice
		Gminna Biblioteka Publiczna Filia Nr 5 w Łaziskach	ul. Powstańców 151, 44-340 Łaziska

Źródło danych: Urząd Gminy Godów.

Gminne Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Godowie zajmuje się również popularyzowaniem się na terenie gminy kultury fizycznej, organizowaniem zajęć, zawodów i imprez sportowo-rekreacyjnych. Wśród ważniejszych przedsięwzięć wymienić warto: Turniej o Puchar Wójta Gminy Godów w tenisie ziemnym, Turniej Piłki Nożnej Oldbojów o Puchar Wójta Gminy Godów, Wyścig Kolarski Dzieci i Młodzieży, Festiwal Biegowy, Turniej Piłki Nożnej na Orliku, Gminny Turniej Seniorów w Piłce Nożnej, Gminny Turniej Piłki Nożnej Juniorów, Gminny Halowy Turniej Piłki Nożnej Chłopców, Gminny Halowy Turniej Piłki Nożnej dziewcząt oraz Gminny Turniej Tenisa Stołowego.

Aktywną działalność sportową w gminie prowadzą również kluby sportowe, które zajmują się upowszechnianiem sportu i rekreacji zarówno wśród dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych. Organizatorami rozgrywek sportowych na terenie gminy są także gminne placówki oświatowe.

Upowszechnianiu kultury fizycznej, sportu i rekreacji w gminie służy dostępna na jej terenie infrastruktura sportowo-rekreacyjna. Wykaz obiektów wchodzących w jej skład przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie

lp.	nazwa obiektu	adres obiektu
1.	Wielofunkcyjny obiekt sportowy w Godowie (o charakterze rekreacyjnym i wycieczkowym)	ul. 1 Maja 49, 44-340 Godów
2.	Wielofunkcyjny obiekt sportowy „Orlik” w Krostoszowicach (o charakterze rekreacyjnym)	ul. G. Morcinka 2, 44-348 Krostoszowice

3.	Boisko wielofunkcyjne w Gołkowicach (o charakterze rekreacyjnym)	ul. 1 Maja 101a, 44-341 Gołkowice
4.	Boisko piłkarskie w Skrzyszowie (o charakterze rekreacyjnym i wyczynowym)	ul. 1 Maja, 44-348 Skrzyszów
5.	Boisko piłkarskie w Gołkowicach (o charakterze rekreacyjnym i wyczynowym)	ul. Wyzwolenia 22, 44-341 Gołkowice
6.	Boisko piłkarskie w Łaziskach (o charakterze rekreacyjnym i wyczynowym)	Łaziska, ul. Powstańców 97, 44-340 Godów
7.	Boisko piłkarskie w Skrbeńsku (o charakterze rekreacyjnym i wyczynowym)	ul. Zielona 25, 44-341 Skrbeńsko
8.	Boisko piłkarskie w Krostoszowicach (o charakterze rekreacyjnym i wyczynowym)	ul. Morcinka 2, 44-348 Krostoszowice
9.	Sala sportowa w Skrzyszowie (o charakterze rekreacyjnym i wyczynowym)	ul. 1 Maja 177, 44-348 Skrzyszów
10.	Sala sportowa w Gołkowicach (o charakterze rekreacyjnym i wyczynowym)	ul. 1 Maja 101a, 44-341 Gołkowice
11.	Sala sportowa w Krostoszowicach (o charakterze rekreacyjnym i wyczynowym)	ul. Morcinka 4, 44-348 Krostoszowice
12.	Sala sportowa w Gołkowicach (o charakterze rekreacyjnym i wyczynowym)	ul. Staszica 1, 44-341 Gołkowice
13.	Sala sportowa w Godowie (o charakterze rekreacyjnym i wyczynowym)	ul. Szkolna 11, 44-340 Godów

Źródło danych: Urząd Gminy Godów.

Gmina posiada pewne zasoby przyrodnicze i kulturowe równoważące ujemne skutki działalności górniczej i pozwalające na rozwój na jej terenie turystyki weekendowej i wypoczynku wakacyjnego. Obszar gminy jest pagórkowaty, przecinany malowniczymi dolinami rzek Olzy, Leśnicy, Szotkówki i Piotrówki. Do szczególnie atrakcyjnych miejsc należą m.in. jar w Gołkowicach, las w Żabkowie, środowisko wodne w dolinie Olzy w Łaziskach, uroczysko w obrębie lasu przy granicy z Czechami w Łaziskach, fragment doliny rzeki Leśnicy oraz zadrzewione wzgórze w Podbuczu. Uprawianiu rekreacji w gminie sprzyja także rozbudowana baza obiektów sportowo-rekreacyjnych, m.in. kompleks w Godowie składający się z amfiteatru z muszlą koncertową, skateparku, ścianki wspinaczkowej i siłowni zewnętrznej, boiska do piłki nożnej, bieżni do uprawiania lekkoatletyki wraz z trybuną i oświetleniem oraz punktem odpoczynkowym z małą architekturą i betonowym grilem.

7. OPIEKA ZDROWOTNA I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

W gminie Godów funkcjonują 4 niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, prowadzonych jest 8 prywatnych praktyk lekarskich oraz działa 7 aptek i punktów aptecznych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Zakłady opieki zdrowotnej, prywatne praktyki lekarskie i apteki w gminie

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego „Salus” w Gołkowicach	ul. Strażacka 1, 44-341 Gołkowice
2.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego w Godowie	ul. 1 Maja 18, 44-340 Godów
3.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego w Łaziskach	Łaziska, ul. Powstańców Śląskich 190, 44-340 Godów
4.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego w Skrzyszowie	ul. Wyzwolenia 10, 44-348 Skrzyszów
5.	Zakład Stomatologiczno-Protetyczny „Bi-Dental” s.c. w Gołkowicach, Benedykt Gruszka	ul. Strażacka 1, 44-341 Gołkowice
6.	Praktyka Dentystyczna w Gołkowicach, Lekarz Dentysta Benedykt Gruszka	ul. Celna 37, 44-341 Gołkowice
7.	Zakład Stomatologiczno-Protetyczny „Bi-Dental” s.c. w Godowie, Benedykt Gruszka	ul. 1 Maja 18, 44-340 Godów
8.	Praktyka Stomatologiczna w Krostoszowicach, Arkadiusz Kolarczyk	ul. Olszyńska 22, 44-348 Krostoszowice
9.	Punkt apteczny – Apteka u Tomka w Godowie	ul. 1 Maja 60a, 44-340 Godów
10.	Punkt apteczny – Apteka św. Damiana w Godowie	ul. 1 Maja 18, 44-340 Godów
11.	Punkt apteczny – Apteka u Tomka w Gołkowicach	ul. Strażacka 1, 44-341 Gołkowice
12.	Punkt apteczny – Apteka św. Damiana w Gołkowicach	ul. 1 Maja 92, 44-341 Gołkowice
13.	Punkt Apteczny „AAP S.C. Artur Potracki, Adriana Potracka” w Łaziskach	Łaziska, ul. Powstańców Śląskich 62, 44-340 Godów
14.	Apteka Św. Michała w Skrzyszowie	ul. 1 Maja 151, 44-348 Skrzyszów
15.	Apteka u Tomka w Skrzyszowie	ul. Dębowa 2a, 44-348 Skrzyszów

Źródło danych: Urząd Gminy Godów.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2015 roku liczba porad udzielonych w gminie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej była wyższa niż w latach 2013-2014 (44.328 w 2013 r., 44.110 w 2014 r., 45.127 w 2015 r.), podobnie jak liczba porad udzielonych w gminie w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (46.572 w 2013 r., 46.048 w 2014 r., 47.022 w 2015 r.).

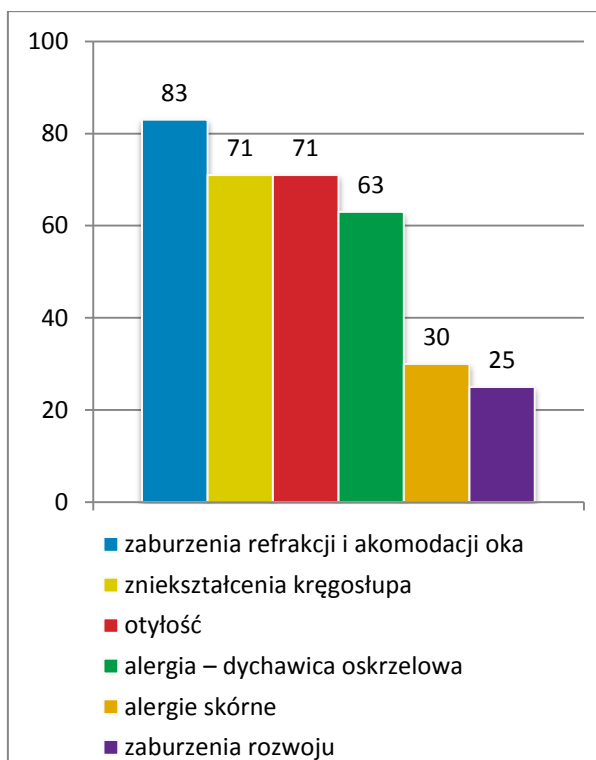
Na terenie powiatu wodzisławskiego specjalistyczne świadczenia zdrowotne (w tym w warunkach zamkniętych) dla mieszkańców gminy realizuje Powiatowy Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Rydułtowach i Wodzisławiu Śląskim z siedzibą w Wodzisławiu Śląskim. (ul. 26 Marca 51, 44-300 Wodzisław Śląski, ul. Plebiscytowa 47, 44-280 Rydułtowy). W jego skład wchodzi: w zakresie leczenia stacjonarnego – Szpitale w Rydułtowach i Wodzisławiu Śląskim, w zakresie specjalistycznej opieki zdrowotnej – poradnie specjalistyczne i pracownie diagnostyczne w Rydułtowach i Wodzisławiu Śląskim, a w zakresie ratownictwa medycznego – Stacje Pogotowia Ratunkowego w Rydułtowach i Wodzisławiu Śląskim. Mieszkańcy gminy mogą również korzystać z usług świadczonych w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym nr 2 w Jastrzębiu-Zdroju (al. Jana Pawła II 7, 44-330 Jastrzębie-Zdrój). W jego ramach funkcjonuje: 16 oddziałów szpitalnych, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy i zakład opiekuńczo-leczniczy, 19 przyszpitalnych poradni specjalistycznych, poradnia podstawowej opieki zdrowotnej, blok operacyjny, centralna sterylizatornia, zakład diagnostyki obrazowej oraz izba przyjęć.

Informacji na temat stanu zdrowia mieszkańców gminy dostarczają dane przekazane przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego „Salus” w Gołkowicach, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego w Łaziskach oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego w Skrzyszowie. Wynika z nich, że w 2015 roku z powodu chorób przewlekłych pod opieką czynną lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej pozostawało 711 dzieci i młodzieży oraz 3.462 osoby dorosłe. Najczęściej stwierdzanymi u osób w wieku przedprodukcyjnym schorzeniami były: zaburzenia refrakcji i akomodacji oka (łącznie 83 osoby), zniekształcenia kręgosłupa i otyłość (po 71), alergia – dychawica oskrzelowa (63), alergie skórne (30), zaburzenia rozwoju (25), niedokrwistości (24), alergie pokarmowe (22), wady rozwojowe układu krążenia (20), choroby układu moczowego (15) i wady rozwojowe narządów płciowych (13). Z kolei u osób dorosłych najczęściej odnotowywano choroby układu krążenia (w sumie 1.331 osób), cukrzycę (583), choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (268), przewlekłe choroby układu trawiennego (242), nowotwory (130), choroby tarczycy (127), choroby obwodowego układu nerwowego (121), przewlekły nieżyt oskrzeli – dychawicę oskrzelową (103) oraz niedokrwistość (67).

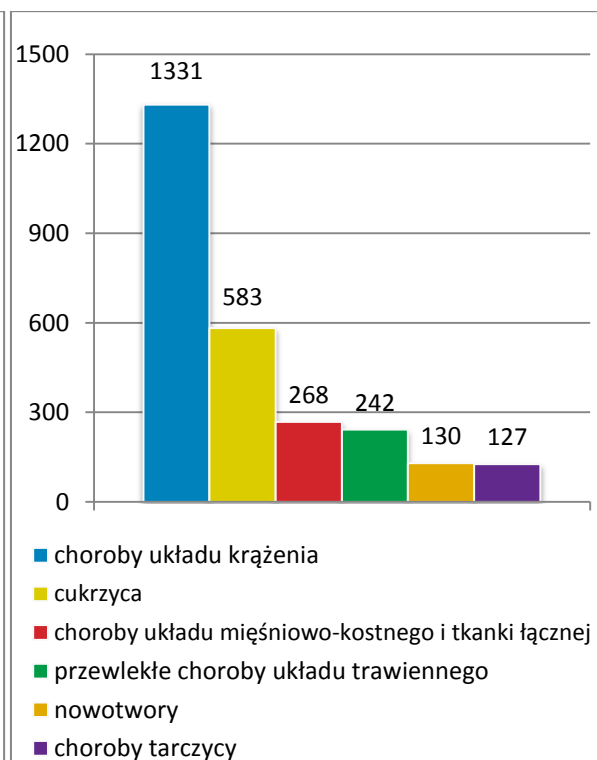
Na koniec 2015 roku łączna liczba osób zadeklarowanych do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej w ww. placówkach wynosiła łącznie 10.736, w tym 2.165 dzieci i 8.571 osób dorosłych.

Dane szczegółowe na temat schorzeń najczęściej stwierdzanych u dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 19. Schorzenia najczęściej stwierdzane u dzieci i młodzieży w 2015 roku

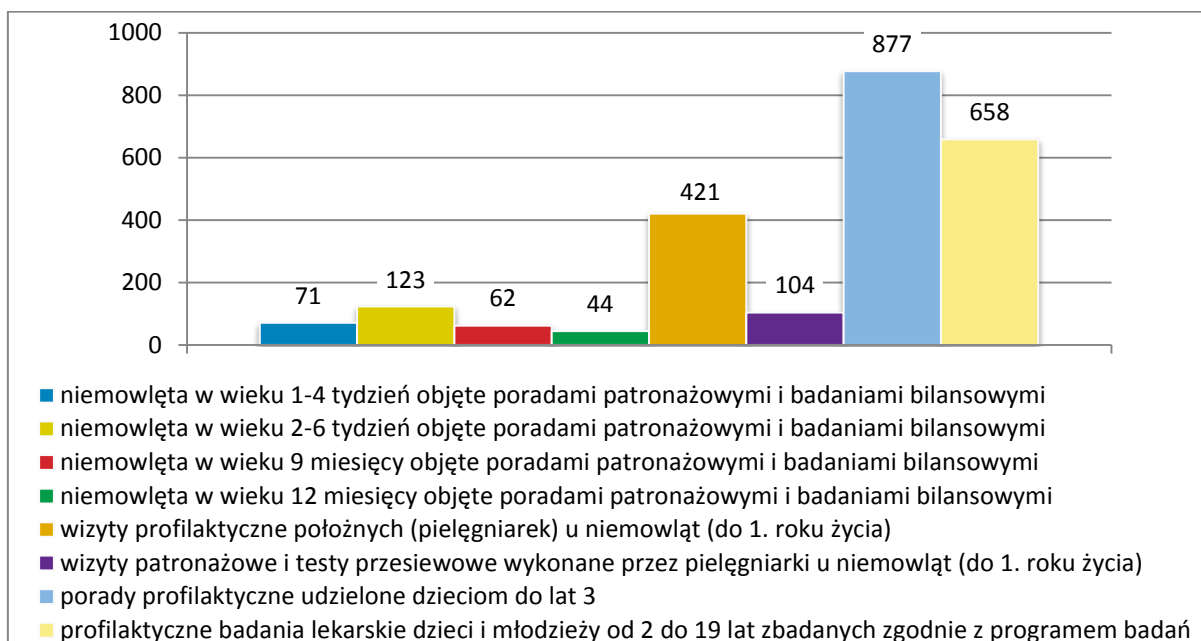

Wykres 20. Schorzenia najczęściej stwierdzane u osób dorosłych w 2015 roku

Źródło danych: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego „Salus” w Gołkowicach, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego w Łaziskach oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego w Skrzyszowie.

W analizowanym roku Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego „Salus” w Gołkowicach, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego w Łaziskach oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego w Skrzyszowie sprawowali także opiekę profilaktyczną nad matką i dzieckiem. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 21. Opieka profilaktyczna nad matką i dzieckiem w 2015 roku

Źródło danych: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego „Salus” w Gołkowicach, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego w Łaziskach oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego w Skrzyszowie.

W 2015 roku poradom patronażowym i badaniom bilansowym (w tym przesiewowym) poddano 71 niemowląt od 1 do 4 tygodnia życia, 123 niemowlęta od 2 do 6 miesiąca życia, 62 niemowląt w wieku 9 miesięcy oraz 44 niemowlęta w wieku 12 miesięcy. Liczba wizyt profilaktycznych położnych (pielęgniarek) oraz wizyt patronażowych pielęgniarek i testów przesiewowych u niemowląt do 1. roku życia wyniosła odpowiednio 421 i 104. Z porad profilaktycznych korzystały również dzieci do lat 3 (udzielono 877 takie porady), natomiast profilaktycznym badaniom lekarskim poddano 658 dzieci i młodzieży w wieku od 2 do 19 lat.

Schorzeniami najczęściej stwierdzanymi u dorosłej populacji są choroby układu krążenia. Obok schorzeń narządów ruchu i neurologicznych należą one do najczęstszych przyczyn niepełnosprawności, która oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Relatywnie rzadziej o obniżonej sprawności w codziennym życiu decydują uszkodzenia narządu wzroku i słuchu, choroba psychiczna oraz upośledzenie umysłowe.

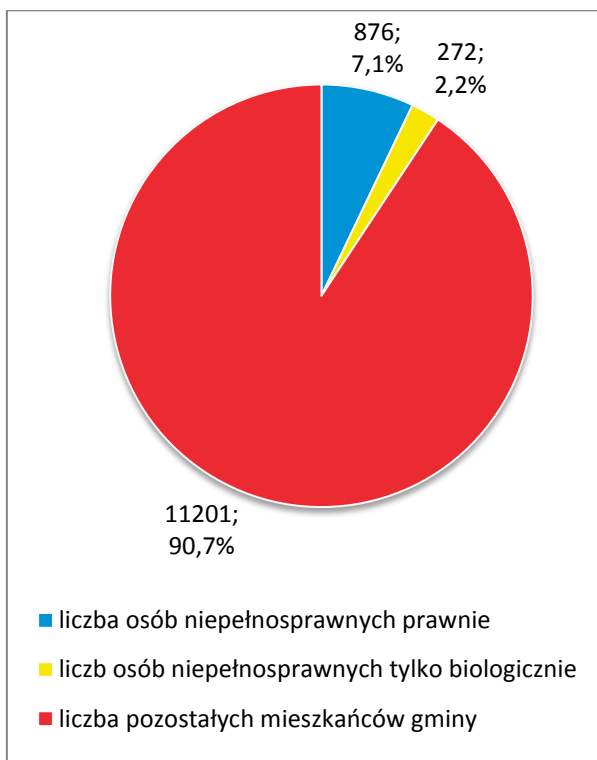
Mimo upływu ponad dziesięciu lat, jedynym, pełnym źródłem informacji, które na szczeblu gminnym pozwala ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz dokonać ich charakterystyki są dane Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku. Wyniki ostatniego,

przeprowadzonego w 2011 roku Spisu nie zostały bowiem szczegółowo opracowane na szczeblu gminnym.

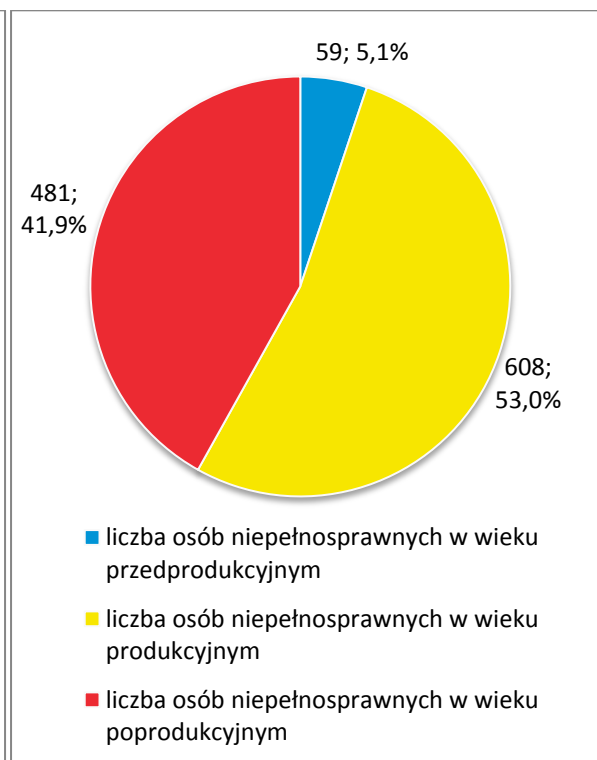
W 2002 roku w gminie Godów mieszkało 1.148 osób niepełnosprawnych, w tym 591 mężczyzn i 557 kobiet. Wśród nich większość stanowiły osoby niepełnosprawne prawnie (876 osób, tj. 76,3%), czyli takie, które w czasie badania posiadały aktualne orzeczenie ustalające niezdolność do pracy, stopień niepełnosprawności, celowość przekwalifikowania lub inwalidztwo (osoby w wieku 16 lat i więcej) lub dysponowały uprawnieniem do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego (dzieci poniżej 16 roku życia). Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie, czyli takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych, stanowiły grupę 272 osób (23,7%).

Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogóle mieszkańców gminy wynosił 9,3%, a w ich strukturze wiekowej dominowały osoby w wieku produkcyjnym (608 osób, tj. 53%) i poprodukcyjnym (481 osób, tj. 41,9%). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 22. Osoby niepełnosprawne w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku

Wykres 23. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku

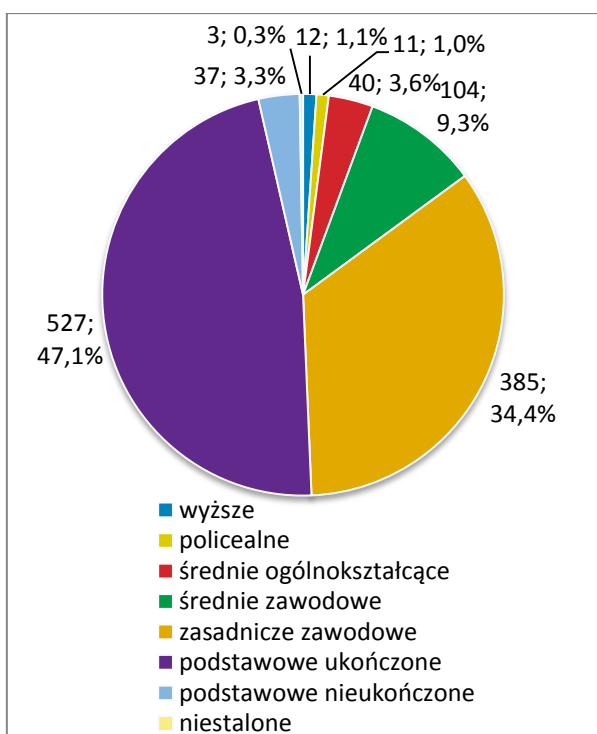
Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

Osoby niepełnosprawne będące w wieku produkcyjnym stanowiły 8% ogółu ludności gminy będącej w tej ekonomicznej grupie wieku w 2002 roku. Dużo większy był udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w gronie osób w wieku poprodukcyjnym, wynosił on bowiem 27,7%.

Na poziom uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym ma wpływ nie tylko rodzaj i stopień niepełnosprawności czy wiek, ale również posiadane wykształcenie, a co za tym idzie przygotowanie zawodowe. W 2002 roku wśród mieszkańców gminy w wieku 13 lat i więcej dotkniętych niepełnosprawnością największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (527 osób, tj. 47,1%). Niski poziom wykształcenia w znaczący sposób utrudniał osobom niepełnosprawnym znalezienie i utrzymanie zatrudnienia. Potwierdzają to dane dotyczące poziomu ich aktywności zawodowej, z których wynika, że zdecydowana większość osób dotkniętych niepełnosprawnością była bierna zawodowo (1.035 osób, tj. 90,2%).

Dane szczegółowe na temat poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych z gminy oraz ich aktywności ekonomicznej przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 24. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku

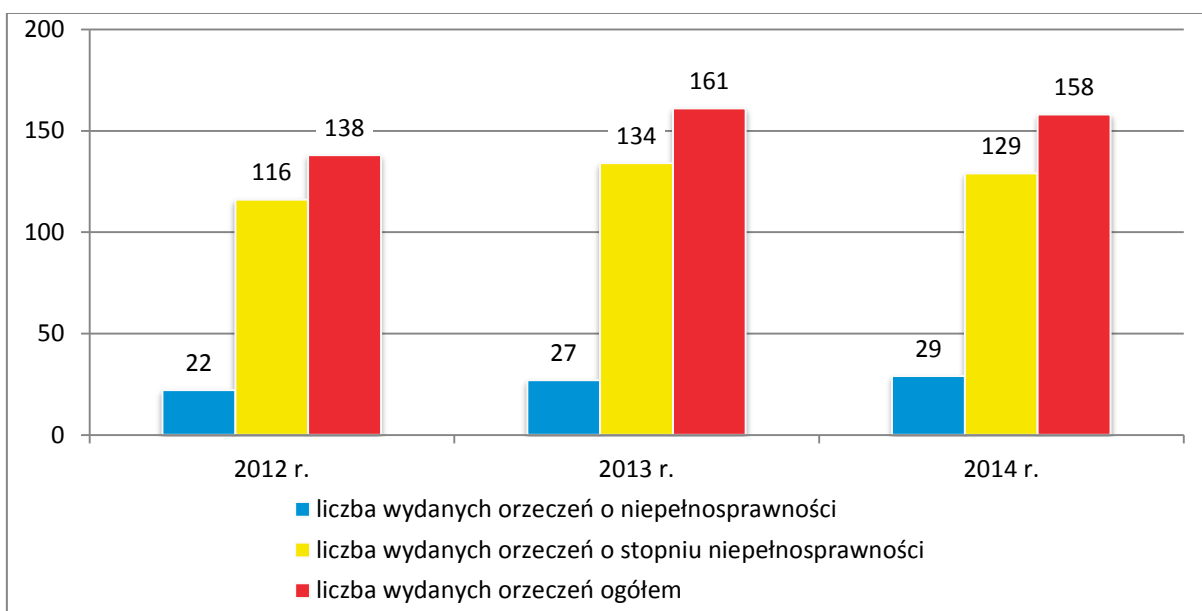
Wykres 25. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

Orzecznictwem o niepełnosprawności w odniesieniu do mieszkańców gminy Godów zajmuje się Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wodzisławiu Śląskim. Według jego danych, w latach 2013-2015 liczba wydanych mieszkańcom gminy orzeczeń o niepełnosprawności (dla dzieci do 16 roku życia) zwiększała się z roku na rok (z 22 w 2013 r. do 29 w 2015 r.), natomiast w latach 2014-2015 liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (dla osób powyżej 16 roku życia) była wyższa niż w 2013 roku (116 w 2013 r., 134 w 2014 r., 129 w 2015 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 26. Mieszkańcy gminy zaliczeni przez PZOON w Wodzisławiu Śląskim do osób niepełnosprawnych i stopnia niepełnosprawności w latach 2013-2015

Źródło danych: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wodzisławiu Śląskim.

8. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie, a także zdolność do konkurencji na rynku pracy.

Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utrata zatrudnienia. Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast coraz większa powszechność i dostępność

środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów. Przemoc w rodzinie jest z kolei problemem mającym często swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie. Jej ofiarami są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore,

Trudno jest ustalić liczbę osób zmagających się z problemami alkoholowymi, które niejednokrotnie są przyczyną wystąpienia przemocy w rodzinie. Dane szacunkowe w tym zakresie przygotowała Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zawiera je poniższa tabela.

Tabela 6. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. mieście	w 25-tys. mieście	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Źródło danych szacunkowych: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

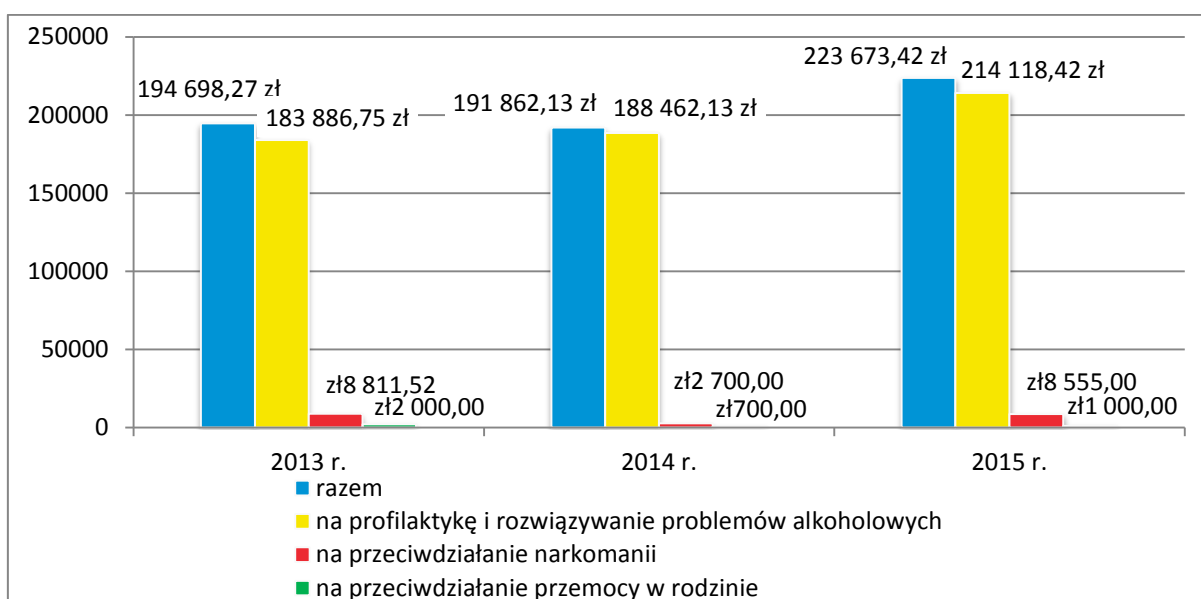
Dane zamieszczone w powyższym zestawieniu pozwalają określić szacunkową liczbę mieszkańców gminy Godów dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie. Z wyliczeń wynika, że na jej terenie żyje ok. 540 osób uzależnionych od alkoholu (2% populacji), ok. 1.080 osób współuzależnionych (4% populacji), ok. 680-950 osób pijących szkodliwie alkohol (5-7% populacji), 1.080 dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym (4% populacji) oraz ok. 1.440 ofiar przemocy domowej w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym. Analizując powyższe dane należy mieć

świadomość, iż nie odzwierciedlają one w pełni rzeczywistej skali problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie.

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych należy do zadań własnych gminy. Działania te podejmowane są w oparciu o gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz przy wykorzystaniu zaplanowanych w ich ramach środków finansowych.

Poniższy wykres przedstawia wysokość środków finansowych wydatkowanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie w gminie Godów w latach 2012-2015.

Wykres 27. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2013-2015

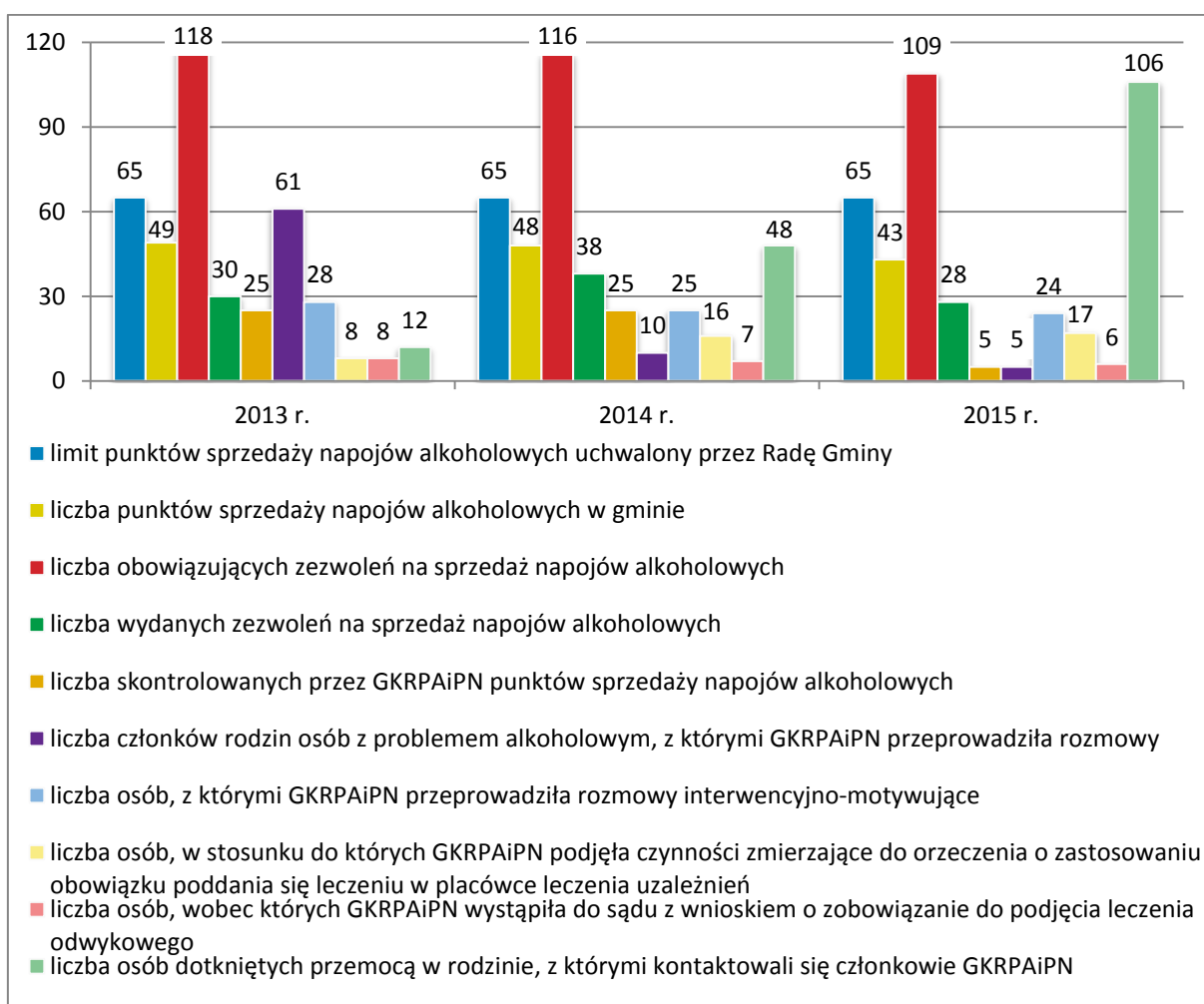
Źródło danych: Urząd Gminy Godów.

W 2015 roku wysokość środków finansowych wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie była większa niż w latach 2013-2014 (194.698,27 zł w 2013 r., 191.862,13 zł w 2014 r., 223.673,42 zł w 2015 r.). Wpływ na to miał przede wszystkim wzrost puli środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii.

Inicjowaniem działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz integracją społeczną osób uzależnionych w gminie Godów zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii. Do jej ustawowych zadań należy m.in.: podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych oraz kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.

Wybrane dane dotyczące działań podejmowanych przez Komisję, a także lokalnego rynku napojów alkoholowych przedstawia poniższy wykres.

Wykres 28. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPAiPN w latach 2013-2015

Źródło danych: Urząd Gminy Godów.

W latach 2013-2015 uchwalony przez Radę Gminy limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie był taki sam (po 65 w każdym roku), a liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych nieznacznie spadła (49 w 2013 r., 48 w 2014 r., 43 w 2015 r.), podobnie jak liczba obowiązujących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (118 w 2013 r., 116 w 2014 r., 109 w 2015 r.). Jednocześnie wahaniami ulegała liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu (30 w 2013 r., 38 w 2014 r., 28 w 2015 r.). W 2015 roku zmniejszyła się liczba skontrolowanych przez GKRPA punktów sprzedaży napojów alkoholowych (po 25 w latach 2013-2014, 5 w 2015 r.). Warto dodać, że w analizowanym okresie nie wydano żadnej decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż alkoholu.

W latach 2014-2015 liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi GKRPAiPN przeprowadziła rozmowy, była znacznie niższa niż w 2013 roku (61 w 2013 r., 10 w 2014 r., 5 w 2015 r.), a liczba osób, z którymi Komisja przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące, utrzymywała się na zbliżonym poziomie (28 w 2013 r., 25 w 2014 r., 24 w 2015 r.).

W latach 2014-2015, w porównaniu do roku 2013, dwukrotnie wzrosła liczba osób, w stosunku do których GKRPAiPN podejmowała czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień (8 w 2013 r., 16 w 2014 r., 17 w 2015 r.), a na podobnym poziomie była liczba osób, wobec których Komisja wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego (8 w 2013 r., 7 w 2014 r., 6 w 2015 r.). Jednocześnie z roku na rok znacznie rosła liczba osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA (z 12 w 2013 r. do 106 w 2015 r.).

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie gminy ogrywają: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i Zespół Interdyscyplinarny w Godowie zs. w Gołkowicach, Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza w Krostoszowicach wraz z filią w Łaziskach, gminne placówki oświatowe i zakłady opieki zdrowotnej, Urząd Gminy Godów, a także Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Odwykowego i Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Gorzycach – Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, „AL-MED” Centrum Zdrowia Psychicznego – Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Wodzisławiu Śląskim,

Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „NEURO-MED” Centrum Terapii Nerwic Depresji i Uzależnień w Jastrzębiu-Zdroju, „Fenix” Psychoterapia Uzależnień – Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Wodzisławiu Śląskim, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim i działający w jego ramach Punkt Interwencji Kryzysowej, Powiatowy Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim oraz Komisariat Policji w Gorzycach.

Dane szczegółowe na ich temat podmiotów mogących wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Podmioty mogące wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie

nazwa podmiotu	adres podmiotu
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Społecznych w Godowie	ul. 1 Maja 53, 44-340 Godów
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godowie zs. w Gołkowicach	ul. Celna 51, 44-341 Gołkowice
Zespół Interdyscyplinarny w Godowie zs. w Gołkowicach	ul. Celna 51, 44-341 Gołkowice
Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza w Krostoszowicach	ul. Morcinka 4, 44-348 Krostoszowice
Filia Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej w Łaziskach	Łaziska, ul. Powstańców Śląskich 95, 44-340 Godów
Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Odwykowego i Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Gorzycach – Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia	ul. Zamkowa 8, 44-350 Gorzyce
„AL-MED” Centrum Zdrowia Psychicznego, Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Wodzisławiu Śląskim	ul. Radlińska 16, 44-300 Wodzisław Śląski
Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „NEURO-MED”, Centrum Terapii Nerwic Depresji i Uzależnień w Jastrzębiu-Zdroju	ul. 1 Maja 20, 44-330 Jastrzębie-Zdrój
„Fenix” Psychoterapia Uzależnień, Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Wodzisławiu Śląskim	ul. Pościecha 1a, Wodzisław Śląski
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim	ul. Wałowa 30, 44-300 Wodzisław Śląski
Punkt Interwencji Kryzysowej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim	ul. Wałowa 30, 44-300 Wodzisław Śląski
Powiatowy Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim	ul. Wałowa 30, 44-300 Wodzisław Śląski
Komisariat Policji w Gorzycach	Gorzyce, ul. Czyżowicka 4, 44-362 Rogów

Źródło danych: Urząd Gminy Godów.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Godowie wynika, że w 2015 roku liczba rodzin objętych wsparciem z powodu alkoholizmu była niższa niż w latach 2013-2014. W 2013 roku pomocą społeczną w związku z tym problemem objęto 33 rodziny liczące 75 osób, rok później 32 rodziny liczące 74 osoby, a w 2015 roku 27 rodzin liczących 56 osób. Jednocześnie stale zmniejszała się liczba rodzin, którym przyznano wsparcie z powodu przemocy w rodzinie. W 2013 roku z tego powodu ze wsparcia korzystało 11 rodzin liczących 34 osoby, rok później 9 rodzin liczących 33 osoby, a w 2015 roku 7 rodzin liczących 27 osób. Z kolei narkomanii była powodem przyznawania pomocy społecznej 1 osobie w latach 2014-2015.

W skład działającego w gminie Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi pracownicy socjalni GOPS-u, przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, pedagog szkolny, funkcjonariusze policji z Komisariatu Policji w Gorzycach oraz kurator sądowy. W 2015 roku do przewodniczącego Zespołu wpłynęło 28 „Niebieskich Kart”, w celu podjęcia niezbędnych działań zwołano 8 posiedzeń Zespołu i 78 spotkań grup roboczych, skierowano po 1 sprawie do Sądu Rodzinnego i Prokuratury Rejonowej w Wodzisławiu Śląskim oraz prowadzono monitoring w miejscu zamieszkania sprawców i ofiar przemocy w rodzinie oraz rodzin zagrożonych tym problemem.

Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza w Krostoszowicach wraz z filią w Łaziskach prowadzą pracę z dzieckiem w formie: pomocy w nauce oraz w kryzysach szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych, zajęć korekcyjnych i kompensacyjnych, pomocy socjalnej przez zapewnienie wychowankom jednego posiłku oraz organizacji czasu wolnego, m.in. poprzez rozwój zainteresowań i zdolności, zabawy, zajęcia sportowe i wycieczki.

W gminnych placówkach oświatowych realizowane i organizowane są programy profilaktyczne oraz zajęcia i warsztaty edukacyjno-profilaktyczne poświęcone problematyce uzależnień, przemocy i zachowaniom agresywnym. Są one prowadzone przez pedagogów szkolnych i przedstawicieli instytucji zewnętrznych, a ich celem jest uświadomienie uczniom, ich rodzicom i nauczycielom zagrożenia, jakie niesie alkohol i inne substancje uzależniające oraz przemoc. Dzięki nim rodzice i nauczyciele mogą dowiedzieć się, jak rozpoznawać objawy uzależnienia u dzieci/podopiecznych, jak sobie z nim radzić, a także jak skutecznie przeciwdziałać zachowaniom agresywnym i przemocy. W szkołach organizowane są również prowadzone przez znanych artystów warsztaty i koncerty oraz profilaktyczne spektakle

teatralne, które w łatwy i prosty sposób pozwalają uczniom zrozumieć zagrożenia związane z szeroko rozumianym problemem uzależnienia.

Prowadzona w gminie działalność profilaktyczna z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie obejmuje również organizowanie prelekcji i pogadank, festynów i imprez plenerowych, imprez sportowych oraz wypoczynku letniego.

Programami profilaktycznymi objęto 162 dzieci, 52 nauczycieli i 80 rodziców w 2013 roku, 195 dzieci, 22 nauczycieli i 64 rodziców w 2014 roku oraz 150 dzieci, 30 nauczycieli i 60 rodziców w 2015 roku, w prelekcjach i pogadankach uczestniczyło 150 osób w 2013 roku, 240 osób w 2014 roku i 600 osób w 2015 roku, w spektaklach profilaktycznych – 300 osób w 2013 roku, 180 osób w 2014 roku i 660 osób w 2015 roku, w festynach i innych imprezach plenerowych – 100 osób w 2013 roku oraz po 120 osób w latach 2014-2015, w imprezach sportowych – po 30 osób w latach 2014-2015, w konkursach – 30 osób w 2013 roku, 60 osób w 2014 roku i 100 osób w 2015 roku, w programach dla młodzieży z grup ryzyka – 60 osób w 2014 roku i 8 osób w 2015 roku, w szkoleniach/warsztatach dla rodziców – 80 osób w 2013 roku, 50 osób w 2014 roku i 60 osób w 2015 roku, w szkoleniach/warsztatach dla nauczycieli/wychowawców – 80 osób w 2013 roku oraz po 30 osób w latach 2014-2015, w koloniach letnich z programem zajęć profilaktycznych – odpowiednio 11, 6 i 1 dziecko z rodziny zagrożonej problemem alkoholowym, a w zajęciach świetlic – 75 dzieci w 2013 roku (w tym 38 dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym), 30 dzieci w 2014 roku (w tym 15 dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym) oraz 71 dzieci w 2015 roku (w tym 30 dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym).

9. PROBLEM BEZDOMNOŚCI

W ujęciu socjologicznym bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Ze względu na trudną do określenia skalę, złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno-ekonomiczne skutki jest zjawiskiem o zasięgu i znaczeniu globalnym, mającym jednocześnie specyficzne regionalne i lokalne uwarunkowania, które wpływają na dobór odpowiednich środków przeciwdziałania.

Zapobieganie bezdomności wymaga aktywnego, zintegrowanego i kompleksowego działania. Wykorzystanie istniejących zasobów środowiska i tworzenie warunków do wdrażania nowych form wsparcia na rzecz osób bezdomnych i ich integracji z otoczeniem powinno stanowić podstawowy cel prowadzonej na szczeblu lokalnym polityki społecznej.

W gminie Godów problem bezdomność nie występuje, a jeśli się pojawia, ma charakter jednostkowy. Pomoc osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godowie. W roku 2013 objął on wsparciem z powodu bezdomności 3 osoby, a w latach 2014-2015 po 2 osoby.

W gminie nie ma żadnych placówek zapewniających osobom bezdomnym schronienie. W razie potrzeby osoby te mogą być kierowane do placówek poza jej terenem.

Według danych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na terenie województwa śląskiego znajdują się 74 placówki zapewniające osobom bezdomnym schronienie i nocleg oraz 80 placówek udzielających wsparcia innego rodzaju, m.in. wydających gorące posiłki, suchy prowiant, odzież, obuwie i środki czystości, udzielających pomocy pielęgniarstwa, dających możliwość skorzystania z prysznicy, dopłacających do obiadów, wypożyczających sprzęt rehabilitacyjny.

Najbliższą dla mieszkańców gminy Godów placówką wsparcia jest Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn w Wodzisławiu Śląskim (ul. Marklowicka 17, 44-300 Wodzisław Śląski). Jest ono prowadzone przez Towarzystwo Charytatywne „Rodzina” w Wodzisławiu Śląskim i zapewnia schronienie, posiłek oraz pomoc socjalną i rzeczową.

10. PRZESTĘPCZOŚĆ

Przestępczość jest dynamicznym, podlegającym rozwojowi zjawiskiem społecznym, które stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego. W zależności od swej intensywności i częstotliwości wpływa na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciska piętno na jej funkcjonowaniu.

Zapobieganie przestępczości wymaga zastosowania rozwiązań kompleksowych, zakładających wspólne zaangażowanie instytucji i organizacji państwowych, samorządowych i społecznych, przedstawicieli społeczności lokalnych oraz środków masowego przekazu. Ważną rolę w zakresie inicjowania i organizowania tej działalności odgrywa policja.

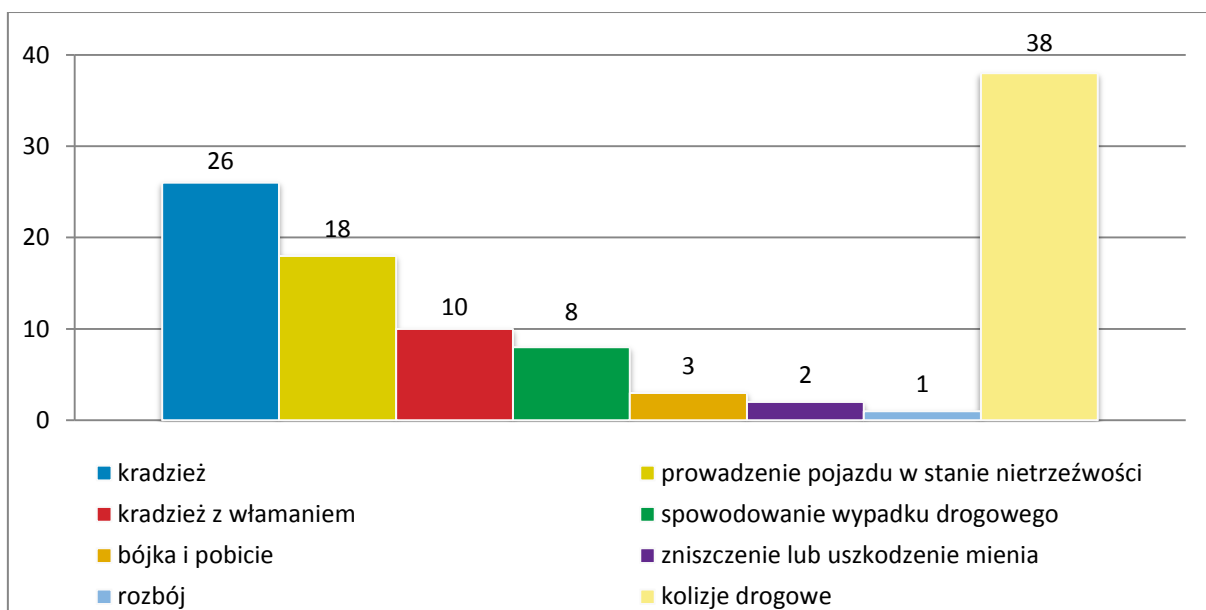
Za ochronę mieszkańców oraz utrzymywanie bezpieczeństwa i porządku publicznego w gminie Godów odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Wodzisławiu Śląskim (ul. Kokoszycka 180b, 44-313 Wodzisław Śląski), a bezpośrednio czynności policyjne wykonują funkcjonariusze Komisariatu Policji w Gorzycach (Gorzycy, ul. Czyżowicka 4, 44-362 Rogów).

Według danych Komisariatu Policji w Gorzycach, w 2015 roku na terenie gminy Godów odnotowano 60 przestępstw i 46 zdarzeń drogowych, w tym 8 wypadków drogowych (w ich wyniku 1 osoba poniosła śmierć, a 8 osób zostało rannych) i 38 kolizji drogowych.

Najwięcej przestępstw popełnionych w gminie dotyczyło kradzieży (26 przypadków), prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości (18) oraz kradzieży z włamaniem (10).

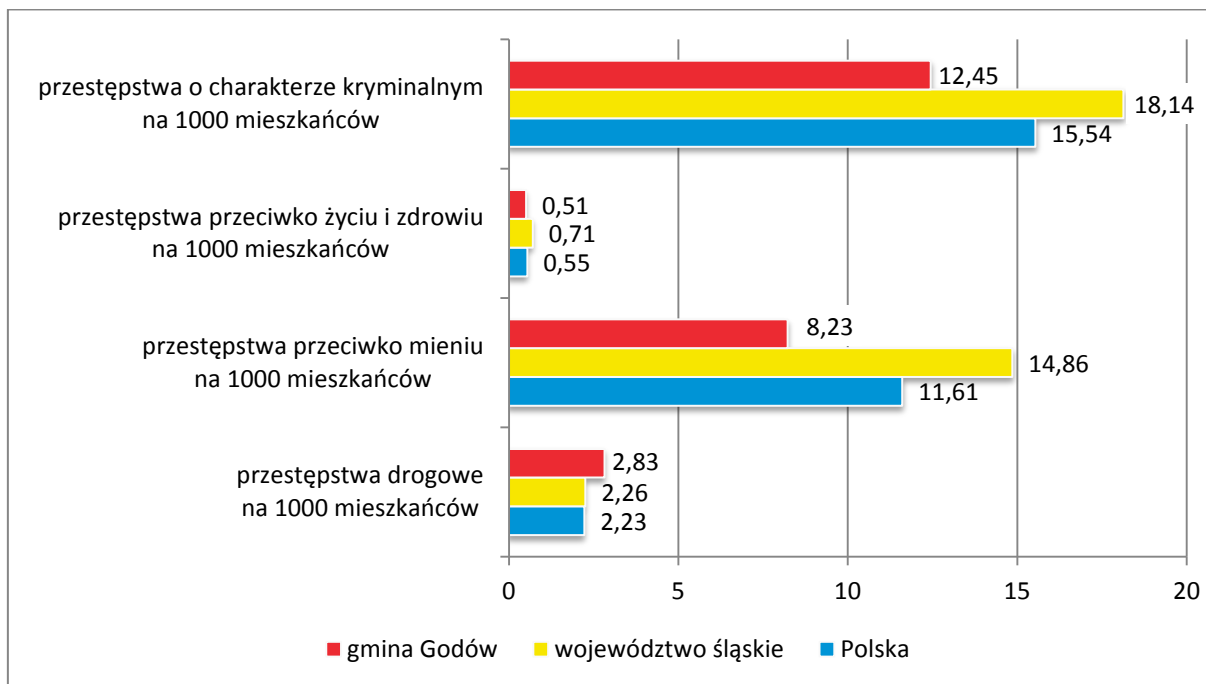
Dane szczegółowe na temat przestępczości w gminie w 2015 roku przedstawia poniższy wykres.

Wykres 29. Przestępstwa popełnione w gminie w 2015 roku

Źródło danych: Komisariat Policji w Gorzycach.

Z publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny wskaźników przestępstw oszacowanych wynika, że w gminie Godów odnotowuje się mniej niż w województwie śląskim i w kraju przestępstw kryminalnych, przeciwko życiu i zdrowiu oraz mieniu. Z kolei nieco więcej jest przestępstw drogowych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 30. Przestępstwa oszacowane w gminie Godów, w województwie śląskim i w kraju w latach 2012-2014

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

11. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej).

Zadania pomocy społecznej w gminie Godów wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godowie. Podejmuje on działania m.in. na podstawie następujących przepisów prawa: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz ustawa o Karcie Dużej Rodziny, ustawa o systemie oświaty oraz ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W 2015 roku kadre Ośrodka stanowiło 12 osób, w tym kierownik, 5 pracowników socjalnych, 2 pracowników księgowości, 3 pracowników ds. świadczeń rodzinnych oraz 1 asystent rodziny. GOPS zatrudniał także, w ramach umów cywilno-prawnych, opiekunki świadczące usługi opiekuńcze.

W analizowanym roku Ośrodek nie spełniał wynikającego z art. 110 ust. 11-12 ustawy o pomocy społecznej obowiązku zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, bowiem na 1 pracownika socjalnego przypadało 2.694 mieszkańców gminy.

Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w GOPS-ie i kwalifikacji pracujących w nim osób przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Kadra GOPS-u i jej kwalifikacje w 2015 roku

	liczba osób
kadra kierownicza	1
wykształcenie wyższe	1
specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	1
pracownicy socjalni	5
wykształcenie wyższe	4
wykształcenie średnie	1
specjalizacja 1-ego stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	1
specjalizacja 2-ego stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	0
specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	0
pozostali pracownicy	6
wykształcenie wyższe	5
wykształcenie średnie	1
wolontariusze	0
pracownicy zatrudnieni w ramach zatrudnienia subsydiowanego	0
staże	0

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godowie.

Ze wsparcia udzielanego przez GOPS mogą korzystać osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. W odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które jest ustalone na poziomie 634 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 514 zł na

osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych i świadczeń alimentacyjnych. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 674 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekracza 764 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują z kolei, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

W analizowanym okresie wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie zwiększały się z roku na rok (z 3.202.357 zł w 2013 r. do 3.654.431 zł w 2015 r.). Systematycznie rosły środki finansowe przeznaczone na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii, utrzymanie dzieci z gminy w pieczy zastępczej, wspieranie rodziny poprzez zapewnienie pomocy ze strony asystenta rodziny, świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, na składki na ubezpieczenia zdrowotne oraz usługi opiekuńcze. Zmniejszyły się natomiast kwoty wydatkowane m.in. na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz pomoc materialną dla uczniów. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2013-2015

rozdziały	wysokość wydatków (w zł)		
	w 2013 r.	w 2014 r.	w 2015 r.
ochrona zdrowia			
przeciwdziałanie narkomanii	1.000	2.700	5.500
przeciwdziałanie alkoholizmowi	182.194	185.762	208.618
pomoc społeczna			
domy pomocy społecznej	67.776	56.092	65.569
rodziny zastępcze	17.462	54.667	67.455
przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	999	700	125
wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)	14.360	29.225	32.775
świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	1.924.202	2.109.905	2.344.463
składki na ubezpieczenia zdrowotne	9.341	11.232	16.189
zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	180.823	129.541	132.777

dodatki mieszkaniowe	4.490	4.182	3.187
zasiłki stałe	91.440	84.074	90.796
Ośrodek Pomocy Społecznej	517.992	498.431	536.288
usługi opiekuńcze	11.987	20.097	25.906
pozostała działalność, w tym program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	129.485	188.597	103.274
edukacyjna opieka wychowawcza			
pomoc materialna dla uczniów	48.806	44.446	21.509
ogółem	3.202.357	3.419.651	3.654.431
w tym w budżecie GOPS	3.001.879	3.213.830	3.433.976

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godowie.

W latach 2013-2015 liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia, utrzymywała się na zbliżonym poziomie (255 w 2013 r., 253 w 2014 r., 251 w 2015 r.), podobnie jak liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie (434 w 2013 r., 436 w 2014 r., 435 w 2015 r.).

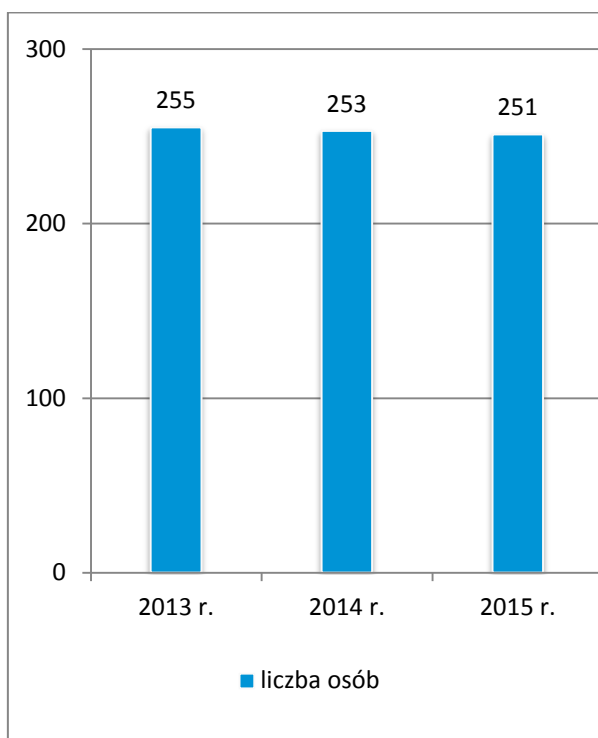
W gronie osób korzystających z pomocy społecznej w gminie, największą grupę stanowiły osoby w wieku produkcyjnym (245 w 2014 r., 234 w 2015 r.). Ich udział w ogóle odbiorców pomocy społecznej, którym przyznano świadczenie, wyniósł 56,2% w 2014 roku i 53,8% w 2015 roku. Warto zauważyć, iż wśród beneficjentów GOPS-u stosunkowo niewielką grupę stanowiły osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej (89 w 2013 r., 101 w 2014 r., 99 w 2015 r.). Ich odsetek w ogóle osób, którym przyznano świadczenie, utrzymywał się na zbliżonym poziomie i wynosił: 20,5% w 2013 roku, 23,2% w 2014 roku oraz 22,8% w 2015 roku.

W latach 2013-2015 udział osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie, w ogóle mieszkańców gminy, był niski i na tym samym poziomie – 3,2%.

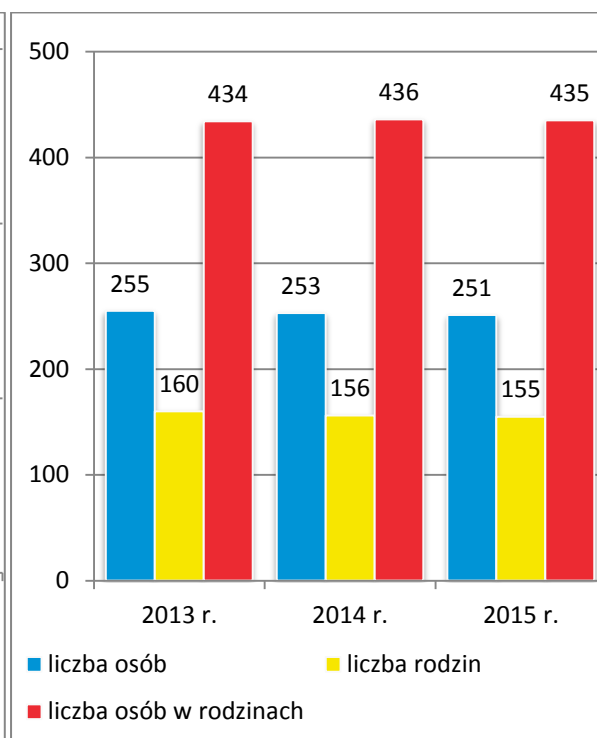
W 2015 roku liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pieniężne, była nieco się niższa niż w latach 2013-2014 (po 329 w latach 2013-2014, 339 w 2015 r.), natomiast w latach 2014-2015 liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie niepieniężne, nieznacznie zmniejszyła się w stosunku do roku 2013 (293 w 2013 r., 285 w 2014 r., 286 w 2015 r.). Generalnie należy jednak podkreślić, iż mimo drobnych wahań liczba odbiorców finansowych i pozafinansowych świadczeń w gminie utrzymywała się w analizowanym okresie na zbliżonym poziomie.

Poniższe wykresy przedstawiają dane szczegółowe na temat korzystających z pomocy społecznej w gminie.

Wykres 31. Osoby w gminie, którym w latach 2013-2015 udzielono pomocy i wsparcia

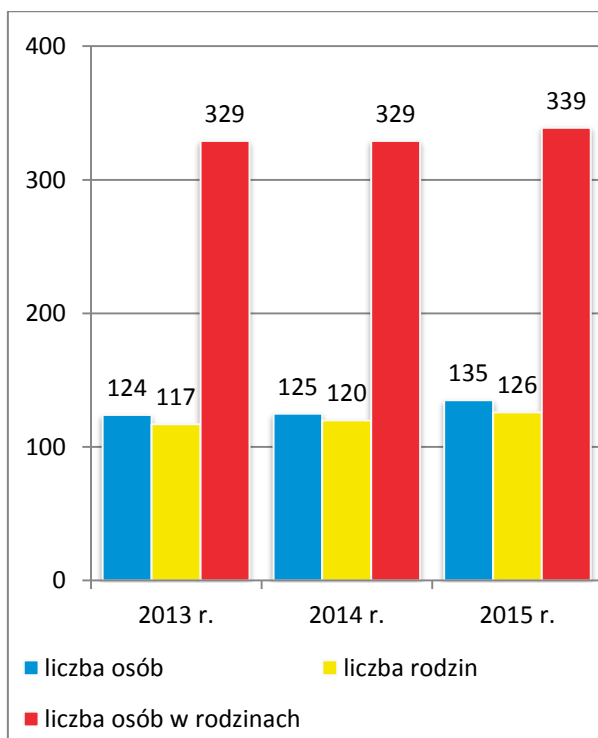

Wykres 32. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2013-2015 przyznano świadczenie

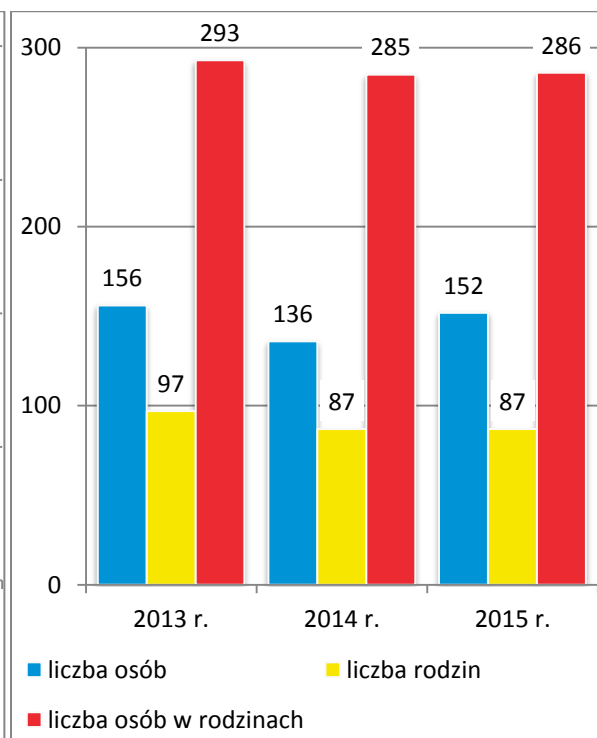

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godowie.

Wykres 33. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2013-2015 przyznano świadczenie pieniężne

Wykres 34. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2013-2015 przyznano świadczenie niepieniężne

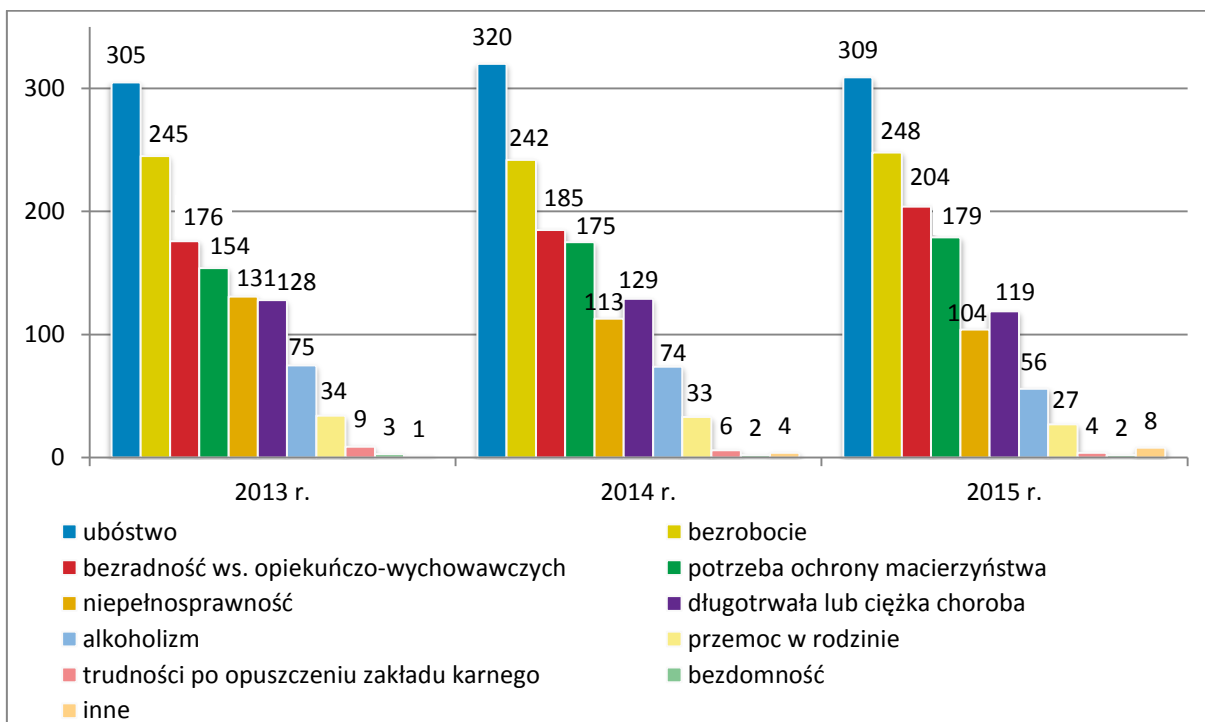

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godowie.

W analizowanym okresie wahanom ulegała liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy (174 w 2013 r., 148 w 2014 r., 156 w 2015 r.), oraz liczba osób przebywających w tych rodzinach (466 w 2013 r., 384 w 2014 r., 435 w 2015 r.).

Wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia GOPS-u w latach 2013-2015 najliczniejsze grupy stanowiły rodziny dotknięte ubóstwem i bezrobociem. Liczne grono stanowiły również rodziny z trudnościami w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, wymagające ochrony macierzyństwa, a także zmagające się z niepełnosprawnością oraz długotrwałą lub ciężką chorobą. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 35. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2013-2015 (liczba osób w rodzinach)

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godowie.

W latach 2013-2015 na zbliżonym poziomie utrzymywała się liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia GOPS-u z powodu ogólnie rozumianego ubóstwa (305 w 2013 r., 320 w 2014 r., 309 w 2015 r.) i bezrobocia (245 w 2013 r., 242 w 2014 r. i 248 w 2015 r.). Jednocześnie stale zwiększała się liczba świadczeniobiorców doświadczających bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego (ze 176 w 2013 r. do 204 w 2015 r.) oraz wymagających ochrony macierzyństwa (ze 154 w 2013 r. do

179 w 2015 r.), natomiast z roku na rok zmniejszała się liczba odbiorców pomocy społecznej zmagających się z niepełnosprawnością (ze 131 w 2013 r. do 104 w 2015 r.). W 2015 roku odnotowano również spadek liczby osób w rodzinach korzystających ze wsparcia GOPS-u z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby (128 w 2013 r., 129 w 2014 r., 119 w 2015 r.), alkoholizmu (75 w 2013 r., 74 w 2014 r., 56 w 2015 r.) oraz przemocy w rodzinie (34 w 2013 r., 33 w 2014 r., 27 w 2015 r.).

Świadczenia pomocy społecznej udzielane przez GOPS mają głównie charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2013-2015 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez GOPS w latach 2013-2015

formy świadczeń		liczba osób			liczba świadczeń		
		2013 r.	2014 r.	2015 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
pieniężne	zasilek stały	24	20	24	233	205	203
	zasilek okresowy	24	22	22	66	85	70
	zasilek celowy	143	135	135	X	X	X
	w tym: zasilek celowy przyznany w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	27	31	73	40	46	109
niepieniężne	posiłek	108	106	104	12.030	11.958	10.631
	w tym: posiłek przyznany w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	108	106	104	12.030	11.958	10.631
	schronienie	0	0	0	0	0	0
	ubranie	0	0	0	0	0	0
	sprawienie pogrzebu	0	0	0	0	0	0
	odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	2	4	3	24	30	36
usługi	usługi opiekuńcze	4	4	6	944	1.156	1.700
	specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0
	specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0	0	0	0	0
	poradnictwo specjalistyczne	0*	0*	0*	X	X	X
	praca socjalna	255*	160*	200*	X	X	X
	interwencja kryzysowa	0*	0*	0*	X	X	X
	kontrakt socjalny	36	14	18	X	X	X

indywidualne programy pomocy	indywidualny program wychodzenia z bezdomności	0	0	0	X	X	X
	indywidualny program zatrudnienia socjalnego (CIS)	0	0	0	X	X	X
wspieranie rodziny i piecza zastępcza	wspieranie rodziny przez asystenta rodziny (liczba asystentów rodziny)	8* (1)	12* (1)	10* (1)	X	X	X
	odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej (w zł)	14.360	29.225	67.455	X	X	X

*liczba rodzin

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godowie.

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielanymi formami pomocy w latach 2013-2015 były zasiłek celowy. Zasiłek celowy jest przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, obuwia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, opłat za gaz, energię, wodę i czynsz, a także kosztów pogrzebu. Liczba osób nim objętych w latach 2014-2015 była nieco niższa niż w 2013 roku (143 w 2013 r., 135 w 2014 r., 135 w 2015 r.).

Dominujący rodzaj pomocy niepieniężnej stanowił z kolei posiłek, który był wsparciem udzielanym głównie dzieciom w ramach wieloletniego programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (obowiązywał on do końca 2013 roku; na lata 2014-2020 Rada Ministrów przyjęła wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”). Celem tego Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych. W latach 2013-2015 liczba osób objętych posiłkiem utrzymywała się na zbliżonym poziomie (108 w 2013 r., 106 w 2014 r., 104 w 2015 r.).

Ważną formą wsparcia niepieniężnego było również pokrywanie kosztów pobytu mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej. Z roku na rok zwiększa się w gminie liczba osób starszych, samotnych i schorowanych wymagających całodobowej opieki w miejscu zamieszkania lub umieszczenia w placówce zapewniającej całodobową opiekę.

W latach 2013-2015 gmina pokrywała koszt pobytu w domach pomocy społecznej za odpowiednio 2, 4 i 3 osoby.

Wśród usług najistotniejszą rolę odgrywała praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Była ona prowadzona m.in. w oparciu o zawarte kontrakty socjalne (36 w 2013 r., 14 w 2014 r. i 18 w 2015 r.). W latach 2013-2015 liczba rodzin, które objęto pracą socjalną, ulegała wahaniom (255 w 2013 r., 160 w 2014 r., 200 w 2015 r.).

Praca socjalna świadczona w gminie nakierowana była na poprawę funkcjonowania osób i rodzin w środowisku lokalnym, głównie w celu wzmocnienia i rozwinięcia ich aktywności i samodzielności życiowej. Obejmowała działania o charakterze profilaktycznym i naprawczym – aktywizującym. Przyjmowała formę poradnictwa prawnego, ekonomicznego, psychologicznego, pedagogicznego, a także pomocy w prawidłowym załatwieniu trudnych spraw życiowych.

Istotną formą pomocy usługowej były usługi opiekuńcze. W latach 2013-2014 objęto nimi po 4 osoby, a w 2015 roku 6 osób.

W analizowanym okresie GOPS realizował również zadania z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej, zatrudniając 1 asystenta rodziny. W 2013 roku pod jego opieką pozostawało 8 rodzin, rok później 12 rodzin, a w 2015 roku 10 rodzin.

W latach 2013-2015 Ośrodek partycypował także w kosztach utrzymania dzieci z gminy w pieczy zastępczej. Z roku na rok rosła liczba dzieci, które wychowywały się poza domem rodzinnym. W 2013 roku z powodu niewydolności rodziny w pieczy zastępczej przebywało 7 dzieci, w kolejnym roku 13 dzieci, a w 2015 roku już 19 dzieci. Dzieci umieszczane były zarówno w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, jak i w rodzinach zastępczych.

W analizowanym okresie GOPS realizował także zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, będąc odpowiedzialnym za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, a także delegując do niego swoich pracowników. W latach 2014-2015 wszczęto w gminie odpowiednio 41 i 28 procedur „Niebieskie Karty”.

W latach 2013-2015 w gminie wypłacano również stypendia szkolne i zasiłki szkolne. Najczęściej wsparcie te kierowane jest do dzieci pochodzących z rodzin ubogich lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, np. dotkniętych bezrobociem, i służy zmniejszeniu różnic w dostępie do edukacji. Liczba uczniów nim objętych po znacznym wzroście w 2014 roku, w kolejnym zmalała (56 w 2013 r., 86 w 2014 r., 28 w 2015 r.), a kwota udzielonych świadczeń wyniosła: 31.522 zł w 2013 roku, 31.269 zł w 2014 roku i 18.359 zł w 2015 roku.

Od 2014 roku w gminie realizowany jest również rządowy program pomocy dla rodzin wielodzietnych. Koordynacją jego realizacji zajmuje się GOPS, który wydaje uprawnionym Karty Dużej Rodziny. W 2014 roku wydano 107, a rok później 335 takich Kart.

W latach 2013-2015 GOPS, we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Wodzisławiu Śląskim, organizował prace społecznie użyteczne. W 2013 roku z tej formy zatrudnienia skorzystało 13 osób, rok później 14 osób, a w 2015 roku 8 osób. Kwota wypłaconych świadczeń wyniosła: 38.163 zł w 2013 roku, 32.624 zł w 2014 roku i 25.572 zł w 2015 roku.

W latach 2013-2014 GOPS kontynuował realizację projektu systemowego pn. „Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepracujących z terenu gminy Godów”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Był on skierowany do osób pozostających bez pracy, które korzystały ze świadczeń pomocy społecznej i zakładał podejmowanie działań umożliwiających im i ich rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych w połączeniu z działaniami integracji zawodowej i społecznej.

W 2013 roku projektem objęto 12 osób, a rok później 14 osób. Uczestnikom oferowano m.in.: zajęcia z doradztwa zawodowego, kursy zawodowe, pomoc psychologa i prawnika oraz poradnictwo socjalne. W 2013 roku wartość projektu wyniosła 140.141 zł, a rok później 153.410 zł (kwota dofinansowania z EFS-u odpowiednio 125.353 i 133.300 zł).

W analizowanym okresie Ośrodek był także realizatorem działań środowiskowych i integracyjnych, zajmując się m.in. organizowaniem wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, spotkań opłatkowych dla osób niepełnosprawnych i chorych, spotkań mikołajkowych dla dzieci z rodzin korzystających ze pomocy społecznej, biorąc udział w akcji „Szlachetna Paczka” oraz w przekazywaniu darów (mebli, odzieży, sprzętu AGD).

W ramach realizowanych zadań GOPS przyznawał również świadczenia rodzinne. W 2015 roku ogólna liczba udzielonych świadczeń była niższa niż w latach 2013-2014 (8.919 w 2013 r., 8.943 w 2014 r., 8.751 w 2015 r.), na co zasadniczy wpływ miał spadek wypłacanych zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków (5.384 w 2013 r., 5.637 w 2014 r., 5.233 w 2015 r.).

W analizowanym okresie z roku na rok zwiększała się liczba wypłaconych zasiłków pielęgnacyjnych (z 2.652 w 2013 r. do 2.903 w 2015 r.), natomiast wahaniom ulegała liczba przyznanych świadczeń pielęgnacyjnych (579 w 2013 r., 415 w 2014 r., 495 w 2015 r.).

Dane szczegółowe na temat przyznanych w gminie świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2013-2015

	2013 r.	2014 r.	2015 r.
zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych			
liczba świadczeń	5.384	5.637	5.233
zasiłek pielęgnacyjny			
liczba świadczeń	2.652	2.791	2.903
świadczenia pielęgnacyjne			
liczba świadczeń	579	415	495
dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego			
liczba świadczeń	190	0	0
specjalny zasiłek opiekuńczy			
liczba świadczeń	0	0	29
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka			
liczba świadczeń	114	100	91
ogółem			
liczba świadczeń	8.919	8.943	8.751
zasiłek dla opiekuna			
liczba świadczeń	X	339	15

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godowie.

Od 2014 roku Ośrodek przyznawał zasiłek dla opiekunów osób niepełnosprawnych. Przysługuje on osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku w związku z wygaśnięciem z mocy prawa (na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy

z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2012 r., poz. 1548) decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W latach 2014-2015 GOPS przyznał odpowiednio 339 i 15 takich zasiłków na kwotę odpowiednio 174.478 i 95.299 zł.

Za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy (od 2013 roku) GOPS opłacał składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz zdrowotne. Liczba tych składek i ich wartość ulegały wahaniom (665 na kwotę 95.048 zł w 2013 r., 438 na kwotę 80.765 zł w 2014 r., 626 na kwotę 166.742 zł w 2015 r.).

Kolejną formę pomocy udzielanej przez Ośrodek stanowiły świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które służą wsparciu osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. W latach 2013-2015 liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, była na tym samym poziomie (po 35 w każdym roku), natomiast liczba wypłaconych świadczeń zmniejszała się z roku na rok (z 662 w 2013 r. do 639 w 2015 r.). Jednocześnie rosta liczba dłużników alimentacyjnych w gminie (z 32 w 2013 r. do 38 w 2015 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2013-2015

	2013 r.	2014 r.	2015 r.
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	35	35	35
liczba wypłaconych świadczeń	662	658	639
liczba dłużników alimentacyjnych	32	37	38
łącznie kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	302.521	304.475	291.960

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godowie.

Pomoc społeczna polega również na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Obejmuje ona zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. W gminie Godów, obok Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, funkcjonują Dom Seniora „Gwarek” w Skrzyszowie oraz Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza w Krostoszowicach wraz z filią w Łaziskach. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Instytucje wsparcia w gminie

nazwa i adres instytucji oraz podmiot prowadzący	zakres oferowanych usług oraz kategoria klienta oraz potrzeby w zakresie rozwoju instytucji
<p>Dom Seniora „Gwarek” w Skrzyszowie, ul. Dębowa 13c, 44-348 Skrzyszów. Podmiot prowadzący: Osoba prywatna.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: pobyt stały, okresowy i dzienny, zakwaterowanie w pokojach jedno- i dwuosobowych, każdy z własną łazienką, instalacją przywoławczą, TV, telefonem (możliwość wyposażenia pokoju własnymi meblami), domowa kuchnia (5 posiłków dziennie z możliwością komponowania posiłków dla osób z ograniczeniami dietetycznymi), usługi pielęgniarstwa i opiekuńcze przez całą dobę, podstawowa opieka lekarska (wizyty lekarza rodzinnego raz w tygodniu i każdorazowo na wezwanie), dostęp do lekarzy specjalistów, możliwość skorzystania z programu indywidualnej rehabilitacji, udział w warsztatach terapii zajęciowej, opieka duszpasterska, pranie, prasowanie, naprawa odzieży, drobne usługi krawieckie, usługi fryzjerskie, usługi prawno-administracyjne w miarę potrzeb. Kategoria klienta: osoby starsze.</p>
<p>Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza w Krostoszowicach, ul. Morcinka 4, 44-340 Godów. Podmiot prowadzący: Gmina Godów.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: wsparcie dzienne dla dzieci i młodzieży, w tym pomoc w nauce oraz w kryzysach szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych, zajęcia korekcyjne i kompensacyjne, pomoc socjalna przez zapewnienie wychowankom jednego posiłku, organizacja czasu wolnego, m.in. rozwijanie zainteresowań i zdolności, zabawy, zajęcia sportowe i wycieczki. Kategoria klienta: dzieci i młodzież, w tym z rodzin z problemem alkoholowym. Potrzeby w zakresie rozwoju placówki: poszerzenie bazy lokalowej i zwiększenie liczby wychowawców.</p>
<p>Filia Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej w Łaziskach, Łaziska, ul. Powstańców Śląskich 95, 44-340 Godów. Podmiot prowadzący: Gmina Godów.</p>	

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godowie.

Mieszkańcy gminy mają również możliwość korzystania z oferty instytucji wsparcia działających poza gminą. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Instytucje wsparcia spoza gminy, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy gminy

nazwa i adres instytucji	zakres oferowanych usług oraz kategoria klienta
<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim, ul. Wałowa 30, Wodzisław Śląski.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: realizacja zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej, rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji społecznej oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Kategoria klienta: mieszkańcy powiatu, w tym rodziny zastępcze, dzieci i młodzież, osoby niepełnosprawne i w podeszłym wieku.</p>

<p>Punkt Interwencji Kryzysowej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim, ul. Wałowa 30, Wodzisław Śląski.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: pomoc specjalistyczna (psychoterapeuty, psychologa, terapeuty rodzinnego, pedagoga) w sytuacjach kryzysowych (przemoc ze strony bliskich, konflikty w rodzinie, domu, szkole, miejscu pracy, strata bliskiej osoby, brak sensu życia, bezradność, zagubienie w otaczającym świecie, potrzeba wsparcia i zrozumienia oraz uzyskania informacji o dostępnych formach pomocy).</p> <p>Kategoria klienta: osoby w sytuacjach kryzysowych, w tym doświadczające przemocy w rodzinie.</p>
<p>Dom Pomocy Społecznej w Gorzycach, ul. Bogumińska 22, 44-350 Gorzyce.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców.</p> <p>Kategoria klienta: osoby w podeszłym wieku i niepełnosprawne fizycznie.</p>
<p>Warsztat Terapii Zajęciowej w Gorzycach, ul. Zamkowa 8, 44-350 Gorzyce.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: rehabilitacja społeczna i zawodowa zmierzająca do wszechstronnego rozwoju, zwiększenia samodzielności, w tym zawodowej, poprawy zaradności osobistej, sprawności psychofizycznych oraz przystosowania i funkcjonowania społecznego.</p> <p>Kategoria klienta: osoby z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną.</p>
<p>Zakład Aktywności Zawodowej w Wodzisławiu Śląskim, ul. Wałowa 30, 44-300 Wodzisław Śląski.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: aktywizacja zawodowa oraz rehabilitacja zdrowotna.</p> <p>Kategoria klienta: osoby niepełnosprawne.</p>
<p>Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn w Wodzisławiu Śląskim, ul. Markłowska 17, 44-300 Wodzisław Śląski.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: schronienie, ciepły posiłek, pomoc socjalna i rzeczowa.</p> <p>Kategoria klienta: osoby bezdomne</p>
<p>Powiatowy Dom Dziecka w Gorzyczkach, Gorzyczki, ul. Wiejska 8, 44-350 Gorzyce.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka, wychowanie oraz terapia.</p> <p>Kategoria klienta: dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej.</p>
<p>Powiatowa Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Wodzisławiu Śląskim, ul. Wałowa 30, 44-300 Wodzisław Śląski.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka, wychowanie, pomoc psychologiczna, terapia, rewalidacja i resocjalizacja.</p> <p>Kategoria klienta: dzieci i młodzież pozbawione właściwej opieki rodzicielskiej, stwarzające problemy natury wychowawczej.</p>
<p>Powiatowy Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Gorzycach, ul. Bogumińska 22, 44-350 Gorzyce.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: działalność w zakresie opieki i adopcji.</p> <p>Kategoria klienta: dzieci i młodzież z terenu powiatu.</p>
<p>Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczo-Rewalidacyjnych w Wodzisławiu Śląskim, ul. Kopernika 71, 44-300 Wodzisław Śląski.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: wspomaganie wczesnego rozwoju dziecka, edukacja, opieka, wychowanie, pomoc psychologiczna, terapia, rewalidacja i rehabilitacja.</p> <p>Kategoria klienta: dzieci i młodzież z niepełnosprawnością.</p>

<p>Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wodzisławiu Śląskim, ul. Mendego 3, 44-300 Wodzisław Śląski.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: pomoc psychologiczno-pedagogiczna i logopedyczna dzieciom i młodzieży oraz rodzicom i nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i edukacyjnych. Kategoria klienta: dzieci i młodzież oraz ich rodzice i nauczyciele.</p>
<p>Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Odwykowego i Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w Gorzycach – Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, ul. Zamkowa 8, 44-350 Gorzyce.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: udzielanie świadczeń zdrowotnych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień. Kategoria klienta: osoby uzależnione.</p>
<p>Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Perła” w Wodzisławiu Śląskim, ul. Bogumińska 15, 44-300 Wodzisław Śląski.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: tworzenie warunków do aktywacji psychospołecznej, podtrzymywanie efektów leczenia psychiatrycznego oraz ułatwienie powrotu do społeczeństwa. Kategoria klienta: osoby z zaburzeniami psychicznymi.</p>
<p>Powiatowy Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim, ul. Wałowa 30, 44-300 Wodzisław Śląski.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie oraz organizowanie zajęć korekcyjno-edukacyjnych dla jej sprawców. Kategoria klienta: ofiary przemocy w rodzinie i sprawcy przemocy domowej</p>

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godowie, Starostwo Powiatowe i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim.

12. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form jego aktywności. Pełnią istotną rolę nie tylko w konsolidacji społeczności lokalnej, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

Współpraca samorządu lokalnego z podmiotami należącymi do sektora pozarządowego nie tylko pozwala skuteczniej i efektywniej działać na rzecz rozwoju oraz poprawy warunków i jakości życia mieszkańców, lecz również umożliwia istotne odciążenie sektora publicznego w realizacji zadań.

W gminie Godów funkcjonuje blisko 20 organizacji pozarządowych. Samorząd gminy posiada Program współpracy Gminy Godów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w oparciu o który ma możliwość podejmowania z nimi współpracy w następujących formach:

- zlecenie realizacji zadania publicznego na zasadach określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w formach powierzenia lub wspierania jego wykonania wraz z udzieleniem dotacji na sfinansowanie lub dofinansowanie ich realizacji,
- wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i realizowanych zadaniach,
- konsultowanie projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji,
- tworzenie, w miarę potrzeb, przez organy gminy wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji oraz przedstawicieli właściwych organów gminy, a także konsultowanie projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych, o której mowa w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z radami działalności pożytku publicznego, w przypadku ich utworzenia,
- uczestnictwo przedstawicieli organizacji w posiedzeniach Rady Gminy,
- organizowanie przez Urząd Gminy bezpłatnych, w ramach posiadanych środków przewidzianych na ten cel w budżecie gminy, konsultacji i szkoleń dla organizacji, np. w zakresie sporządzania sprawozdań finansowych, rozliczania projektów, umiejętności tworzenia projektów w celu pozyskiwania funduszy oraz regulacji prawnych dotyczących działalności tych organizacji,
- prowadzenie wspólnych przedsięwzięć, np. organizacja imprez kulturalno-promocyjnych dotyczących gminy i regionu, współorganizowanie konferencji, warsztatów itp.
- udzielanie rekomendacji organizacjom współpracującym z gminą, które ubiegają się o dofinansowanie z innych źródeł oraz pomoc w pozyskaniu tych środków,

- udzielanie organizacjom, w miarę możliwości, wsparcia organizacyjnego, technicznego i merytorycznego, w szczególności poradnictwa i doradztwa, pomocy administracyjnej, oraz nieodpłatne udostępnianie lokali na działalność statutową,
- umożliwienie zawarcia umowy o wykonanie inicjatywy lokalnej na zasadach określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz w stosownej uchwale Rady Gminy,
- umożliwienie zawarcia umowy partnerskiej określonej w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz porozumienia albo umowy o partnerstwie określonych w ustawie o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego w gminie.

Tabela 15. Organizacje pozarządowe w gminie

lp.	nazwa i adres organizacji	charakterystyka działania
1.	Fundacja „Saraj”, ul. Raszczkowiec 6, 44-340 Godów.	Dożywianie dzieci w przedszkolach i szkołach, propagowanie idei zdrowego odżywiania dzieci i młodzieży, pomoc samotnym matkom oraz ich dzieciom, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i wspomaganie ośrodków niosących pomoc jej ofiarom, pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób, działalność o charakterze dobroczynnym, tworzenie przedszkoli i ochronek,
2.	Stowarzyszenie „Vladislavia” Skrbeńsko , ul. Na Górze 28, 44-341 Skrzeńsko	Upowszechnianie amatorskiej i zawodowej twórczości ludowej, upowszechnianie polskiej kultury ludowej, kultywowanie zwyczajów i tradycji ludowych, promowanie polskiej kultury w kraju i za granicą, zapobieganie patologii, uzależnieniom, wykluczeniu społecznemu, promocja i rozwój kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, promocja i rozwój turystyki.
3.	Stowarzyszenie Hodowców i Miłośników Koni „Mustang”, ul. Wyzwolenia 12, 44-348 Skrzyszów.	Prowadzenie działań o charakterze doradczym i inicjatywnym w realizacji swojego statutu na rzecz integracji europejskiej, społeczna konsultacja z organizacjami rządowymi i samorządowymi w celu

4.	Stowarzyszenie Hodowców Drobego Inwentarza, Zwierząt Futerkowych, Ptactwa Ozdobnego i Egzotyki zs. w Skrzyszowie , ul. Wyzwolenia 12, 44-348 Skrzyszów.	prowadzenia jednolitych kierunków działania, promowanie i rozwijanie współpracy z organizacjami z innych regionów kraju w celu realizowania zadań statutowych.
5.	Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых, Oddział w Skrzyszowie , ul. Powstańców Śląskich 192, 44-348 Skrzyszów.	Zrzeszanie hodowców gołębi pocztowych, racjonalny rozwój hodowli gołębia pocztowego, rozszerzanie wśród członków wiedzy o życiu ptaków, organizowanie zawodów (lotów) i wystaw w ramach sportu i rekreacji, prowadzenie działalności wychowawczej wśród członków związku i sympatyków.
6.	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Kultury Fizycznej i Sportu Wsi Krostoszowice „Inter Krostoszowice” , ul. Morcinka 2, 44-348 Krostoszowice.	Szerzenie i promowanie kultury fizycznej i sportu, organizowanie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, uczestnictwo w zorganizowanych rozgrywkach sportowych.
7.	Uczniowski Klub Sportowy „Starter” , ul. 1 Maja 101a, 44-341 Gołkowice.	
8.	Uczniowski Klub Sportowy „Szkółka Piłkarska Winners” , ul. 1 Maja 25, 44-341 Gołkowice.	
9.	Ludowy Klub Sportowy „Olza” Godów , ul. 1 Maja 49, 44-340 Godów	
10.	Klub Sportowy „27” Gołkowice , ul. Wyzwolenia 22, 44-341 Gołkowice.	
11.	Ludowy Klub Sportowy „Gwiazda” w Skrzyszowie , ul. 1 Maja, 44-348 Skrzyszów.	
12.	Ludowy Klub Sportowy „Polonia” Łaziska , Łaziska, ul. Powstańców Śląskich 97, 44-340 Godów.	
13.	Ludowy Klub Sportowy „Skrbeńsko” zs. w Skrbeńsku , ul. Zielona 25, 44-341 Skrbeńsko.	
14.	Ludowy Klub Jeździecki „Tynka” , ul. Powstańców Śląskich 248, 44-348 Skrzyszów.	
15.	Ochotnicza Straż Pożarna w Godowie , ul. Gliniki 10, 44-340 Godów.	
16.	Ochotnicza Straż Pożarna w Gołkowicach , ul. 1 Maja 101, 44-341 Gołkowice.	

17.	Ochotnicza Straż Pożarna w Łaziskach , Łaziska, ul. Powstańców Śląskich 95, 44-340 Godów.	oraz sposobach ochrony przed nimi, rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej.
18.	Ochotnicza Straż Pożarna w Skrzyszowie , ul. Wyzwolenia 12, 44-348 Skrzyszów.	

Źródło danych: Urząd Gminy Godów oraz www.bazy.ngo.pl

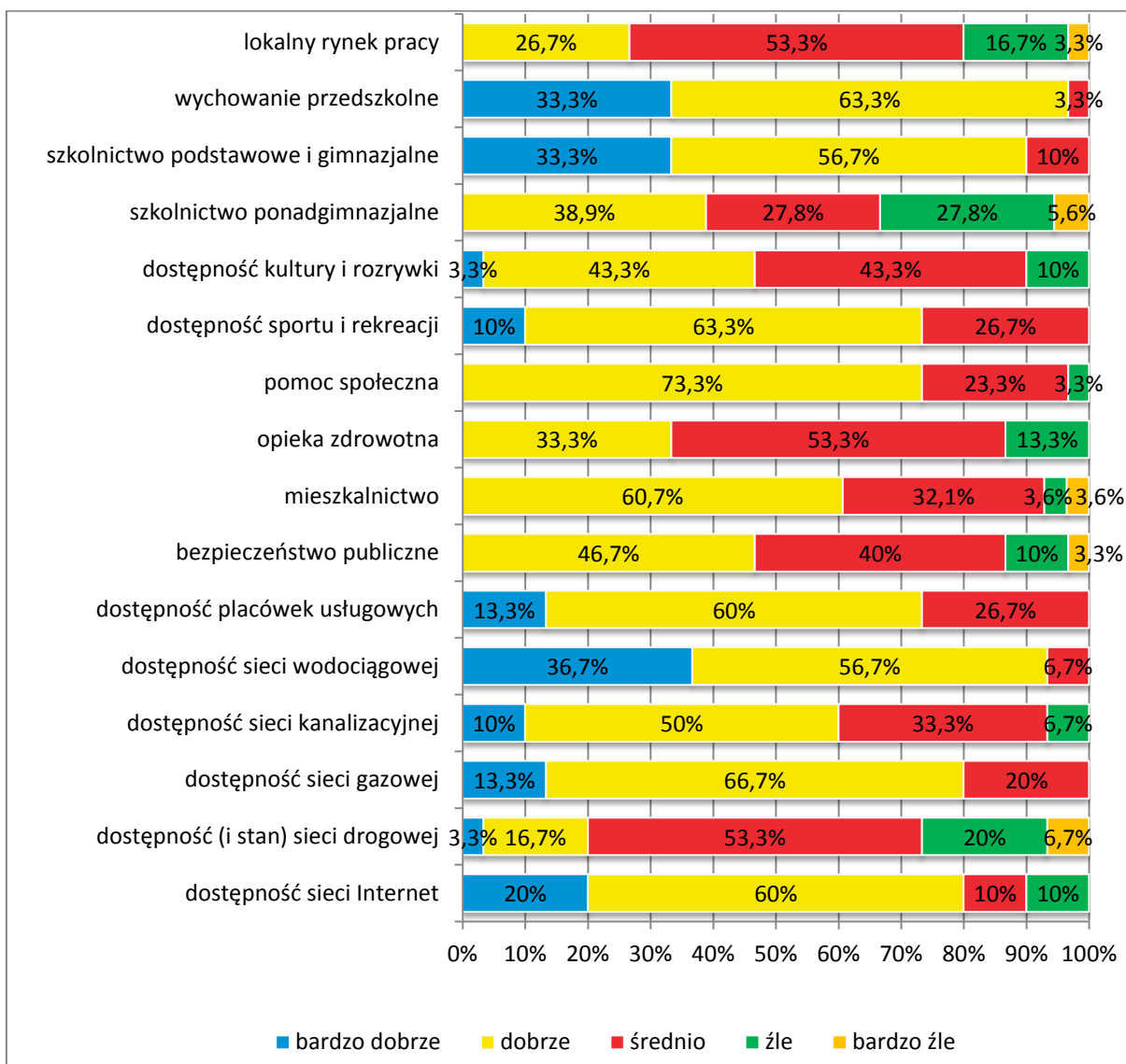
13. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM”

Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w gminie Godów posłużyły identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów społecznych oraz wskazaniu działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków.

Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Wójta Gminy, Zastępcy Wójta Gminy, Skarbnika Gminy, Sekretarza Gminy, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu Gminy, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, a także przedstawicieli jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła. W sumie do analizy przedłożono 30 wypełnionych anonimowo ankiet.

W pierwszym pytaniu poproszono przedstawicieli środowiska lokalnego o ocenę warunków życia w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 36. Warunki życia w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

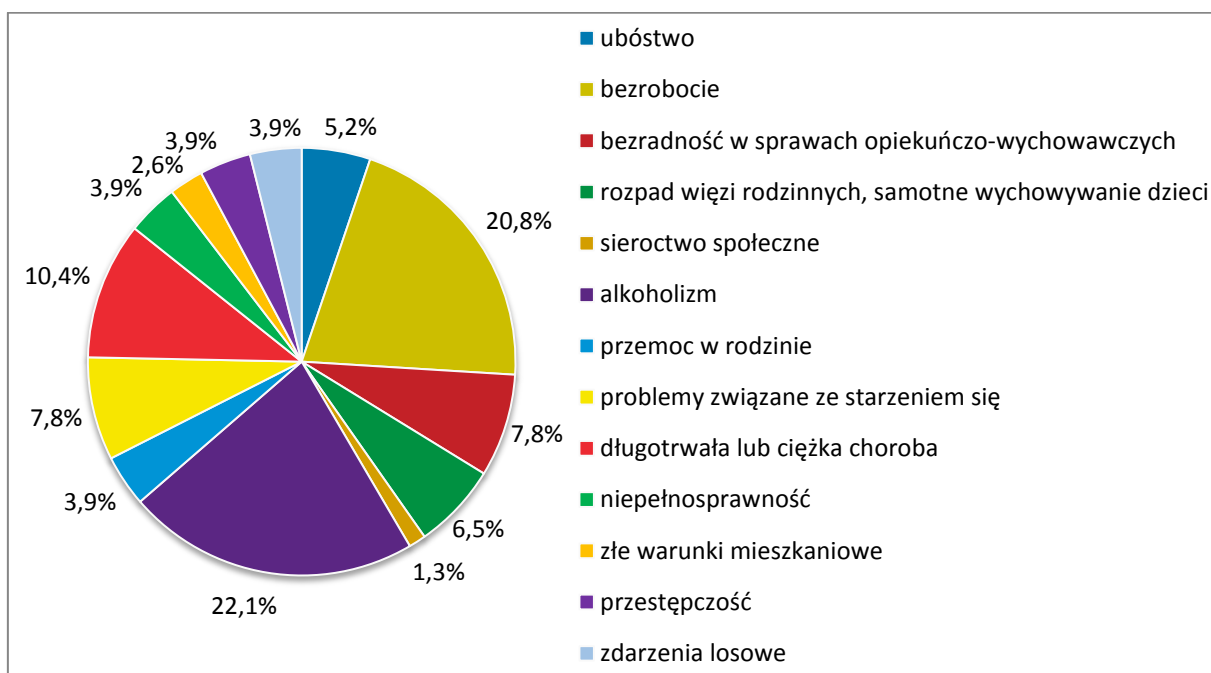
Analizując warunki życia w gminie, przedstawiciele środowiska lokalnego najwyżej ocenili dostęp do wychowania przedszkolnego (łącznie 96,6% ocen dobrych i bardzo dobrych), sieci wodociągowej (w sumie 93,4% ocen dobrych i bardzo dobrych) oraz szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego (łącznie 90% ocen dobrych i bardzo dobrych). Z wysokimi ocenami spotkała się również dostępność sieci gazowej i sieci Internet (w sumie po 80% ocen dobrych i bardzo dobrych).

Najniżej ankietowani ocenili dostęp do szkolnictwa ponadgimnazjalnego (łącznie 33,4% ocen złych i bardzo złych). Z niskimi ocenami spotkały się również dostępność (i stan) sieci drogowej (łącznie 26,7% ocen złych i bardzo złych).

sieci drogowej (w sumie 26,7% ocen złych i bardzo złych) oraz lokalny rynek pracy (łącznie 20% ocen złych i bardzo złych).

W kolejnym pytaniu zapytano badanych o problemy, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 37. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

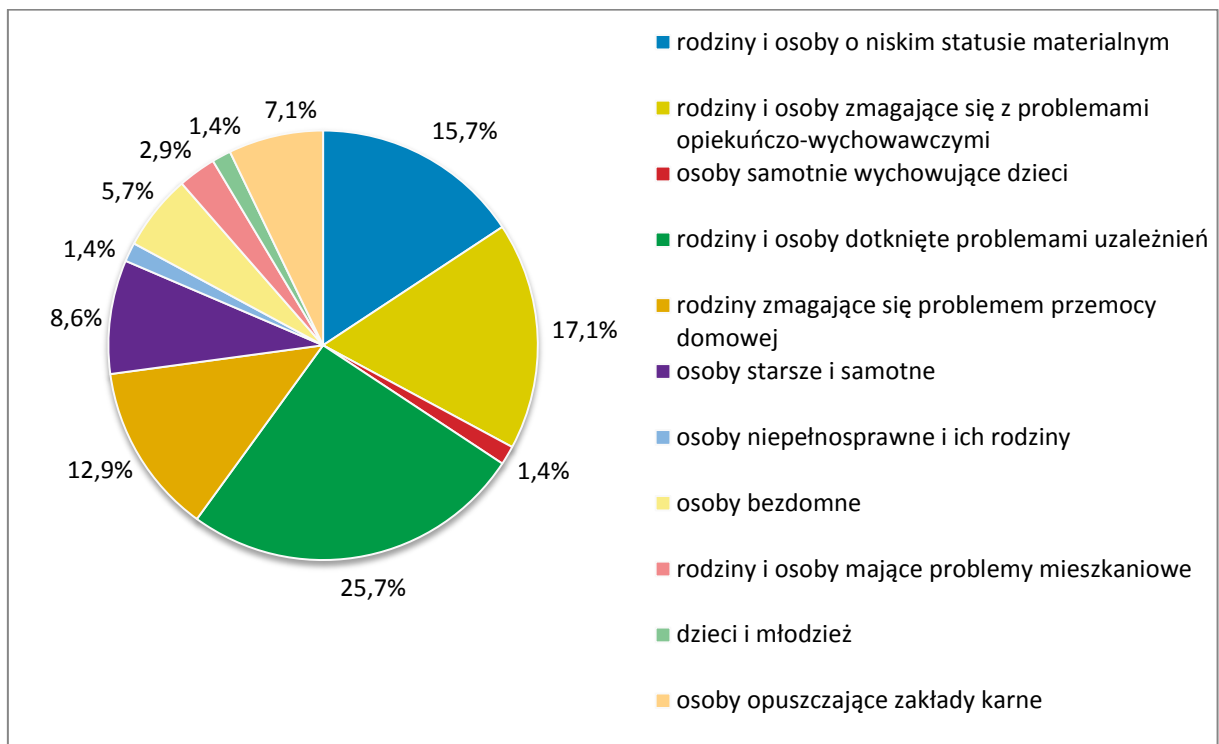

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Do problemów, które najczęściej dotykają mieszkańców gminy, respondenci zaliczyli alkoholizm (22,1%) i bezrobocie (20,8%), a następnie długotrwałą lub ciężką chorobę (10,4%) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zaniedbanie dzieci (7,8%).

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowali identyfikowali grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 38. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie

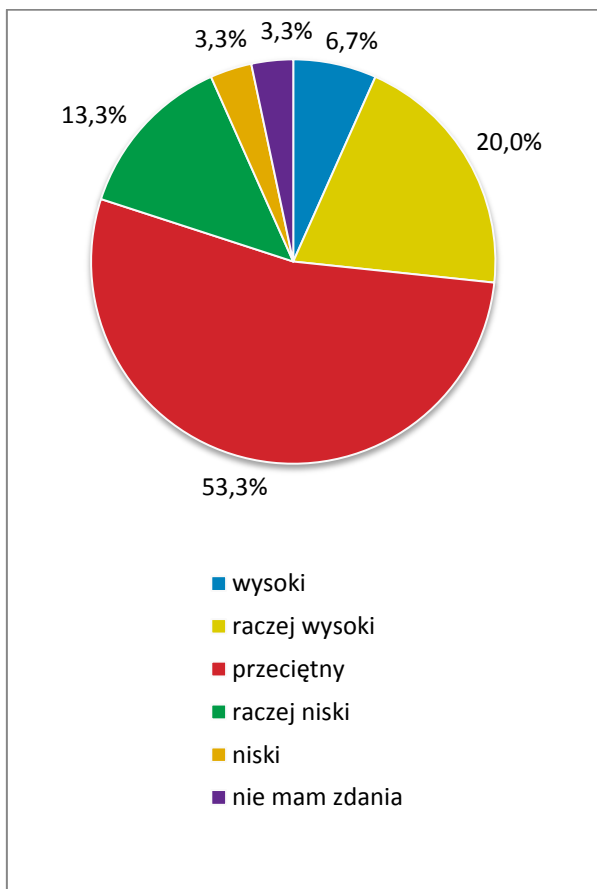

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

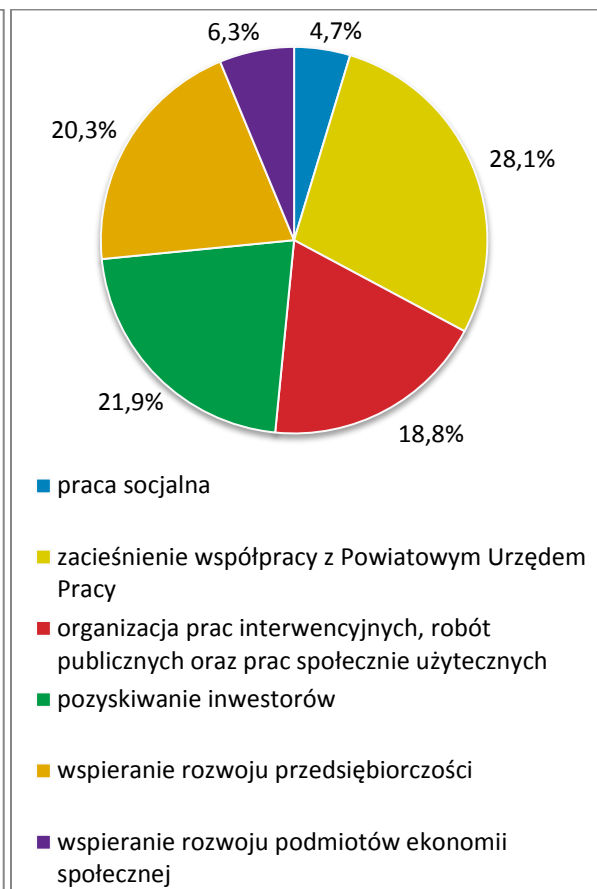
Najwięcej badanych stwierdziło, że najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym są rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień (25,7%), a następnie rodziny i osoby zmagające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, w tym rodziny wielodzietne i niepełne (17,1%), rodziny i osoby o niskim statusie materialnym (15,7%), rodziny zmagające się z problemem przemocy w rodzinie (12,9%) oraz osoby starsze i samotne (8,6%).

W kolejnych pytaniach poproszono badanych o opinię na temat poziomu bezrobocia w gminie oraz wskazanie działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób nim dotkniętych. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 39. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?

Wykres 40. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?

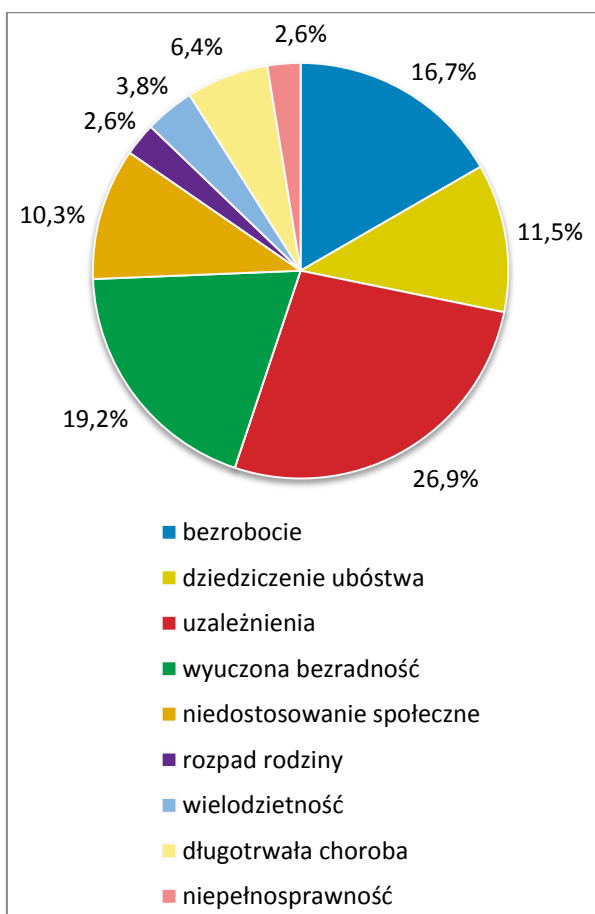
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Ponad połowa ankietowanych (53,3%) stwierdziła, że poziom bezrobocia w gminie jest przeciętny. Za raczej wysoki lub wysoki uznało go łącznie 26,7% badanych, a w sumie 16,6% respondentów odpowiedziało, że jest on raczej niski lub niski.

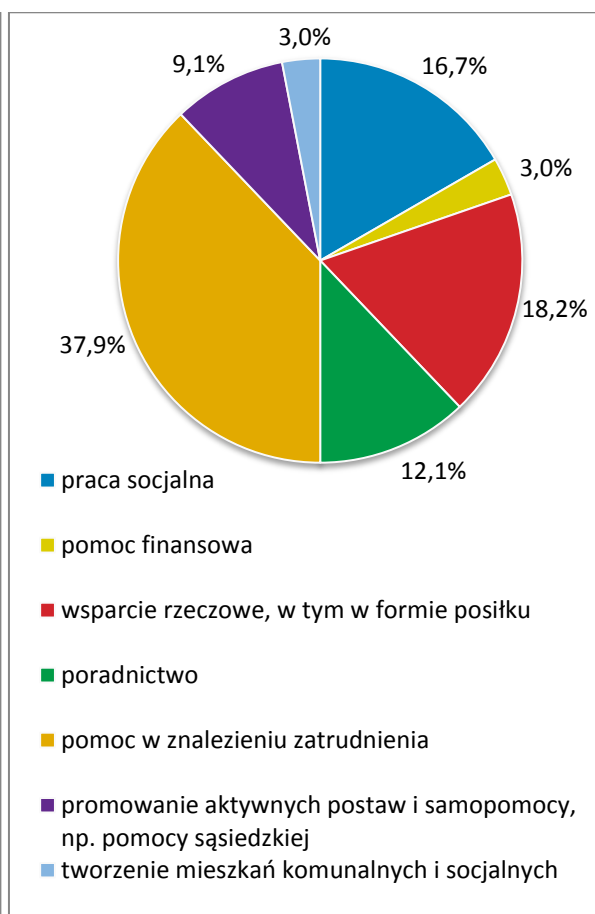
Wśród działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób pozostających bez pracy, badani najczęściej wymieniali: zacieśnianie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w celu umożliwienia osobom bezrobotnym (poprzez świadczenie poradnictwa oraz organizowanie stażu, kursów i szkoleń) zdobycia doświadczenia zawodowego oraz podniesienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych (28,1%), pozyskiwanie inwestorów (21,9%), wspieranie rozwoju przedsiębiorczości (20,3%) oraz organizowanie prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych (18,8%).

W odpowiedzi na następne pytania ankietowani wskazali przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy oraz przedstawili propozycje działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób nim dotkniętych. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 41. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy?

Wykres 42. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?

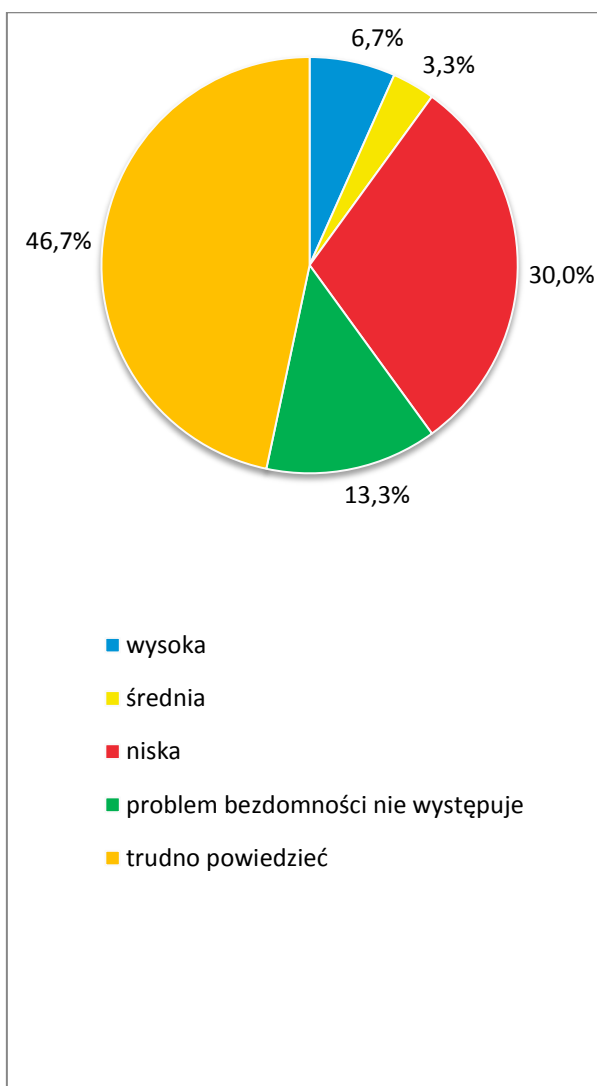
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wśród przyczyn popadania mieszkańców gminy w ubóstwo, ankietowani najczęściej wskazywali uzależnienia (26,9%). Do ważnych powodów ubożenia ludności badani zaliczyli także wyuczoną bezradność (19,2%), bezrobocie (16,7%), dziedziczenie ubóstwa (11,5%) oraz niedostosowanie społeczne (10,3%).

Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać problemowi ubóstwa, należałoby przede wszystkim udzielać pomocy w znalezieniu zatrudnienia (37,9%). Duże znaczenie przywiązywali również do udzielania wsparcia rzeczowego, w tym w formie posiłku (18,2%), prowadzenia pracy socjalnej (16,7%) oraz świadczenia poradnictwa (12,1%).

W kolejnych pytaniach została podjęta kwestia bezdomności – poproszono badanych o opinię na temat skali tego problemu w gminie oraz wskazanie działań, które przyniosłyby największą skuteczność w jego zapobieganiu i rozwiązywaniu. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 43. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?

Wykres 44. Jakie działania byłby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?

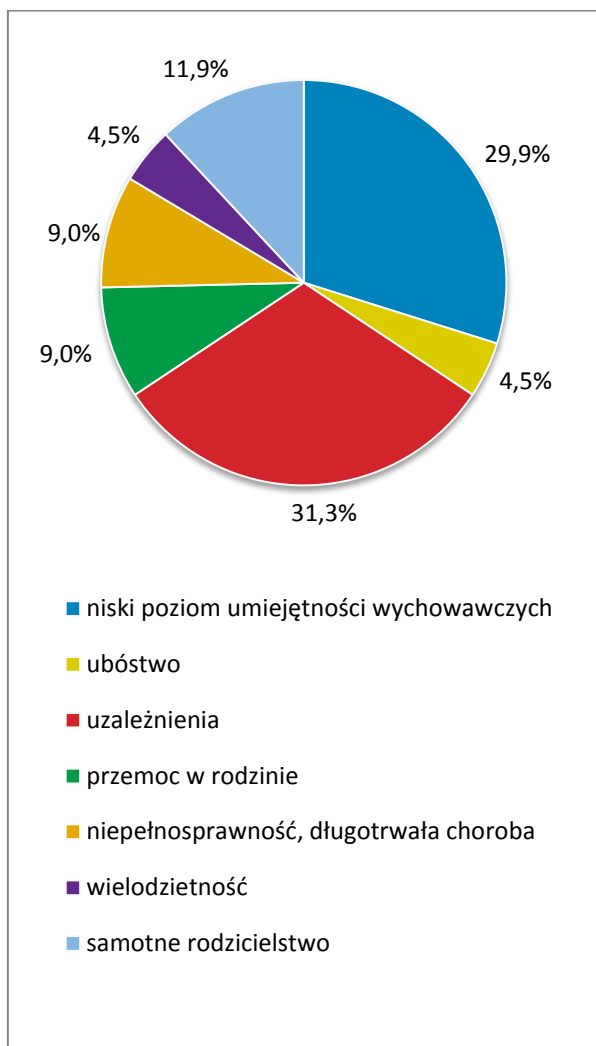
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Blisko połowa respondentów (46,7%) nie potrafiła określić skali bezdomności w gminie. Jednocześnie 30% ankietowanych stwierdziło, że jest ona niska, a 13,3% badanych uznało, że problem bezdomności w gminie nie występuje.

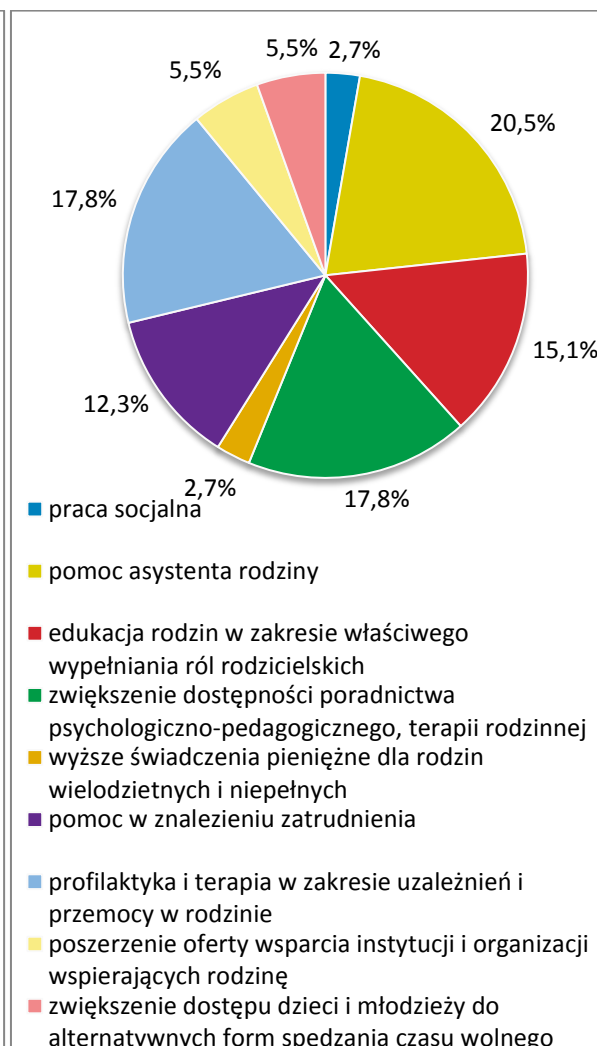
W opinii ankietowanych największe efekty w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności może przynieść udzielanie pomocy w znalezieniu zatrudnienia (23,3%), a także prowadzenie profilaktyki i terapii uzależnień (15,1%), opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności (13,7%) oraz zapewnienie schronienia (12,3%).

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające poznać opinie respondentów na temat przyczyn bezradności opiekuńczo-wychowawczej oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 45. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie

Wykres 46. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?

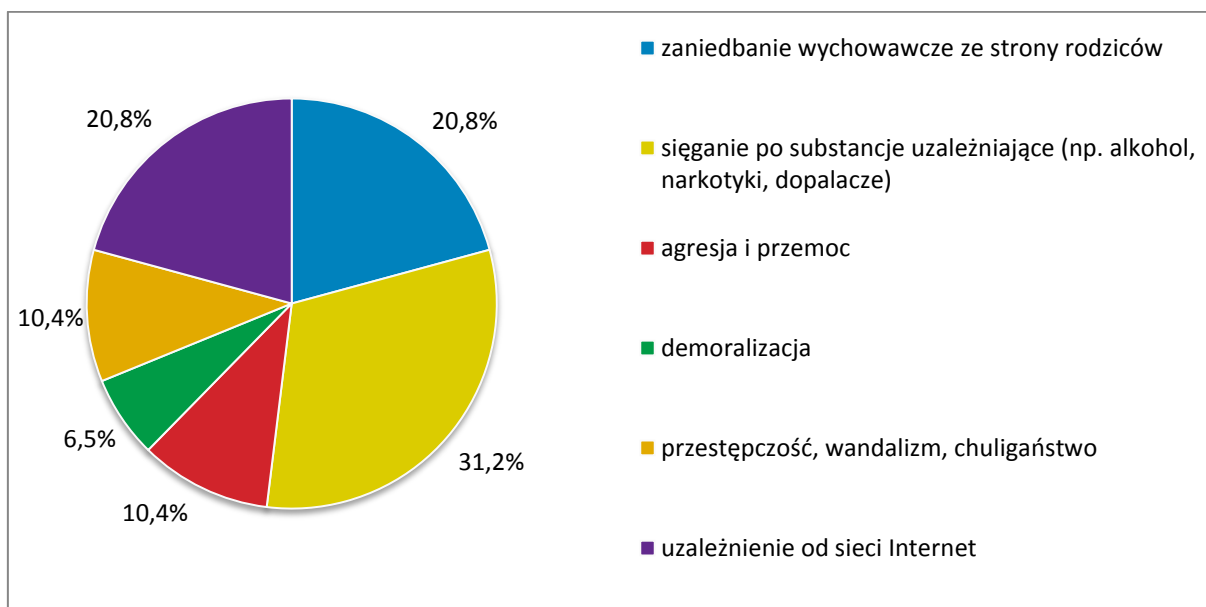
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii badanych głównymi przyczynami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie są uzależnienia (31,3%) oraz niski poziom umiejętności wychowawczych (29,9%). Zdaniem respondentów duży wpływ na występowanie tego problemu ma również samotne rodzicielstwo (11,9%).

Wśród działań, których podjęcie mogłoby poprawić sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo, ankietowani najczęściej wskazywali: zapewnienie pomocy ze strony asystenta rodziny (20,5%), poprawę dostępności poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego i terapii rodzinnej, prowadzenie profilaktyki i terapii w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie (po 17,8%), edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich (15,1%) oraz udzielenie pomocy w znalezieniu zatrudnienia (12,3%).

W uzupełnieniu odpowiedzi na poprzednie pytania, ankietowani wskazali negatywne zjawiska, na jakie najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 47. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?

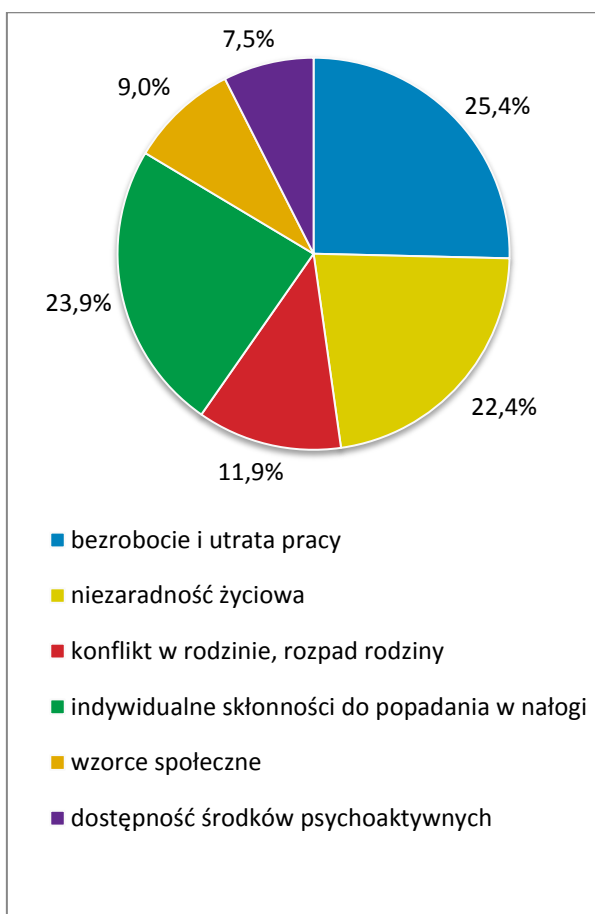

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

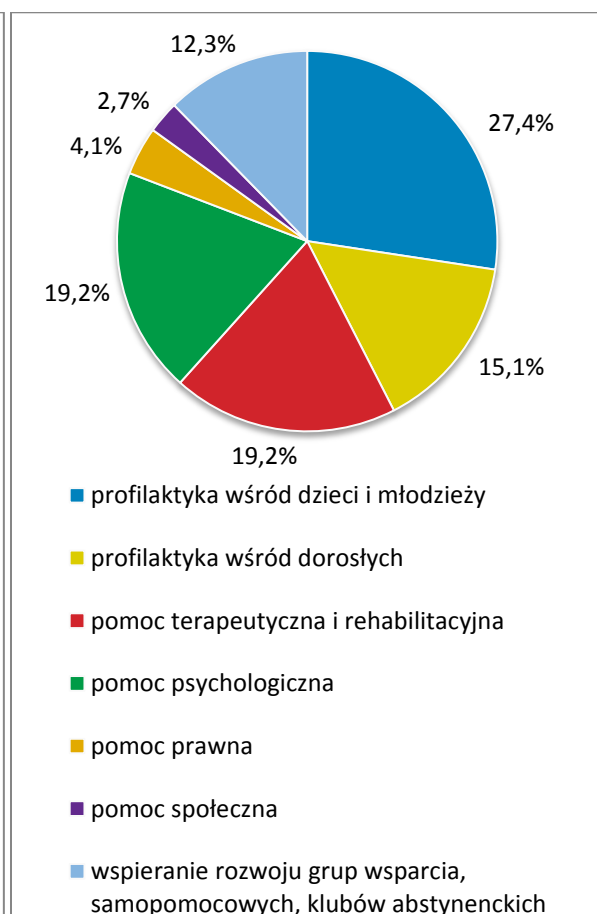
Według ankietowanych, do negatywnych zjawisk społecznych, na które najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy, należą: sięganie po substancje uzależniające, np. alkohol, narkotyki i dopalacze (31,2%), a także zaniedbanie wychowawcze ze strony rodziców oraz uzależnienie od sieci Internet (po 20,8%).

W następnych pytaniach poproszono respondentów o podanie przyczyn występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy oraz wskazanie działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób i rodzin nim dotkniętych. Odpowiedzi w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 48. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy

Wykres 49. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?

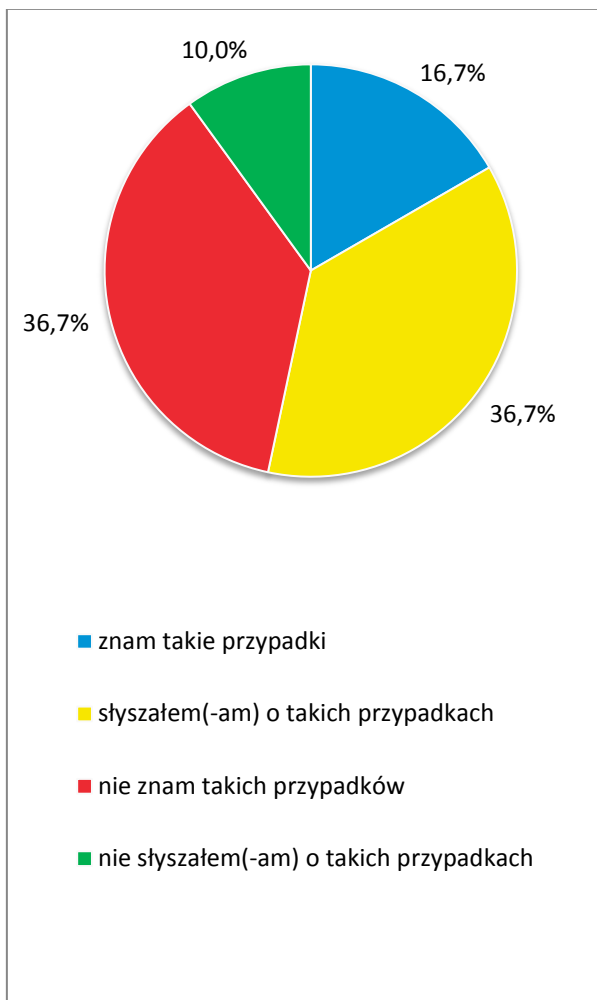
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Do zasadniczych powodów występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy badani zaliczyli: bezrobocie i utratę pracy (25,4%), indywidualne skłonności do popadania w nałogi (23,9%) oraz niezaradność życiową (22,4%).

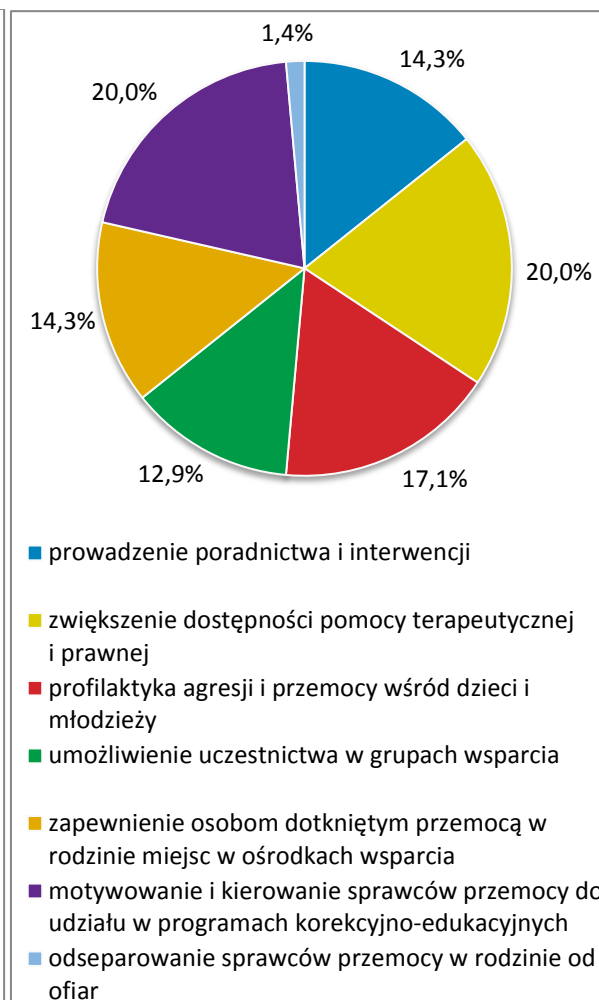
Zdaniem respondentów, podejmując działania na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin, należy przede wszystkim skupić się na prowadzeniu profilaktyki wśród dzieci i młodzieży (27,4%) oraz zapewnieniu odpowiedniego dostępu do pomocy psychologicznej oraz terapeutycznej i rehabilitacyjnej (po 19,2%), a także prowadzeniu profilaktyki wśród dorosłych (15,1%).

Następnie zapytano badanych o znajomość przypadków występowania problemu, który niejednokrotnie ma swoje źródło w uzależnieniach, tj. przemocy w rodzinie, oraz poproszono o przedstawienie działań, które byłyby najskuteczniejsze w walce z tym zjawiskiem. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 50. Znajomość przypadków przemocy w rodzinie w gminie

Wykres 51. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?

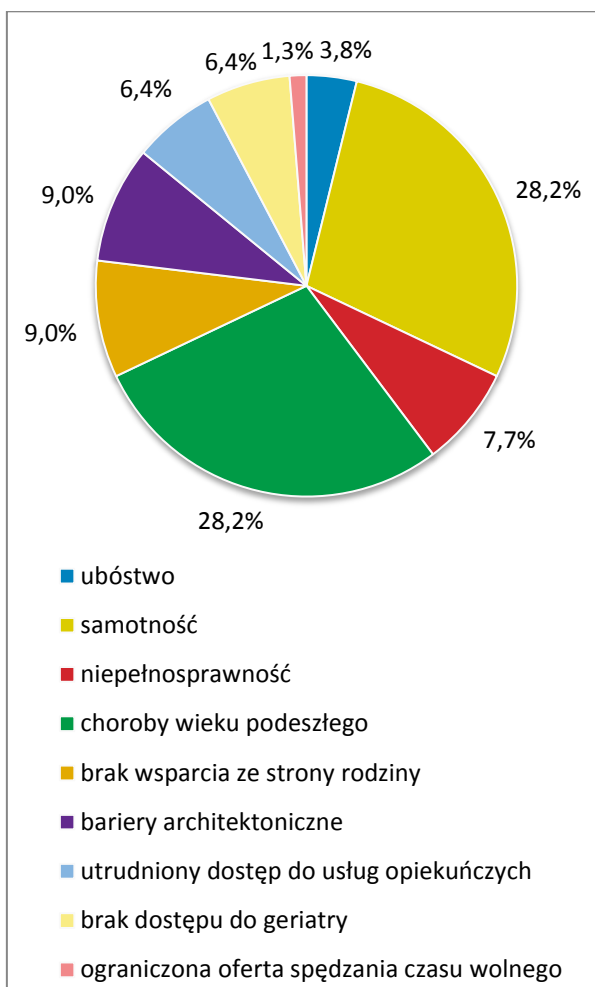
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Większość ankietowanych (łącznie 53,4%) stwierdziła, że słyszała o przypadkach występowania przemocy w rodzinie w gminie bądź je zna. Odmiennego zdania było w sumie 46,7% badanych.

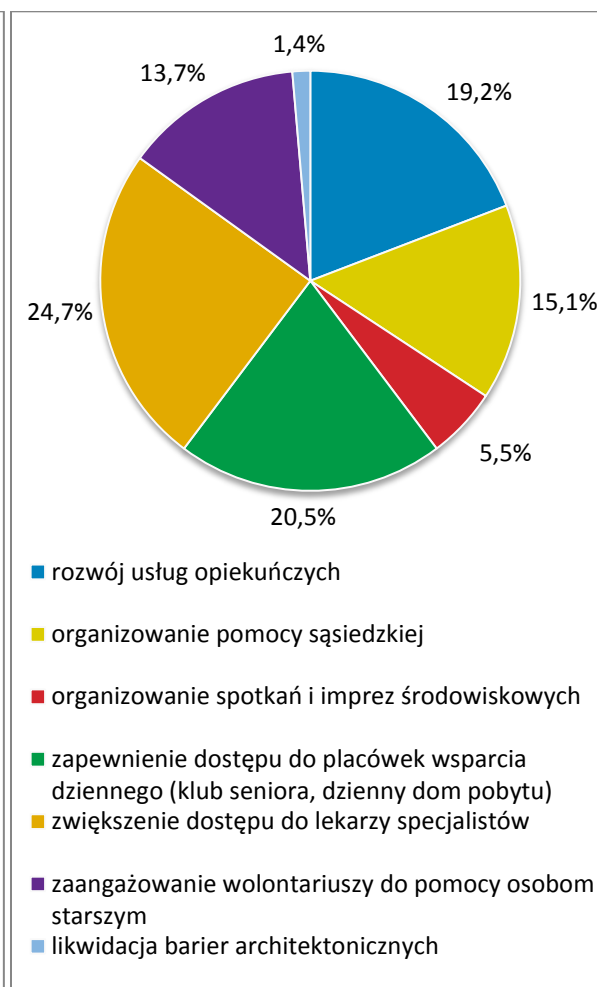
Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinie, należy przede wszystkim zwiększyć dostępność pomocy terapeutycznej i prawnej oraz motywować i kierować sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych (po 20%), a także prowadzić profilaktykę agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży (17,1%), prowadzić poradnictwo i podejmować interwencje oraz zapewnić osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia (po 14,3%).

Kolejna kwestia poruszona w ankiecie dotyczyła problemów, z jakimi najczęściej zmagają się osoby starsze w gminie oraz działań, których wdrożenie przyczyniłoby się do poprawy ich sytuacji. Udzielone przez badanych odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 52. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z gminy

Wykres 53. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?

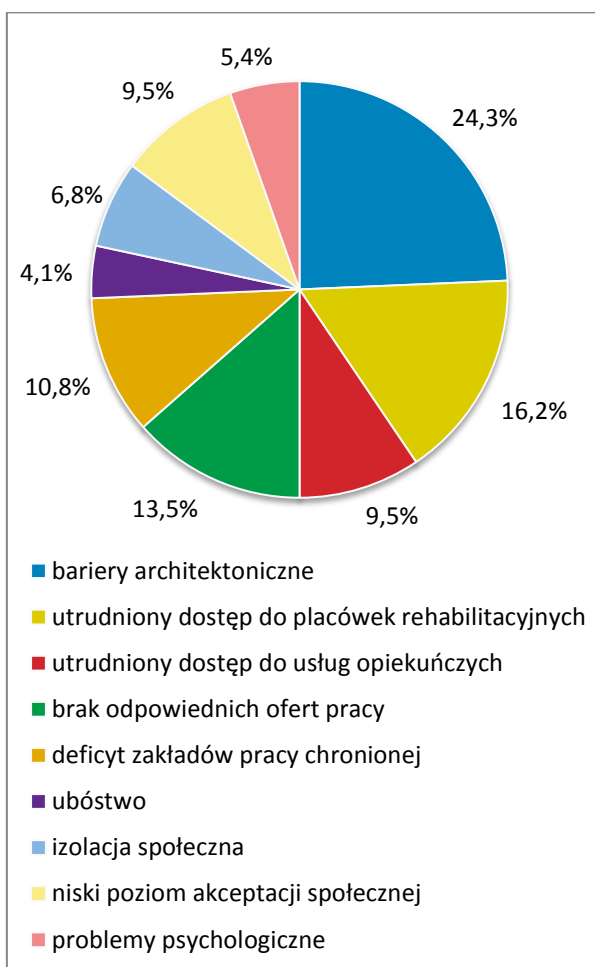
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych, problemami, które najczęściej dotykają seniorów w gminie, są: samotność i choroby wieku podeszłego (28,2%).

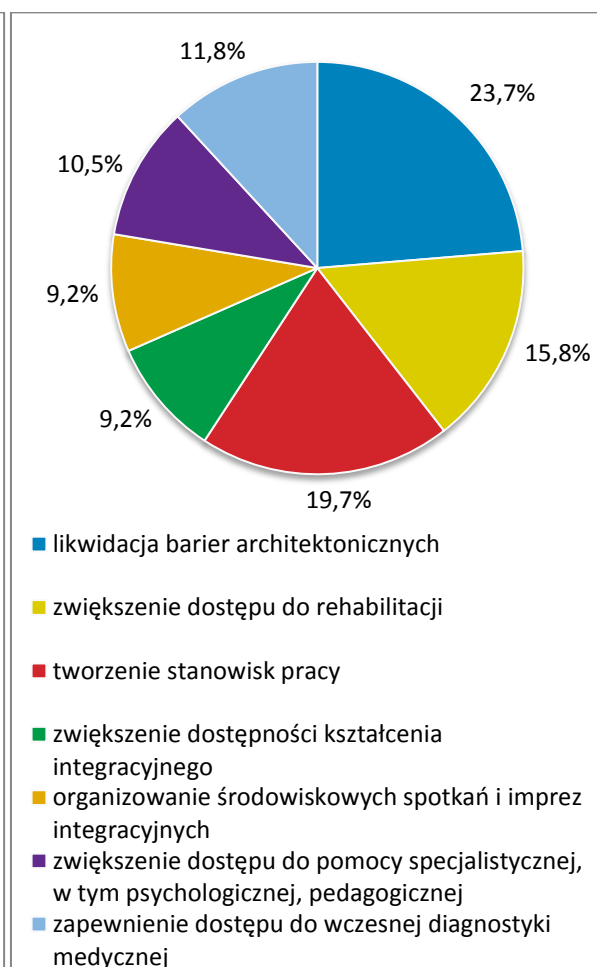
Do działań, których realizacja mogłaby się przyczynić do poprawy sytuacji seniorów w gminie, respondenci najczęściej zaliczali: zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (24,7%), zapewnienie szerszego dostępu do placówek wsparcia dziennego (klub seniora, dzienny dom pobytu; 20,5%), rozwijanie usług opiekuńczych (19,2%) oraz organizowanie pomocy sąsiedzkiej (15,1%).

W odpowiedzi na kolejne pytania ankietowani identyfikowali problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne w gminie, oraz wskazywali działania, których podjęcie pozwoliłoby na pełniejszym ich udział w życiu społecznym. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 54. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne z gminy

Wykres 55. Jakie działania umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

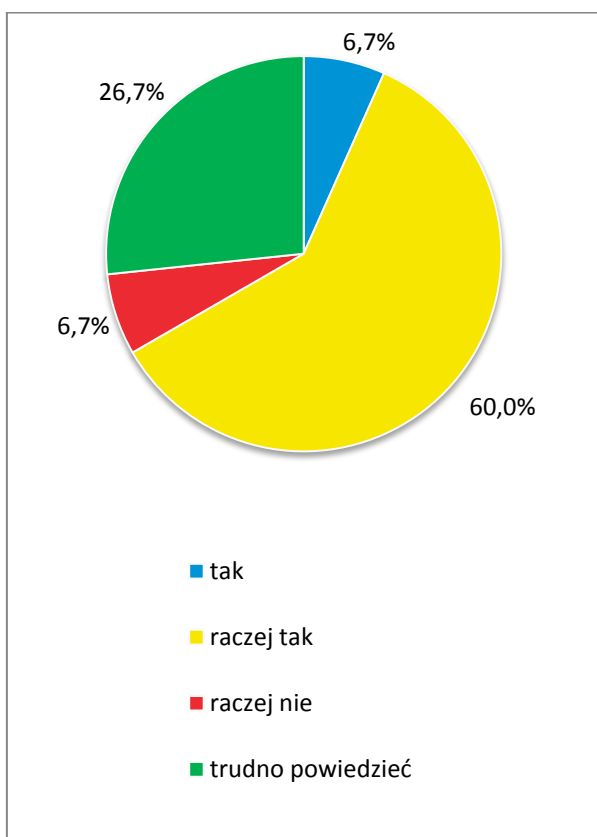
Według badanych problemami, z którymi najczęściej zmagają się osoby dotknięte niepełnosprawnością z gminy, są: bariery architektoniczne (24,3%), a także utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych (16,2%), brak odpowiednich ofert pracy (13,5%) oraz deficyt zakładów pracy chronionej (10,8%).

W opinii ankietowanych, działania, które umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym, powinny skupiać się na likwidowaniu barier

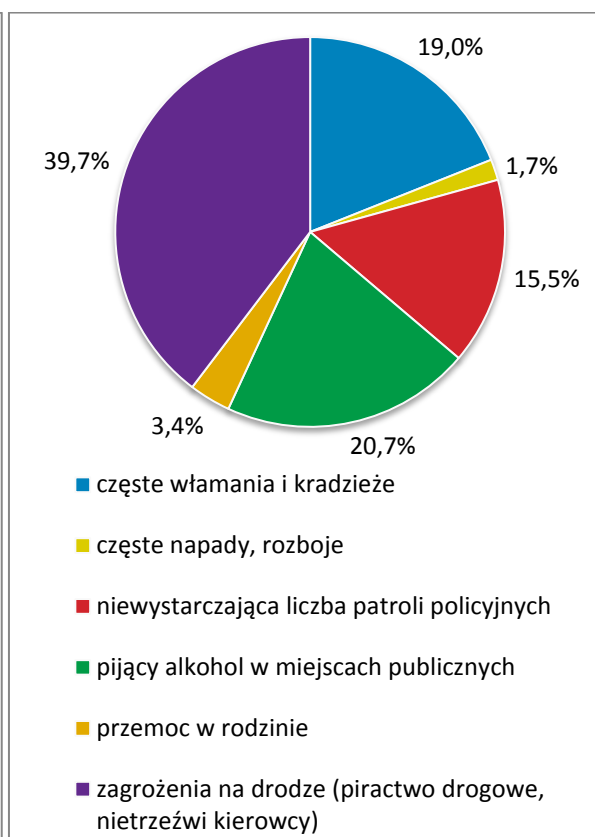
architektonicznych (23,7%), tworzeniu stanowisk pracy (19,7%) oraz zwiększeniu dostępu do rehabilitacji (15,8%).

W ostatnich pytaniach podjęto temat stanu bezpieczeństwa w gminie – poczucia bezpieczeństwa, przyczyn jego braku oraz działań, które wpłynęłyby na jego zwiększenie. Szczegóły w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 56. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?

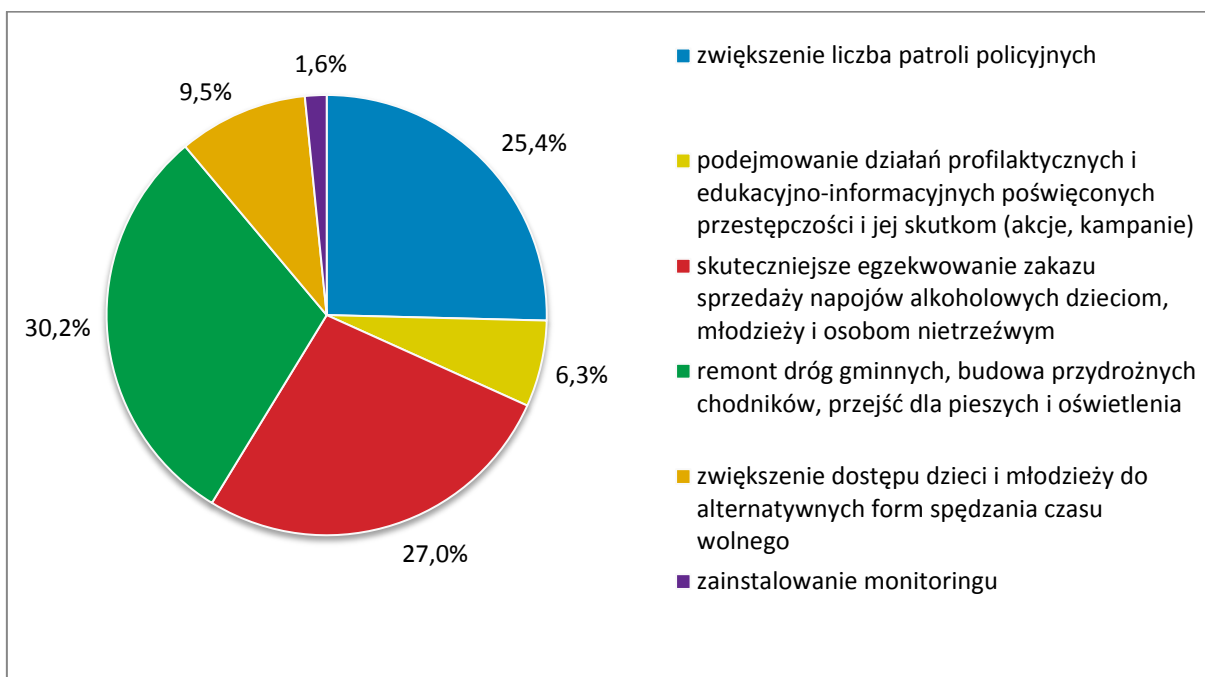

Wykres 57. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wykres 58. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Większość badanych (łącznie 66,7%) stwierdziło, że czuje się raczej bezpiecznie bądź bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Jednocześnie 26,7% ankietowanych nie miało zdania w tej sprawie.

Wśród przyczyn braku bezpieczeństwa respondenci najczęściej wskazywali: zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy; 39,7%), osoby pijące alkohol w miejscach publicznych (20,7%), częste włamania i kradzieże (19%) oraz niewystarczającą liczbę patroli policyjnych (15,5%).

Zdaniem ankietowanych do poprawy bezpieczeństwa publicznego w gminie w największym stopniu przyczyniłyby się: remont dróg gminnych, budowa przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia (30,2%), skuteczniejsze egzekwowanie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych dzieciom, młodzieży i osobom nietrzeźwym (27%) oraz zwiększenie liczby patroli policyjnych (25,4%).

14. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest heurystyczną techniką analityczną służącą uporządkowaniu posiadanych informacji. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Na potrzeby niniejszego dokumentu analiza została przeprowadzona w następujących obszarach: 1. Bezrobocie, ubóstwo i bezdomność, 2. Rodzina, dzieci i młodzież, 3. Uzależnienia i przemoc w rodzinie, 4. Starość i niepełnosprawność, 5. Kapitał społeczny i aktywność obywatelska.

Obszar: Bezrobocie, ubóstwo i bezdomność

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dogodne położenie gminy – bliskość aglomeracji Górnośląskiej i Ostrawskiej oraz dobre skomunikowanie z nimi ▪ przyrodniczo-krajobrazowe zróżnicowanie terenu gminy ▪ relatywnie niska liczba osób bezrobotnych w gminie ▪ duże zasoby terenów inwestycyjnych w gminie; istnienie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Pola Gołkowickie ▪ duża liczba firm prywatnych w gminie ▪ podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Wodzisławiu Śląskim, m.in. upowszechnianie informacji o ofertach pracy i informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach, organizowanie prac społecznie użytecznych ▪ wysokie kompetencje i umiejętności pracowników socjalnych pracujących z osobami bezrobotnymi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niewielka liczba nowych miejsc pracy w gminie; brak miejsc pracy dla pracowników wysoko wykwalifikowanych ▪ niski poziom dywersyfikacji lokalnej gospodarki ▪ nierówno rozłożone firmy w poszczególnych sołectwach gminy (rozproszona struktura działalności gospodarczej) ▪ brak w gminie inkubatorów przedsiębiorczości pomagających w założeniu firmy ▪ brak wyróżniającej się pozytywnie oferty gminy dla inwestorów ▪ większość terenów inwestycyjnych w posiadaniu osób prywatnych ▪ brak zajęć z doradztwa zawodowego w gminnych szkołach gimnazjalnych ▪ niewielka skala działań służących pozyskaniu środków finansowych

<ul style="list-style-type: none"> ▪ podejmowanie współpracy ze Śląskim Bankiem Żywności ▪ odpowiednie zasoby mieszkań komunalnych w gminie, w tym socjalnych ▪ dostępność w gminie miejsc noclegowych dla turystów („Leśniczówka“ „Lokal LM Łucjan Musioł“, „Lokal Ośliźłok“) ▪ funkcjonowanie sieci komunikacji publicznej z każdego sołectwa do miejscowości ościennych (PKS Racibórz) ▪ niewielka liczba osób bezdomnych w gminie ▪ diagnozowanie problemu bezdomności w gminie oraz informowanie bezdomnych o przysługujących im prawach i dostępnych formach pomocy oraz świadczenie im standaryzowanych usług ▪ podejmowanie współpracy z placówkami oferującymi schronienie poza gminą, m.in. ze Schroniskiem dla Bezdomnych Mężczyzn w Wodzisławiu Śląskim ▪ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezdomnych 	<ul style="list-style-type: none"> z funduszy zewnętrznych na aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców gminy, m.in. z funduszy unijnych ▪ deficyt w gminie podmiotów ekonomii społecznej ▪ brak noclegowni/schroniska na terenie gminy ▪ ograniczone wsparcie dla osób wychodzących z bezdomności ▪ ograniczona współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ utrzymanie relatywnie niskiego poziomu bezrobocia w regionie ▪ duży potencjał inwestorów w regionie ▪ zainteresowanie inwestorów terenami w gminie, w tym terenami strefy ekonomicznej oraz w sąsiedztwie ważnych szlaków komunikacyjnych ▪ duże zainteresowanie ludzi młodych podejmowaniem inicjatyw gospodarczych i zakładaniem firm ▪ bliskość szkół wyższych o zróżnicowanych profilach kształcenia, w tym szkół w Rybniku i Aglomeracji Górnośląskiej, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ryzyko wzrostu bezrobocia w wyniku procesów makroekonomicznych ▪ zjawisko dziedziczenia bezrobocia ▪ niska aktywność osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy ▪ ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończącą edukację młodzież ▪ likwidacja przedsiębiorstw lub ograniczanie zatrudnienia w przedsiębiorstwach w pobliskich miastach

<ul style="list-style-type: none"> ▪ możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na inwestycje, rozwój przedsiębiorczości oraz aktywizację osób bezrobotnych, m.in. z funduszy unijnych ▪ dalsza współpraca w ramach Lokalnej Grupy Działania „Morawskie Wrota” ▪ dostęp do europejskich rynków pracy, w tym czeskiego ▪ rosnąca popularność turystyki weekendowej i wiejskiej ▪ zwiększająca się społeczna akceptacja osób bezdomnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej ▪ migracja zarobkowa osób w wieku produkcyjnym, w tym ludzi młodych i wykwalifikowanych pracowników , do większych ośrodków ▪ rosnąca liczba osób wymagających schronienia ▪ mały potencjał organizacji pozarządowych działających w regionie na rzecz osób bezrobotnych i bezdomnych
---	---

Obszar: Rodzina, dzieci i młodzież

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ wykwalifikowana kadra GOPS-u udzielająca rodzinom wsparcia ▪ zapewnianie wsparcia ze strony asystenta rodziny ▪ zapewnianie rodzinom dostępu do poradnictwa specjalistycznego ▪ dostateczny dostęp do opieki przedszkolnej oraz szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego ▪ realizowanie w szkołach programów profilaktycznych oraz organizowanie zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży ▪ interesująca oferta Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Turystyki i działających w jego ramach Ośrodków Kultury oraz Gminnej Biblioteki Publicznej ▪ cyklicznie organizowane w gminie imprezy kulturalne i sportowo-rekreacyjne ▪ rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna w gminie (m.in. wielofunkcyjne obiekty sportowe, boiska piłkarskie, sale sportowe, siłownia zewnętrzna) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak w gminie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci ▪ niedostateczny dostęp w gminie do opieki nad dziećmi do lat 3. ▪ brak zajęć z doradztwa zawodowego w placówkach oświatowych ▪ brak możliwości kontynuowania w gminie nauki na poziomie ponadgimnazjalnym ▪ niewystarczający dostęp w gminie do placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży ▪ niedostosowana do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferta spędzania czasu wolnego, m.in. deficyt miejsc spotkań – klubów młodzieżowych, świetlic ▪ niedostateczna liczba i oferta punktów usługowych w gminie, utrudniony dostęp do niektórych dóbr i usług rynkowych warunkujących codzienne funkcjonowanie mieszkańców

<ul style="list-style-type: none"> ▪ funkcjonowanie w gminie świetlicy profilaktyczno-wychowawczej i jej filii ▪ koordynowanie działań instytucji i organizacji wspierających rodziny, dzieci i młodzież ▪ duża liczba wolnych terenów pod budownictwo mieszkaniowe ▪ dobry dostęp do opieki medycznej w gminie ▪ istnienie w gminie organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży (w tym klubów sportowych); podejmowanie z nimi współpracy 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ istnienie warunków do prowadzenia efektywnej pracy socjalnej ▪ zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego, w tym pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży ▪ dalsze wsparcie ze strony asystenta rodziny ▪ uruchomienie żłobka w gminie ▪ zwiększenie dostępności oferty spędzania czasu wolnego, w tym poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych ▪ rozwijanie sieci i oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, w tym tworzenie świetlic socjoterapeutycznych ▪ udział w programach i projektach skierowanych do rodzin, dzieci i młodzieży; możliwość pozyskania na nie środków zewnętrznych ▪ zainteresowanie mieszkańców ośrodków wysoko zurbanizowanych osiedlaniem się na terenach wiejskich skutkujące możliwym zwiększeniem liczby mieszkańców i zróżnicowaniem kapitału ludzkiego gminy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ utrzymująca się liczba rodzin dysfunkcyjnych ▪ zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców ▪ osłabienie więzi rodzinnych i rozpad rodzin, m.in. w związku z wyjazdem jednego z rodziców do pracy poza teren gminy ▪ ograniczone środki budżetowe na zadania edukacyjne i kulturalne ▪ rosnące zagrożenie uzależnieniami i przemocą, w tym wśród dzieci i młodzieży ▪ negatywne wzorce zachowań oddziałujące szczególnie silnie na młodzież ▪ dalszy odpływ ludzi młodych, wykształconych do jednostek miejskich ▪ niewielka liczba wolontariuszy wśród dzieci i młodzieży

<ul style="list-style-type: none"> ▪ duży potencjał organizacji pozarządowych działających w regionie na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży 	
--	--

Obszar: Uzależnienia i przemoc w rodzinie

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie dostępu do wsparcia terapeutycznego i rehabilitacyjnego oraz pomocy psychospołecznej i prawnej ▪ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ podejmowanie wśród dzieci i młodzieży, rodziców oraz sprzedawców napojów alkoholowych działań profilaktycznych, informacyjnych, edukacyjnych i szkoleniowych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie ▪ podejmowanie działań przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny i Policję ▪ funkcjonowanie Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej w Krostoszowicach i jej filii w Łaziskach ▪ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak w gminie punktu konsultacyjnego dla osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie ▪ brak grup wsparcia dla osób dotkniętych uzależnieniami i przemocą w rodzinie ▪ brak miejsc pobytu dla ofiar przemocy w rodzinie
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwiększenie dostępu do wsparcia terapeutycznego i rehabilitacyjnego, pomocy psychospołecznej i prawnej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ relatywnie niska liczba osób wyleczonych z uzależnień; długi okres oczekiwania na leczenie

<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwiększająca się świadomość społeczna, w tym dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli, na temat problemów uzależnień i przemocy w rodzinie ▪ funkcjonowanie placówek leczenia uzależnień w Gorzycach, Wodzisławiu Śląskim i Jastrzębiu-Zdroju ▪ funkcjonowanie Punktu Interwencji Kryzysowej i Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim ▪ istnienie w regionie organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ coraz większa dostępność alkoholu i innych środków psychoaktywnych ▪ obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej ▪ rosnąca skala agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży ▪ ograniczone możliwości odseparowania ofiar od sprawców przemocy ▪ zwiększająca się liczba osób wymagających z powodu przemocy w rodzinie interwencji, podjęcia działań interdyscyplinarnych, umieszczenia w ośrodku wsparcia oraz objęcia działaniami korekcyjno-edukacyjnymi
--	---

Obszar: Starość i niepełnosprawność

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ informowanie osób starszych i niepełnosprawnych o przysługujących im prawach i dostępnych formach pomocy ▪ świadczenie w gminie usług opiekuńczych ▪ zapewnianie dostępu do opieki geriatrycznej w gminie ▪ umożliwianie osobom starszym kontynuowania aktywności zawodowej ▪ istnienie bazy rehabilitacyjnej w gminie ▪ organizowanie przedsięwzięć dla seniorów i osób niepełnosprawnych w ramach Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Turystyki i działających w jego ramach Ośrodków Kultury oraz Gminnej Biblioteki Publicznej ▪ aktywna działalność w gminie Kół Gospodyń Wiejskich, Kół Emerytów, Rencistów i Inwalidów, zespołów folklorystycznych, śpiewaczych i wokalnych oraz chórów 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi ▪ brak w gminie grup wsparcia oraz publicznych instytucji wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych, w tym klubu seniora, dziennego domu pobytu ▪ niewielka skala działań prozdrowotnych wśród osób starszych oraz brak dostępu do specjalistycznej opieki medycznej w gminie, w tym geriatrycznej ▪ istnienie barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie, w tym w budynkach użyteczności publicznej ▪ deficyt w gminie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu

<ul style="list-style-type: none"> ▪ upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy i informacji o wolnych miejscach pracy ▪ zapewnianie dostępu do kształcenia integracyjnego w gminie ▪ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ możliwość uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny ▪ możliwość pozyskania ze źródeł zewnętrznych, w tym z Europejskiego Funduszu Społecznego, środków finansowych na wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych ▪ kontynuowanie działań na rzecz integracji osób starszych i niepełnosprawnych ▪ dalsze dofinansowywanie likwidacji barier architektonicznych ▪ wspieranie tworzenia i utrzymania miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych ▪ dobra dostępność domów pomocy społecznej; funkcjonowanie DPS-u m.in. w Gorzycach ▪ funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej w Gorzycach, Zakładu Aktywności Zawodowej i Powiatowego Ośrodka Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Perła” w Wodzisławiu Śląskim ▪ duży potencjał organizacji pozarządowych działających w regionie na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych ▪ wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwiększająca się liczba osób starszych i niepełnosprawnych w gminie ▪ niezadowalający poziom życia osób starszych ▪ niewielki udział osób starszych w działaniach prozdrowotnych ▪ marginalizowanie problemów i potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych ▪ występowanie zjawiska migracji osób młodych do większych jednostek administracyjnych

Obszar: Kapitał społeczny i aktywność obywatelska

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dobrze wykwalifikowana, stale podnosząca kwalifikacje kadra zatrudniona w GOPS-ie ▪ podejmowanie przez pracowników socjalnych wielopłaszczyznowych działań, także w zakresie prawa, ochrony zdrowia, przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ zapewnianie wsparcia ze strony asystenta rodziny ▪ informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia ▪ odpowiednia jakość obsługi klienta systemu pomocy społecznej ▪ posiadanie wystarczającej wiedzy na temat problemów społecznych występujących w gminie ▪ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej oraz z przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych ▪ dobre cechy kapitału ludzkiego gminy – solidne podejście do pracy, kompetencje, wykształcenie mieszkańców, dążenie do podwyższania kwalifikacji ▪ zintegrowana społeczność lokalna, skupienie mieszkańców wokół wydarzeń religijnych, kulturalnych, społecznych, dbałość o lokalną tradycję 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nieodpowiednia liczba pracowników socjalnych ▪ niedostatecznie rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej w gminie ▪ niewielka skala działań służących pozyskaniu środków finansowych z funduszy zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej ▪ niewielki potencjał organizacji pozarządowych działających w gminie w obszarze polityki społecznej ▪ niewystarczające zaangażowanie ogółu mieszkańców (z wyjątkiem aktywnych grup liderów) w życie gminy ▪ brak wolontariatu w gminie
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dostępność szkoleń dla kadry GOPS-u; dalsze podnoszenie kwalifikacji zawodowych ▪ dalsze wsparcie rodzin ze strony asystenta rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przeciążenie pracowników GOPS-u zbyt dużą liczbą zadań ▪ utrzymująca się liczba odbiorców pomocy społecznej przypadających na jednego pracownika socjalnego

<ul style="list-style-type: none"> ▪ poszerzenie infrastruktury socjalnej w gminie, m.in. utworzenie grup wsparcia i placówki wsparcia dziennego dla osób starszych i niepełnosprawnych ▪ możliwość pozyskiwania środków finansowych z funduszy zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym z funduszy unijnych ▪ świadomość roli i potrzeb sektora pomocy społecznej wśród władz gminy ▪ zmieniający się na korzyść wizerunek sektora pomocy społecznej ▪ zwiększenie udziału społeczności lokalnej i przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych w działaniach pomocowych ▪ zwiększenie liczby mieszkańców i zróżnicowanie kapitału ludzkiego gminy dzięki zainteresowaniu mieszkańców ośrodków wysoko zurbanizowanych osiedlaniem się na terenach wiejskich ▪ utworzenie wolontariatu w gminie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niedocenywanie zawodu pracownika socjalnego ▪ zagrożenie wypaleniem zawodowym u pracowników sektora pomocy społecznej ▪ występowanie zagrożeń dla bezpieczeństwa pracowników socjalnych w środowisku lokalnym ▪ niewłaściwie finansowany system pomocy społecznej ▪ biurokracja w pomocy społecznej ▪ roszczeniowa postawa odbiorców pomocy społecznej
--	---

15. WNIOSKI Z DIAGNOZY

Przeprowadzona w kilkunastu obszarach diagnoza sytuacji społecznej w gminie Godów pozwoliła na zidentyfikowanie najważniejszych problemów oraz wyzwań, przed którymi w najbliższych latach stanie samorząd lokalny. Zaliczono do nich:

- ograniczającą możliwości rozwoju mieszkańców niewystarczającą liczbę miejsc pracy w gminie, co m.in. wymaga poprawy warunków do inwestowania na jej terenie, kontynuowania działań na rzecz pozyskania podmiotów tworzących nowe miejsca pracy, wspierania rozwoju firm już istniejących, lepszego wykorzystania dogodnego położenia gminy w sąsiedztwie aglomeracji górnośląskiej i ostrawskiej oraz ważnych szlaków komunikacyjnych;
- trudną sytuację bytową części mieszkańców gminy, w tym pozostających bez pracy, co m.in. wymaga zachęcania ich, poprzez pracę socjalną i poradnictwo, do aktywnych

postaw, udzielania pomocy w znalezieniu zatrudnienia przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, propagowania przedsiębiorczości, realizowania projektów służących aktywizacji społeczno-zawodowej, a w razie potrzeby zwiększenia w gminie zasobów mieszkań komunalnych i socjalnych;

- niekorzystne, pomimo wzrostu liczby mieszkańców, zmiany demograficzne w gminie – systematyczny spadek dzieci i młodzieży, któremu towarzyszy stały wzrost liczby seniorów. Zmiany te, prowadzące do starzenia się społeczności lokalnej, a tym samym zwiększające ryzyko chorób i niepełnosprawności, wymagają m.in. zwiększenia dostępu do usług opiekuńczych (w tym specjalistycznych), rehabilitacyjnych i medycznych, a także rozwijania oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych i niepełnosprawnych, w tym rozszerzenia wachlarza środowiskowych przedsięwzięć integracyjnych oraz działań aktywizujących;
- zwiększającą się liczbę rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz potrzebę ochrony macierzyństwa, co m.in. wymaga dalszego edukowania rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, poszerzenia dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia ze strony asystenta rodziny, zapewnienia dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3., a także zwiększenia dostępności alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, w tym placówek wsparcia dziennego;
- rosnące zagrożenie problemami alkoholizmu i przemocy domowej, co powoduje m.in. konieczność zintensyfikowania prowadzonej działalności profilaktycznej, zwiększenia dostępności leczenia i wsparcia, w tym pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej, psychospołecznej i prawnej (m.in. poprzez utworzenie na terenie gminy punktu konsultacyjnego), a także wspierania ruchu samopomocowego w gminie, w tym działań w kierunku utworzenia grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz ofiar przemocy w rodzinie;
- zaspokajanie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia, m.in. poprzez kontynuowanie działań prozdrowotnych oraz zwiększenie dostępności usług medycznych, w tym specjalistycznych;

- utrzymanie poziomu bezpieczeństwa publicznego, m.in. poprzez kontynuowanie przedsięwzięć profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych poświęconych przestępczości oraz zwiększenie liczby patroli policyjnych w miejscach najbardziej zagrożonych przestępczością, szczególnie w godzinach wieczornych i nocnych;
- usprawnianie lokalnego systemu pomocy społecznej oraz rozwijanie aktywności obywatelskiej, m.in. poprzez poszerzenie i doskonalenie służb społecznych i infrastruktury socjalnej, a także rozwijanie i wspieranie sektora pozarządowego działającego w gminie w obszarze polityki społecznej, rozszerzanie z nim współpracy oraz propagowanie wolontariatu.

Wyniki diagnozy, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, posłużyły do sformułowania misji oraz wyznaczenia celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań niezbędnych do podjęcia w latach 2016-2026. Wdrożenie zaplanowanych przedsięwzięć powinno przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy, zmniejszenia skali występujących problemów społecznych oraz zminimalizowania ich skutków społecznych. Inicjatywy te zostały ujęte w poniżej przedstawionych obszarach.

- 1. Stwarzanie mieszkańcom gminy warunków do rozwoju oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa socjalnego:** tworzenie w gminie nowych miejsc pracy oraz wspieranie osób dotkniętych bezrobociem i poszukujących pracy, a także redukcja zjawiska ubóstwa i przeciwdziałanie jego skutkom.
- 2. Wzmacnianie rodzin oraz stwarzanie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju:** wspieranie rodzin, w tym mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz wymagających ochrony macierzyństwa, a także zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia, opieki i oferty spędzania czasu wolnego.
- 3. Utrzymanie seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania:** zapewnienie osobom starszym odpowiedniej opieki oraz zwiększenie ich udziału w życiu społeczności lokalnej, a także ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób nią dotkniętych.

- 4. Zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej i wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz utrzymanie bezpieczeństwa publicznego:** zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia, udzielanie pomocy dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie, a także przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
- 5. Rozwijanie kapitału społecznego i ludzkiego:** profesjonalizacja i rozwijanie lokalnych służb społecznych, a także wspieranie i rozwijanie sektora obywatelskiego oraz zacieśnianie współpracy z należącymi do niego organizacjami.

III. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misją samorządu gminy Godów w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017-2026 jest *stwarzanie mieszkańcom dobrych warunków do życia i rozwoju, wzmocnienie rodzin, przeciwdziałanie różnym formom marginalizacji i wykluczenia społecznego oraz integrowanie społeczności lokalnej*. Wypełnienie tak sformułowanej misji wymaga wdrożenia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Zostały one przedstawione poniżej w formie kart strategicznych, w których uwzględniono również realizatorów poszczególnych zapisów, źródła ich finansowania oraz prognozę zmian.

Cel strategiczny 1.	Stwarzanie mieszkańcom gminy warunków do rozwoju oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa socjalnego
Cele operacyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie w gminie nowych miejsc pracy oraz wspieranie osób dotkniętych bezrobociem i poszukujących pracy. 2. Redukowanie zjawiska ubóstwa i przeciwdziałanie jego skutkom.
Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie działań w celu pozyskania inwestorów mogących utworzyć nowe miejsca pracy, m.in. promowanie gminy przy wykorzystaniu jej walorów, przygotowywanie i oferowanie terenów pod działalność gospodarczą, oferowanie ulg podatkowych dla inwestorów. 2. Wspieranie i promowanie przedsiębiorczości, w tym małej i średniej, oraz tworzenie warunków do rozwoju rynku handlu i usług. 3. Wspieranie rozwoju turystyki i rekreacji w gminie, w tym turystyki wiejskiej i weekendowej. 4. Kontynuowanie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi i ubogimi, obejmującej m.in. motywowanie do podnoszenia kwalifikacji, poszukiwania zatrudnienia i rozwiązywania własnych problemów oraz zawieranie z nimi kontraktów socjalnych. 5. Podejmowanie wśród osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej działań edukacyjnych służących poprawie ich położenia oraz zapobieganiu zjawisku dziedziczenia bezrobocia i biedy, m.in. edukowanie w zakresie umiejętnego gospodarowania budżetem domowym. 6. Udzielanie przez GOPS i Urząd Gminy pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej (w tym wsparcia psychologicznego), świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz w formie dodatków mieszkaniowych i dodatku energetycznego.

	<ol style="list-style-type: none"> 7. Kontynuowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców gminy – upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach, organizowanie robót publicznych, prac społecznie użytecznych, interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego oraz udzielanie pomocy w rozpoczęciu działalności gospodarczej. 8. Wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej w gminie, np. spółdzielni socjalnych. 9. Zachęcanie osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego do aktywnych postaw, promowanie wśród nich samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej, oraz organizowanie na rzecz ubogich akcji charytatywnych. 10. Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin ubogich, m.in. poprzez prowadzenie dożywiania w szkołach, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także organizowanie wypoczynku oraz czasu wolnego. 11. Organizowanie zajęć z doradztwa zawodowego w gminnych szkołach gimnazjalnych. 12. W razie potrzeby podejmowanie działań na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością – prowadzenie pracy socjalnej, udzielenie wsparcia finansowego i rzeczowego, opracowanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności, zapewnienie schronienia; podejmowanie współpracy w tym zakresie z noclegowniami i schroniskami funkcjonującymi poza gminą, w tym ze Schroniskiem dla Bezdomnych Mężczyzn w Wodzisławiu Śląskim. 13. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych wykluczeniem społecznym, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów). 14. W razie potrzeby poszerzenie zasobów mieszkań komunalnych i socjalnych w gminie. 15. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się wspieraniem przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych oraz rozwoju gminy, udzielaniem wsparcia osobom ubogim, bezrobotnym i bezdomnym, a także z Kościołem.
Czas realizacji	Lata 2017-2026.
Realizatorzy	Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kulturalne, podmioty sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, w tym Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza w Krostoszowicach i jej filia w Łaziskach.

Partnerzy w realizacji	Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim, szkoły ponadgimnazjalne spoza gminy, inwestorzy, pracodawcy, w tym lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, w tym Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn w Wodzisławiu Śląskim, placówki ochrony zdrowia, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, w tym organizacje zajmujące się wspieraniem przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych oraz rozwoju gminy, udzielaniem wsparcia osobom bezrobotnym, ubogim i bezdomnym, Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).
Prognoza zmian	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wzrost aktywności gospodarczej w gminie, ▪ większa aktywność zawodowa mieszkańców gminy, ▪ usamodzielnienie części dotychczasowych beneficjentów systemu pomocy społecznej, ▪ poprawa warunków ekonomicznych osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego, ▪ łatwiejszy dostęp do mieszkań dla osób o niskim statusie materialnym, ▪ lepsze wsparcie dla osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością.

Cel strategiczny 2.	Wzmacnianie rodzin oraz stwarzanie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju
Cele operacyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie rodzin, w tym mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz wymagających ochrony macierzyństwa. 2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia, opieki i oferty spędzania czasu wolnego.
Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz wymagającymi ochrony macierzyństwa, m.in. z uwagi na wielodzietność. 2. Zwiększenie wsparcia ze strony asystenta rodziny oraz, w razie potrzeby, ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń. 3. Edukacja rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich oraz umiejętnego gospodarowania budżetem domowym, m.in. przez pracowników GOPS-u, placówek oświatowych, asystentów rodziny. 4. Zapewnienie rodzinom oraz osobom samotnie wychowującym dzieci szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego (rodzinnego, psychologiczno-pedagogicznego, prawnego).

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci. 6. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy. 7. Poszerzanie infrastruktury umożliwiającej mieszkańcom gminy spędzanie czasu wolnego, m.in. rozwijanie obiektów i terenów kulturalnych, turystycznych i sportowo-rekreacyjnych, tworzenie nowych miejsc spotkań, placów zabaw. 8. Rozwijanie sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz poszerzanie ich oferty, m.in. o elementy socjoterapii. 9. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy), przyznawanie stypendiów socjalnych i zasiłków szkolnych. 10. Opracowywanie i wdrażanie programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i z budżetu państwa (w ramach konkursów), podejmowanie współpracy w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi. 11. Integrowanie i koordynowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych i kościoła.
Czas realizacji	Lata 2017-2026.
Realizatorzy	Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, placówki przedszkolne, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kulturalne, podmioty sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, w tym Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza w Krostoszowicach i jej filia w Łaziskach.
Partnerzy w realizacji	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Wodzisławiu Śląskim, szkoły ponadgimnazjalne spoza gminy, placówki ochrony zdrowia, specjaliści, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, w tym organizacje działające na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży (np. kluby sportowe), jednostki ochotniczej straży pożarnej, Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian	<ul style="list-style-type: none"> ▪ spadek rzeczywistej liczby rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz wymagających ochrony macierzyństwa, ▪ poszerzenie wiedzy na temat właściwego wypełniania ról rodzicielskich, ▪ zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego, w tym dla osób samotnie wychowujących dzieci, ▪ zróżnicowanie form spędzania czasu wolnego oraz wzrost liczby dzieci i młodzieży z nich korzystających, ▪ zwiększenie szans edukacyjnych dla uczniów uzdolnionych i dzieci mających problemy w nauce, ▪ wyższy poziom koordynacji działań podmiotów wspierających rodziny, dzieci i młodzież.
-----------------------	--

Cel strategiczny 3.	Utrzymanie seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania
Cele operacyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie osobom starszym odpowiedniej opieki oraz zwiększenie ich udziału w życiu społeczności lokalnej. 2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób nią dotkniętych.
Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie osobom starszym i niepełnosprawnym wsparcia w postaci pracy socjalnej oraz pomocy finansowej i rzeczowej. 2. Rozwijanie usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. 3. Uruchomienie, w razie potrzeby, specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi. 4. Inicjowanie i promowanie wśród mieszkańców gminy działań samopomocowych, np. pomocy sąsiedzkiej. 5. Podejmowanie działań prozdrowotnych wśród osób starszych i niepełnosprawnych. 6. Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego kierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych – zapewnienie im odpowiedniego dostępu do edukacji, kultury i rekreacji poprzez organizowanie imprez środowiskowych, wycieczek, zajęć, spotkań integracyjnych, m.in. w ramach Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Turystyki i działających w jego ramach i przy nim Ośrodków Kultury, zespołów folklorystycznych, śpiewaczych, wokalnych i chórów, a także Gminnej Biblioteki Publicznej oraz przy współpracy z Kołami Gospodyń Wiejskich i organizacjami pozarządowymi, w tym z Kołami Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów. 7. Wspieranie inicjatyw służących zwiększeniu aktywności osób starszych i niepełnosprawnych oraz wykorzystujących ich potencjał. 8. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy oraz Państwowym Funduszem

	<p>Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy: likwidacji barier, zapewnieniu dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego oraz zapewnieniu i utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia.</p> <p>9. Podejmowanie i rozszerzanie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, m.in. z zakładami opieki zdrowotnej, ośrodkami wsparcia, w tym z Powiatowym Ośrodkiem Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Perła” w Wodzisławiu Śląskim, domami pomocy społecznej, w tym z Domem Pomocy Społecznej w Gorzycach, placówkami rehabilitacyjnymi, w tym z Warsztatem Terapii Zajęciowej w Gorzycach, Zakładem Aktywności Zawodowej w Wodzisławiu Śląskim, organizacjami pozarządowymi, a także z Kościołem.</p> <p>10. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu.</p>
Czas realizacji	Lata 2017-2026.
Realizatorzy	Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kulturalne, podmioty sportowo-rekreacyjne.
Partnerzy w realizacji	Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ponadgimnazjalne spoza gminy, placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, ośrodki wsparcia, w tym Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Perła” w Wodzisławiu Śląskim, placówki świadczące usługi rehabilitacyjne, w tym Warsztat Terapii Zajęciowej w Gorzycach, domy pomocy społecznej, w tym Dom Pomocy Społecznej w Gorzycach, Zakład Aktywności Zawodowej w Wodzisławiu Śląskim, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).
Prognoza zmian	<ul style="list-style-type: none"> ▪ efektywniejszy udział seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, ▪ wyższy standard świadczonych usług, ▪ lepsza jakość funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania, ▪ wzrost liczby osób usprawionych i zatrudnionych.

Cel strategiczny 4.	Zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej i wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz utrzymanie bezpieczeństwa publicznego
Cele operacyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia. 2. Udzielanie pomocy dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie. 3. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
Kierunki działań do celu operacyjnego 1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej. 2. Zwiększenie dostępu mieszkańców do świadczeń zdrowotnych, w tym specjalistycznych. 3. Podejmowanie działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych. 4. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami. 5. Upowszechnianie wśród mieszkańców gminy informacji na temat dostępności i możliwości skorzystania ze specjalistycznych usług medycznych, w tym wykonania badań specjalistycznych. 6. Opracowanie i realizacja gminnego programu ochrony zdrowia psychicznego.
Kierunki działań do celu operacyjnego 2.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej oraz wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego dla osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, m.in. poprzez podjęcie działań w kierunku utworzenia na terenie gminy punktu konsultacyjnego dla osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz zacieśnienie współpracy z placówkami leczenia uzależnień funkcjonującymi poza gminą, np. w Gorzycach, Wodzisławiu Śląskim i Jastrzębiu-Zdroju, oraz z Punktem Interwencji Kryzysowej i Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim. 2. Zintensyfikowanie w gminie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży. 3. Wspieranie ruchu samopomocowego w gminie, w tym działań mających na celu utworzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz ofiar przemocy w rodzinie. 4. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 5. Zintensyfikowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego. 6. W razie potrzeby zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, a także kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych; nawiązywanie współpracy w tym zakresie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Punktem Interwencji

	<p>Kryzysowej i Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim.</p> <p>7. Rozwijanie sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz poszerzanie ich oferty, m.in. o elementy socjoterapii.</p> <p>8. Podejmowanie i rozszerzanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.</p>
Kierunki działań do celu operacyjnego 3.	<p>1. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych; włączanie w ich realizację policjantów.</p> <p>2. Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie).</p> <p>3. Patrolowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie; zwiększenie częstotliwości patroli w miejscach najbardziej zagrożonych przestępczością, szczególnie w godzinach wieczornych i nocnych.</p> <p>4. Kontynuowanie przez jednostki gminne i mieszkańców współpracy z policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.</p> <p>5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.</p> <p>6. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont dróg gminnych, budowę przejść dla pieszych, oświetlenia, miejsc parkingowych i ścieżek rowerowych, organizację dowozu dzieci do szkół.</p>
Czas realizacji	Lata 2017-2026.
Realizatorzy	Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kulturalne, podmioty sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, w tym Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza w Krostoszowicach i jej filia w Łaziskach.
Partnerzy w realizacji	Placówki ochrony zdrowia, szkoły ponadgimnazjalne spoza gminy, placówki leczenia uzależnień, w tym Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Odwykowego i Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Gorzycach – Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkohol i Współuzależnienia, „AL-MED” Centrum Zdrowia Psychicznego – Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkohol i Współuzależnienia w Wodzisławiu Śląskim, Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „NEURO-MED” – Centrum Terapii Nerwic Depresji i Uzależnień w Jastrzębiu-Zdroju, „Fenix” Psychoterapia Uzależnień – Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkohol w Wodzisławiu Śląskim, ośrodki wsparcia, w tym Punkt Interwencji Kryzysowej i Powiatowy

	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim, specjaliści, grupy samopomocowe, instytucje rządowe, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.
Prognoza zmian	<ul style="list-style-type: none"> ▪ większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego trybu życia, ▪ lepszy dostęp do opieki zdrowotnej, w tym specjalistycznej, ▪ większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie, ▪ lepszy dostęp do wsparcia dla osób uzależnionych i współ-uzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, ▪ obniżenie liczby przypadków przemocy w rodzinie, ▪ ograniczenie przestępczości, w tym wśród młodocianych, ▪ wzrost zasobu wiedzy mieszkańców na temat przestępczości i jej skutków, ▪ bezpieczniejsze drogi.

Cel strategiczny 5.	Rozwijanie kapitału społecznego i ludzkiego
Cele operacyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Profesjonalizacja i rozwijanie lokalnych służb społecznych. 2. Wspieranie i rozwijanie sektora obywatelskiego oraz podejmowanie współpracy z należącymi do niego organizacjami.
Kierunki działań do celu operacyjnego 1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Systematycznie podnoszenie kompetencji przez kadre GOPS-u, m.in. poprzez uczestnictwo w kursach i szkoleniach oraz zapewnienie dostępu do superwizji. 2. Monitorowanie liczby pracowników socjalnych; w razie konieczności zwiększenie jej do poziomu zgodnego z zapisami ustawy o pomocy społecznej. 3. Zwiększenie liczby asystentów rodziny, a w razie potrzeby i możliwości poszerzenie kadry GOPS-u o specjalistów. 4. W razie potrzeby i możliwości rozszerzenie infrastruktury socjalnej w gminie. 5. Projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy. 6. Nawiązywanie współpracy z przedstawicielami innych dyscyplin w celu skuteczniejszego reagowania na występujące problemy społeczne. 7. Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. poprzez utworzenie strony internetowej GOPS-u.

	8. Opracowywanie i realizowanie projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów).
Kierunki działań do celu operacyjnego 2.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy szerszej współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. 2. Wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet samorządu źródeł finansowania. 3. Tworzenie złożonych z przedstawicieli samorządu gminy i sektora pozarządowego zespołów o charakterze konsultacyjno-doradczym. 4. Zachęcanie mieszkańców gminy do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych – samoorganizowania się, samopomocy oraz tworzenia organizacji działających na rzecz społeczności lokalnej. 5. Wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych. 6. Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.
Czas realizacji	Lata 2017-2026.
Realizatorzy	Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.
Partnerzy w realizacji	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego w Katowicach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.
Prognoza zmian	<ul style="list-style-type: none"> ▪ większe kompetencje kadr pomocy społecznej, ▪ wyższa jakość świadczonych usług, ▪ rozwój aktywności mieszkańców, ▪ zwielokrotnienie inicjatyw społecznych, ▪ różnorodność form i lepsza efektywność współpracy z sektorem pozarządowym.

IV. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Godów na lata 2017-2026 będzie realizowana w szczególności poprzez następujące programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Program współpracy Gminy Godów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Skuteczność wdrożenia dokumentu będzie również zależała od środków finansowych – posiadanych i pozyskanych przez samorząd gminy lub inne podmioty uczestniczące w realizacji strategii – na opracowanie i realizację innych programów oraz projektów, które będą zgodne z przyjętymi w dokumencie kierunkami działań.

Programy i projekty powinny cechować efektywność, skuteczność i celowość. Mogą być one przyjmowane stosownymi uchwałami przez Radę i, w zależności od charakteru, realizowane w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych.

V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII

Zgodnie z art. 110, pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Godów na lata 2017-2026 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godowie.

Zgodnie z art. 16b ust 2 pkt 3c ustawy o pomocy społecznej, strategia rozwiązywania problemów społecznych powinna zawierać ramy finansowe. Mają one charakter kierunkowy – wskazujący na potencjalne źródła pozyskiwania środków finansowych, przede wszystkim ze względu na indykatywny charakter założeń budżetowych samorządu w chwili uchwalenia dokumentu, a także jego wieloletnią perspektywę.

Zakłada się, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Godów na lata 2017-2026 będzie finansowana z następujących źródeł:

- środki finansowe z budżetu gminy,
- środki finansowe z funduszy zewnętrznych, w tym rządowych i pozarządowych,
- środki finansowe z programów celowych i funduszy unijnych, w tym środki Europejskiego Funduszu Społecznego oraz środki Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- środki zaangażowane w partnerstwo publiczno-prawne,
- środki funduszy celowych (np. PFRON),
- środki i dotacje celowe,
- inne źródła (np. środki organizacji pozarządowych, środki prywatne).

Sformułowane w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji, w zależności od posiadanych i pozyskanych środków finansowych.

Środki finansowe z budżetu gminy na realizację zapisów strategii będą ujmowane w planie budżetowym – zgodnie z obowiązującymi procedurami.

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych, polegające na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji.

Gromadzone dane z jednej strony pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych działań zmierza w słusznym kierunku, z drugiej

natomiast umożliwią ustalenie rzeczywistych rezultatów ich wdrożenia – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ.

Informacja na temat realizacji strategii oraz osiągniętych rezultatów będzie przygotowywana corocznie w formie raportu monitoringowego. Poza oceną wdrożenia zapisów strategicznych, będzie on zawierał propozycje rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb, podjęcie działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

W celu skutecznego i sprawnego opracowywania raportu monitoringowego, Wójt Gminy może powołać zespół zadaniowy, w skład którego wejdą przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Do oceny stopnia wdrożenia strategii zostaną wykorzystane przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji.

Przygotowany zestaw wskaźników monitoringowych ma charakter otwarty, co oznacza, że w trakcie wdrażania strategii, może być on zmodyfikowany, w tym poszerzony o nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji zapisów strategicznych.

Cel strategiczny 1.:

- liczba nowych inwestorów,
- liczba podmiotów gospodarczych,
- liczba osób ubogich, bezrobotnych i bezdomnych objętych pracą socjalną,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa, bezrobocia i bezdomności,
- liczba osób i rodzin objętych wsparciem w postaci świadczeń pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz w formie dodatków mieszkaniowych i dodatku energetycznego,
- wielkość stopy bezrobocia,

- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba podmiotów ekonomii społecznej,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba opracowanych indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie,
- liczba programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym,
- liczba nowych mieszkań komunalnych i socjalnych.

Cel strategiczny 2.:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych przez nich wsparciem,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz liczba osób objętych w ich ramach opieką,
- liczba uczniów objętych stypendiami socjalnymi i zasiłkami szkolnymi,
- liczba opracowywanych i realizowanych programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka oraz liczba osób nimi objętych.

Cel strategiczny 3.:

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- liczba seniorów i osób niepełnosprawnych objętych pomocą społeczną,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- liczba obiektów, w których zlikwidowano bariery,
- liczba osób objętych usługami rehabilitacyjnymi,
- liczba nowo utworzonych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,

- liczba osób z gminy korzystających z ośrodków wsparcia dziennego poza gminą,
- liczba osób z gminy objętych całodobową opieką w domach pomocy społecznej,
- liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze i niepełnosprawne.

Cel strategiczny 4.:

- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,
- liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi,
- liczba opracowanych i realizowanych programów zdrowotnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym, prawnym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych pomocą w ramach punktu konsultacyjnego,
- liczba podmiotów samopomocowych oraz liczba osób objętych w ich ramach wsparciem,
- liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba osób z gminy objętych wsparciem w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej w Wodzisławiu Śląskim,
- liczba osób umieszczonych w ośrodkach wsparcia,
- liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz liczba osób objętych w ich ramach opieką,
- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,
- liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze.

Cel strategiczny 5.:

- liczba pracowników GOPS-u, w tym liczba pracowników socjalnych,
- liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych przez nich wsparciem,
- liczba kursów i szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,

- liczba opracowywanych i realizowanych projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych,
- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
- liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych,
- liczba wolontariuszy.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele:

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2013-2015	21
Tabela 2. Placówki oświatowe w gminie	30
Tabela 3. Placówki kulturalne w gminie	33
Tabela 4. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie	34
Tabela 5. Zakłady opieki zdrowotnej, prywatne praktyki lekarskie i apteki w gminie	36
Tabela 6. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych ..	43
Tabela 7. Podmioty mogące wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.....	47
Tabela 8. Kadra GOPS-u i jej kwalifikacje w 2015 roku	53
Tabela 9. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2013-2015.....	54
Tabela 10. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez GOPS w latach 2013-2015.....	58
Tabela 11. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2013-2015	62
Tabela 12. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2013-2015	63
Tabela 13. Instytucje wsparcia w gminie.....	64
Tabela 14. Instytucje wsparcia spoza gminy, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy gminy.....	64
Tabela 15. Organizacje pozarządowe w gminie	68

Wykresy:

Wykresy 1-2. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2013-2015	17
Wykresy 3-4. Ruch naturalny i saldo migracji ludności gminy w latach 2013-2015	18
Wykres 5. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2013-2015 według typu i kierunku migracji	19
Wykres 6. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2013-2015	20
Wykres 7. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2013-2015.....	20

Wykres 8. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha) w gminie	22
Wykres 9. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2013-2015.....	24
Wykres 10. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2015 roku	24
Wykres 11. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie w latach 2013-2015*	25
Wykres 12. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2013-2015	25
Wykres 13. Stopa bezrobocia w powiecie wodzisławskim, w województwie śląskim i w kraju w latach 2013-2015 (w %)	26
Wykresy 14-17. Bezrobotni w gminie na koniec 2015 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i poziomu wykształcenia	27
Wykres 18. Bezrobotni w gminie w 2015 roku według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy	28
Wykres 19. Schorzenia najczęściej stwierdzone u dzieci i młodzieży w 2015 roku	38
Wykres 20. Schorzenia najczęściej stwierdzone u osób dorosłych w 2015 roku	38
Wykres 21. Opieka profilaktyczna nad matką i dzieckiem w 2015 roku.....	39
Wykres 22. Osoby niepełnosprawne w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku.....	40
Wykres 23. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku	40
Wykres 24. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku.....	41
Wykres 25. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku	41
Wykres 26. Mieszkańcy gminy zaliczeni przez PZOON w Wodzisławiu Śląskim do osób niepełnosprawnych i stopnia niepełnosprawności w latach 2013-2015	42
Wykres 27. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2013-2015	44
Wykres 28. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPAiPN w latach 2013-2015	45
Wykres 29. Przestępstwa popełnione w gminie w 2015 roku	51
Wykres 30. Przestępstwa oszacowane w gminie Godów, w województwie śląskim i w kraju w latach 2012-2014	52
Wykres 31. Osoby w gminie, którym w latach 2013-2015 udzielono pomocy i wsparcia	56

Wykres 32. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2013-2015 przyznano świadczenie ..	56
Wykres 33. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2013-2015 przyznano świadczenie pieniężne	56
Wykres 34. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2013-2015 przyznano świadczenie niepieniężne	56
Wykres 35. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2013-2015 (liczba osób w rodzinach)	57
Wykres 36. Warunki życia w gminie	71
Wykres 37. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy	72
Wykres 38. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie	73
Wykres 39. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?	74
Wykres 40. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych? ..	74
Wykres 41. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy?	75
Wykres 42. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?	75
Wykres 43. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?.....	76
Wykres 44. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?	76
Wykres 45. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie.....	77
Wykres 46. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?.....	77
Wykres 47. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?	78
Wykres 48. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy.....	79
Wykres 49. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?.....	79
Wykres 50. Znajomość przypadków przemocy w rodzinie w gminie.....	80
Wykres 51. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?	80
Wykres 52. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z gminy.....	81

Wykres 53. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?	81
Wykres 54. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne z gminy....	82
Wykres 55. Jakie działania umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym?	82
Wykres 56. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?	83
Wykres 57. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie.....	83
Wykres 58. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?.....	84

Uzasadnienie

Art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej określa, że do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Zgodnie z art. 16b ust. 2 w/w ustawy strategia rozwiązywania problemów społecznych zawiera w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej, profilaktycznej, zdrowotnej i bezpieczeństwa publicznego.

Podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

Osoba merytorycznie odpowiedzialna za przygotowanie aktu	Akceptacja Skarbnika Gminy	Radca Prawny	Sekretarz Gminy
data i podpis			
Akceptacja Kierownika	data i podpis	data i podpis	data i podpis
data i podpis			
Dostarczono do biura RG w dniu	Skierowano do komisji	Opinia Komisji /wynik głosowania – głosy	Data i podpis przewodniczącego komisji
	☐ Edukacji, Kultury i Zdrowia	za - przeciw - wstrzymujące się -	
	☐ Mienia Komunalnego, Ochrony Środowiska i Bezpieczeństwa Publicznego	za - przeciw - wstrzymujące się -	
	☐ Rozwoju Gospodarczego i Budżetu	za - przeciw - wstrzymujące się -	
	☐ Wspólne posiedzenie komisji	za - przeciw - wstrzymujące się -	